

ประมาณการ
เศรษฐกิจไทย | 2565
รอบไตรมาสที่ 1/ 2565

THAILAND'S
ECONOMIC OUTLOOK
Quarter 1/2022

สารบัญ

ประมาณการเศรษฐกิจไทย

บทสรุปผู้บริหาร: ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2564 และ 2565.....	3
Executive Summary Thailand's Economic Projections for 2021 and 2022	6
สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564 และ 2565	10
ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564 และปี 2565	30

Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)	43
---	----

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2565 (ตุลาคม 2564-ธันวาคม 2564).....	47
---	----

ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 4 ปี 2564.....	54
---	----

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings

Text Mining กับสถานการณ์ COVID-19.....	61
เปิดโลกผู้มีรายได้น้อยด้วย Machine Learning.....	74
Report Review: “Towards Social Protection 4.0: An assessment of Thailand social protection and Labor market systems.....	79
หายนะดิจิทัลและบทบาทในเวทีโลก.....	85
บทบาทของธุรกิจตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต่อเศรษฐกิจไทย.....	95

บทสรุปผู้บริหาร

ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2564 และ 2565

“เศรษฐกิจไทยปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.2 ต่อปี โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจาก การส่งออกสินค้าและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ขณะที่เศรษฐกิจไทยปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 4.0 ต่อปี จากการฟื้นตัวของการใช้จ่ายในประเทศและภาคการท่องเที่ยวที่กลับมาขยายตัวได้อีกครั้ง”

เศรษฐกิจไทยปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.2 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.9 ถึง 1.4) ปรับเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับประมาณการครั้งก่อน ณ เดือนตุลาคม 2564 ที่ร้อยละ 1.0 ต่อปี โดยเศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ฟื้นตัวได้ดีกว่าที่คาดไว้ เนื่องจากได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการส่งออกสินค้า และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการประคับประคองเศรษฐกิจไทย และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่ปรับดีขึ้น และการเร่งกระจายวัคซีนที่มีความครอบคลุมมากขึ้น โดยคาดว่าจะการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 0.2 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -0.1 ถึง 0.4) และการลงทุนภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.7 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.4 ถึง 3.9) ในขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยคาดว่าจะขยายตัวได้ถึง ร้อยละ 19.0 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 18.7 ถึง 19.2) ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า และปัญหาห่วงโซ่อุปทาน (Supply Disruption) ที่ทยอยคลี่คลายลง

สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2565 กระทรวงการคลังคาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเร่งขึ้นมาอยู่ในช่วง ร้อยละ 4.0 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.5 ถึง 4.5) โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการใช้จ่ายในประเทศที่ขยายตัวหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่เกิดขึ้นในหลาย ประเทศ รวมถึงประเทศไทย เริ่มมีผลกระทบในวงจำกัด โดยคาดว่าจะการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.5 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.0 ถึง 5.0) และภาคการท่องเที่ยวที่กลับมาขยายตัวหลังจากการ เปิดรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศผ่านระบบ Test & Go อีกครั้ง ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เป็นต้นไป โดยคาดว่านักท่องเที่ยวต่างประเทศจะเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 7 ล้านคน ในขณะที่การส่งออก สินค้าคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.1 ถึง 4.1) ตามอุปสงค์โลกที่ ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายของภาครัฐจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565 ภาครัฐจะมีการใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้าน ล้านบาท และงบลงทุนของรัฐบาลกิจประจำปีงบประมาณ 2565 วงเงิน 3.07 แสนล้านบาท รวมทั้งเงินกู้ตาม พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ในส่วนที่เหลือที่คาดว่าจะมีการ เบิกจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย และเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบในทุกกลุ่มอย่างตรงจุด รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่

เศรษฐกิจต่าง ๆ โดยคาดว่าจะการบริโภคภาครัฐและการลงทุนภาครัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.2 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.7 ถึง 1.7) และร้อยละ 3.7 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.2 ถึง 4.2) ตามลำดับ ทั้งนี้ แรงสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ จะส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นผู้บริโภคและภาคธุรกิจ รวมทั้งการลงทุนในประเทศปรับตัวสูงขึ้น โดยการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวได้ที่ร้อยละ 5.0 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.5 ถึง 5.5) ในด้านเสถียรภาพภายในประเทศคาดว่าจะอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะอยู่ที่ร้อยละ 1.9 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.4 – 2.4) และยังอยู่ภายในกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อที่รัฐบาล และธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันกำหนดที่ระดับร้อยละ 1.0 - 3.0 ต่อปี

สำหรับปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยที่ยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ได้แก่ 1) ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทั้งสายพันธุ์ที่ระบาดในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต 2) ความเสี่ยงจากความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินโลก อาทิ การส่งสัญญาณปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางในหลายประเทศ จากแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการไหลออกของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ 3) ตลาดแรงงานยังคงฟื้นตัวไม่เต็มที่ จึงเป็นข้อจำกัดสำหรับการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชน และความสามารถในการชำระหนี้สินของภาคครัวเรือนที่ยังคงมีความเปราะบาง 4) ปัญหาข้อจำกัดในห่วงโซ่อุปทานการผลิต (Supply Disruption) เช่น การขาดแคลนอุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ที่อาจยืดเยื้อ และ 5) ราคาพลังงานและน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ยังอยู่ในระดับสูง

อย่างไรก็ดี กระทรวงการคลังจะได้มีการติดตามและประเมินผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 อย่างใกล้ชิด และพร้อมที่จะดำเนินมาตรการทางการคลังและการเงินที่เหมาะสม เพื่อให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงในทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจ

ตารางสรุปสมมติฐานและผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564 และ 2565

			2564f		2565f	
			ณ ม.ค. 65			
	2562	2563	เฉลี่ย	ช่วง	เฉลี่ย	ช่วง
ผลการประมาณการ						
1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	2.3	-6.1	1.2	0.9 ถึง 1.4	4.0	3.5 ถึง 4.5
2) อัตราการขยายตัวของการบริโภค						
- การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	4.0	-1.0	0.2	-0.1 ถึง 0.4	4.5	4.0 ถึง 5.0
- การบริโภคภาครัฐ ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	1.7	0.9	2.6	2.3 ถึง 2.8	1.2	0.7 ถึง 1.7
3) อัตราการขยายตัวของการลงทุน						
- การลงทุนภาคเอกชน ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	2.7	-8.4	3.7	3.4 ถึง 3.9	5.0	4.5 ถึง 5.5
- การลงทุนภาครัฐ ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	0.1	5.7	5.9	5.7 ถึง 6.2	3.7	3.2 ถึง 4.2
4) อัตราการขยายตัวของปริมาณส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	-3.0	-19.4	10.6	10.3 ถึง 10.8	6.9	6.4 ถึง 7.4
5) อัตราการขยายตัวของปริมาณนำเข้าสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	-5.2	-13.3	19.3	19.0 ถึง 19.5	6.7	6.2 ถึง 7.2
6) ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	26.7	40.9	38.7	37.6 ถึง 39.7	36.0	33.4 ถึง 38.6
- มูลค่าสินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	-3.3	-6.5	19.0	18.7 ถึง 19.2	3.6	3.1 ถึง 4.1
- มูลค่าสินค้านำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	-5.6	-13.8	24.3	24.1 ถึง 24.6	5.4	4.9 ถึง 5.9
7) ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	38.0	21.2	-10.6	-11.9 ถึง -9.4	0.5	-2.1 ถึง 3.1
- ร้อยละของ GDP	7.0	4.2	-2.1	-2.4 ถึง -1.9	0.1	-0.4 ถึง 0.6
8) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ)	0.7	-0.8	1.2	1.0 ถึง 1.5	1.9	1.4 ถึง 2.4
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (ร้อยละ)	0.5	0.3	0.2	0.0 ถึง 0.5	0.4	-0.1 ถึง 0.9
สมมติฐานหลัก						
สมมติฐานภายนอก						
1) อัตราการขยายตัวเฉลี่ย 15 ประเทศคู่ค้าหลัก (ร้อยละ)	3.0	-3.0	5.2	4.7 ถึง 5.7	4.4	3.9 ถึง 4.9
2) ราคาน้ำมันดิบดูไบ (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)	63.5	42.3	69.2	64.2 ถึง 74.2	72.5	67.5 ถึง 77.5
สมมติฐานด้านนโยบาย						
3) อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)	31.0	31.3	32.0	31.5 ถึง 32.5	33.1	32.1 ถึง 34.1
4) รายจ่ายภาคสาธารณะ (ล้านล้านบาท)	3.70	3.79	4.00	3.95 ถึง 4.05	4.15	4.05 ถึง 4.25
5) จำนวนนักท่องเที่ยว (ล้านคน)	39.9	6.7	0.4	0.2 ถึง 0.7	7.0	6.0 ถึง 8.0

Executive Summary

Thailand's Economic Projections for 2021 and 2022

“Thai economy in 2021 is expected to expand by 1.2 percent, mainly driven by export growth and fiscal stimulus measures.

For 2022, Thai economy is forecasted to expand at a strong pace at 4.0 percent thanks to domestic demand recovery and increasing foreign tourism”

“The Thai economy is expected to expand by 1.2 percent in 2021 (within the range of 0.9 to 1.4 percent), higher than the previous projection as of October 2021 at 1.0 percent because the Thai economy in the second half of 2021 recovered better than expected. This growth would be mainly driven by export growth and fiscal stimulus measures which support the economic recovery in a targeted manner in line with the improvement of the COVID-19 outbreak situation and vaccination progress. As a result, private consumption is expected to increase by 0.2 percent (within the range of -0.1 to 0.4 percent) along the line with the improved consumer confidence, while private investment is expected to grow by 3.7 percent (within the range of 3.4 to 3.9 percent) following the acceleration of exports. In addition, the value of Thai merchandise exports would grow at 19.0 percent (within the range of 18.7 to 19.2 percent) in tandem with the trading partner growth outlook while the supply disruption problems would gradually subside.

For 2022, the Thai economy is projected to pick up and expand at 4.0 percent (within the range of 3.5 to 4.5 percent), supported by the resumption of domestic spending after the COVID-19 situation in many countries, including Thailand, will be further improved. This would enable private consumption to grow at 4.5 percent (within the range of 4.0 to 5.0 percent), while tourism sector would edge up after the Test & GO scheme will be resumed starting from Feb 1, 2022. Under this projection, the number of foreign tourists is projected to increase to 7 million in 2022. Meanwhile, merchandise export value would see robust expansion at 3.6 percent (within the range of 3.1 to 4.1 percent) following the recovery of global demand.

Moreover, government expenditure would play an important role in supporting the economic recovery in the period ahead. The FY2022 annual budget of 3.1 trillion Baht and the FY2022 state-owned enterprises' capital budget of 307 billion Baht as well as the additional Emergency Degree of 500 billion Baht would be continuously disbursed. These supports will have continued to relief the affected group in a target manner and strengthen local economy as well as promote investment in special economic zones at both local and

regional levels thoroughly. Under these circumstances, public consumption and public investment are expected to grow at 1.2 percent (within the range of 0.7 to 1.7 percent) and 3.7 percent (within the range of 3.2 to 4.2 percent), respectively. At the same time, government measures would help restore private sector confidence and boost private investment for the rest of 2022. These would lead private investment to grow at 5.0 percent (within the range of 4.5 to 5.5 percent). For the internal stability, headline inflation in 2022 is projected to be at 1.9 percent (within the range of 1.4 to 2.4 percent) which would be within the inflation target that the government and the Bank of Thailand jointly set at 1.0-3.0 percent per year.

Thailand's economic outlook could be affected by the following relevant factors: (1) prolonged outbreaks and virulent virus mutations both the existing and new variants, (2) global economic and financial uncertainties such as some central banks are likely to raise policy rates further throughout 2022 in response to reflation risks which may lead to capital outflows, (3) vulnerable labor markets which may have an impact on consumer spending and debt burden of households, (4) ongoing supply chain disruption which may affect manufacturing and exports businesses, and (5) the increase in the crude oil price and energy price. However, The Ministry of Finance will closely monitor the situation of the COVID-19 pandemic and ready to implement fiscal and monetary measures to promote stability along with sustained and inclusive growth of the Thai economy.”

Major Assumptions and Economic Projections for 2021 and 2022

			2021f		2022f	
	2019	2020	as of Jan 22			
			Avg	Range	Avg	Range
Projections						
1) GDP Growth Rate (percent y-o-y)	2.3	-6.1	1.2	0.9 to 1.4	4.0	3.5 to 4.5
2) Real Consumption Growth (percent y-o-y)						
- Real Private Consumption (percent y-o-y)	4.0	-1.0	0.2	-0.1 to 0.4	4.5	4.0 to 5.0
- Real Public Consumption (percent y-o-y)	1.7	0.9	2.6	2.3 to 2.8	1.2	0.7 to 1.7
3) Real Investment Growth (percent y-o-y)						
- Real Private Investment (percent y-o-y)	2.7	-8.4	3.7	3.4 to 3.9	5.0	4.5 to 5.5
- Real Public Investment (percent y-o-y)	0.1	5.7	5.9	5.7 to 6.2	3.7	3.2 to 4.2
4) Export Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	-3.0	-19.4	10.6	10.3 to 10.8	6.9	6.4 to 7.4
5) Import Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	-5.2	-13.3	19.3	19.0 to 19.5	6.7	6.2 to 7.2
6) Trade Balance (USD billion)	26.7	40.9	38.7	37.6 to 39.7	36.0	33.4 to 38.6
- Export Value of Goods in USD (percent y-o-y)	-3.3	-6.5	19.0	18.7 to 19.2	3.6	3.1 to 4.1
- Import Value of Goods in USD (percent y-o-y)	-5.6	-13.8	24.3	24.1 to 24.6	5.4	4.9 to 5.9
7) Current Account (billion U.S.)	38.0	21.2	-10.6	-11.9 to -9.4	0.5	-2.1 to 3.1
- Percentage of GDP	7.0	4.2	-2.1	-2.4 to -1.9	0.1	-0.4 to 0.6
8) Headline Inflation (percent y-o-y)	0.7	-0.8	1.2	1.0 to 1.5	1.9	1.4 to 2.4
Core Inflation (percent y-o-y)	0.5	0.3	0.2	0.0 to 0.5	0.4	-0.1 to 0.9
Major Assumptions						
Exogenous Variables						
1) Average Economic Growth Rate of Major Trading Partners (percent y-o-y)	3.0	-3.0	5.2	4.7 to 5.7	4.4	3.9 to 4.9
2) Dubai Crude Oil Price (U.S. dollar per Barrel)	63.5	42.3	69.2	64.2 to 74.2	72.5	67.5 to 77.5
Policy Variables						
3) Exchange Rate (Baht per U.S. dollar)	31.0	31.3	32.0	31.5 to 32.5	33.1	32.1 to 4.1
4) Public Expenditure (Trillion Baht)	3.70	3.79	4.00	3.95 to 4.05	4.15	4.05 to 4.25
5) Number of foreign tourists (Million)	39.9	6.7	0.4	0.2 to 0.7	7.0	6.0 to 8.0

ข้อสมมติฐานสำคัญในการ ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี

64 & 65

1

การขยายตัวของเศรษฐกิจ 15 ประเทศคู่ค้า

64 +5.2% 65 +4.4%

2

Baht/USD

64 32.0 ฿/\$ 65 33.1฿/\$

ดัชนีค่าเงินบาท

64 110.27 65 108.64

3

ราคาน้ำมันดิบดูไบ

64 69.2\$/bbl

65 72.5\$/bbl

4

จำนวนนักท่องเที่ยว

64 0.43 ล้านคน

65 7.00 ล้านคน

5

รายจ่ายภาคสาธารณสุข

64 4.00 ล้านล้านบาท

65 4.15 ล้านล้านบาท

5 ข้อ
สมมติฐาน

สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564 และ 2565

1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ 15 ประเทศคู่ค้าหลักของไทย

สศค. คาดว่า เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ ในปี 2564 จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.2 ต่อปี (YoY) โดยเศรษฐกิจส่วนใหญ่ในหลาย ๆ ประเทศปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ในปี 2564 ยังคงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 อีกทั้งในช่วงปลายเดือน พ.ย. 2564 ได้เกิดการสายพันธุ์ใหม่ออย่าง “โอมิครอน” แม้ว่าจะไม่ค่อยรุนแรงนักแต่ถือเป็นปัจจัยความไม่แน่นอนระลอกใหม่ที่เกิดขึ้นในหลายๆ ประเทศ ส่งผลให้หลายประเทศที่ประกาศยกเลิก มาตรการล็อกดาวน์ได้กลับมาคุมเข้มการเดินทางและการควบคุมมากขึ้น รวมถึงหลาย ๆ ประเทศเริ่มมีการปรับแผนการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและภาคการท่องเที่ยวได้ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจโลกในช่วงครึ่งหลังปี 2564 ยังคงได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการการเงินการคลังที่ออกมาอย่างต่อเนื่องของหลาย ๆ ประเทศ ที่จะเป็นส่วนช่วยในการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกต่อไป

สำหรับปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า 15 โดยรวมขยายตัวรวมอยู่ที่ร้อยละ 4.4 ต่อปี (YoY) เนื่องจากเศรษฐกิจที่ยังคงฟื้นตัวอย่างไม่สอดคล้องกันทั่วโลก จากปัจจัยความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน ประกอบกับแนวโน้มภาวะเงินเฟ้อโลกที่สูงขึ้น การขยายตัวจำเป็นต้องพิจารณาภายใต้เงื่อนไขที่ว่ามาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด 19 ของประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ว่ารับมืออย่างไร เช่น 1) ประเทศจีนมีมาตรการจัดการโควิด-19 ให้เป็นศูนย์ ทั้งมีการปิดพรมแดนหรือพื้นที่เสี่ยงอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกได้ 2) ยุโรปปรับเปลี่ยนวิธีการรับมือกับโควิด-19 เป็นต้น รวมถึงการกระจายวัคซีนที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วทั่วถึง อีกทั้งมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นภายหลังจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดและหลาย ๆ ประเทศเริ่มมีการเปิดประเทศมากขึ้น

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของเศรษฐกิจคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ (ร้อยละ)

ประเทศคู่ค้าหลักเรียงตามสัดส่วนการส่งออกปี 2563	2562	2563				2563	2564				YTD	ทั้งปี	ทั้งปี
		Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4		2564F	2565F
15 ประเทศคู่ค้า (78.6%)	3.0	-1.7	-7.8	-2.1	-0.2	-2.9	3.8	10.6	3.4	-	5.3	5.2	4.4
1. สหรัฐฯ (14.8%)	2.3	0.6	-9.1	-2.9	-2.3	-3.4	0.5	12.2	4.9	5.5	5.7	5.7	4.0
2. จีน (12.9%)	6.0	-6.8	3.2	4.9	6.5	2.3	18.3	7.9	4.9	4.0	8.1	8.1	5.2
3. ญี่ปุ่น (9.9%)	-0.2	-1.8	-10.1	-5.4	-0.9	-4.5	-1.8	7.3	1.2	0.7	1.7	1.7	3.1
4. ยูโรโซน (6.5%)	1.6	-3.1	-14.5	-4.1	-4.4	-6.5	-1.1	14.4	3.9	4.6	5.2	5.2	4.1
5.ฮ่องกง (4.9%)	-1.7	-9.1	-9.0	-3.6	-2.8	-6.1	8.0	7.6	5.4	4.8	6.4	6.4	3.5

6. เวียดนาม (4.8%)	7.0	3.7	0.4	2.7	4.5	2.9	4.7	6.7	-6.0	5.2	2.6	2.6	5.8
7. ออสเตรเลีย (4.2%)	2.0	1.6	-6.0	-3.5	-0.8	-2.2	1.4	9.5	3.9	-	4.8	3.5*	4.0
8. สิงคโปร์ (4.1%)	1.3	0.0	-13.3	-5.8	-2.4	-5.4	1.5	15.2	7.1	5.9	7.2	7.2	3.2
9. มาเลเซีย (3.8%)	4.3	0.7	-17.1	-2.6	-3.4	-5.6	-0.5	16.1	-4.5	3.6	3.1	3.1	5.5
10. อินโดนีเซีย (3.3%)	5.0	3.0	-5.3	-3.5	-2.2	-2.1	-0.7	7.1	3.5	5.0	3.7	3.7	5.2
11. อินเดีย (2.4%)	4.8	3.0	-24.4	-7.4	0.5	-7.0	1.6	20.1	8.4	-	9.0	7.2*	8.0
12. ฟิลิปปินส์ (2.2%)	6.0	-0.7	-16.9	-11.4	-8.3	-9.5	-3.9	11.8	7.1	7.7	5.6	5.6	5.8
13. เกาหลีใต้ (1.8%)	2.2	-9.3	1.4	2.1	5.4	-0.9	1.9	6.0	4.0	4.1	4.0	4.0	3.1
14. ไต้หวัน (1.6%)	3.1	3.0	0.6	4.3	5.3	3.4	9.2	7.8	3.7	4.9	6.3	6.3	4.0
15. สหราชอาณาจักร (1.3%)	1.7	-2.1	-21.2	-7.8	-6.4	-9.4	-5.0	24.6	7.0	6.5	7.5	7.5	4.7

ที่มา : รวบรวมและประมาณการโดย สศค.หมายเหตุ : * คือตัวเลขคาดการณ์ปี 2564

1.1 เศรษฐกิจสหรัฐฯ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 1 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 14.8 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2563)

➡ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 (ตัวเลขเบื้องต้น) ขยายตัวร้อยละ 5.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 6.9 เมื่อคำนวณแบบ annualized rate และเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาล) โดยได้รับแรงหนุนจากการบริโภคภาคเอกชนในประเทศขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ซึ่งการบริโภคภาคเอกชนเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสหรัฐฯ ด้วยขนาดร้อยละ 70.2 ของขนาดเศรษฐกิจรวม นอกจากนี้ การลงทุนภาคเอกชนและการส่งออกขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ภาคการจ้างงานมีทิศทางฟื้นตัวต่อเนื่อง บ่งชี้จากอัตราการว่างงานของสหรัฐฯ โดยในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 เฉลี่ยที่ร้อยละ 4.2 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.1 ของกำลังแรงงานรวม จำนวนผู้ขอรับสวัสดิการว่างงานครั้งแรกรายสัปดาห์ในช่วงเดือน ธันวาคม 2564 ปรับตัวลดลงใกล้ 2 แสนราย ต่ำกว่าระดับก่อนเกิดการแพร่ระบาดในปี 2562 ที่ 2.2 แสนราย ขณะที่เสถียรภาพด้านราคา อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนที่อยู่ที่ร้อยละ 5.3 ส่งผลให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 14 – 15 ธันวาคม 2564 ปรับลดวงเงินซื้อพันธบัตรตามมาตรการ QE และส่งสัญญาณเตรียมขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในปี 2565 ทั้งนี้ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ทั้งปี 2564 กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 5.7 หลังจากปีก่อนหดตัวร้อยละ -3.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

➡ ในปี 2565 คาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะขยายตัวร้อยละ 4.0 หรือในช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.5 – 4.5 ซึ่งเป็นอัตราชะลอตัวจากปี 2564 เนื่องจากขาดปัจจัยฐานต่ำ และเศรษฐกิจสหรัฐฯ คาดว่ายังคงได้รับผลกระทบบางส่วนจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน ประกอบกับปัญหาห่วงโซ่อุปทานชะงักงัน การขาดแคลนวัตถุดิบ การขาดแคลนแรงงาน สถานการณ์เงินเฟ้อ และราคาพลังงานที่ยังไม่คลี่คลายในระยะเวลายาวไกล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต และชะลอการเติบโตของเศรษฐกิจสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวคาดว่าจะค่อย ๆ บรรเทาลง ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดที่ปรับตัวดีขึ้น และการดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดมากขึ้นของสหรัฐฯ จะช่วยสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจและควบคุมเสถียรภาพของราคาได้ดีขึ้น อีกทั้ง ไวรัสสายพันธุ์โอมิครอนมีความรุนแรงน้อยกว่าสายพันธุ์ก่อนหน้านี้ จึงคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่มากนัก นอกจากนี้ คาดว่าไบเดนจะสามารถผ่านร่างกฎหมาย Build Back Better วงเงิน 1.75 ล้านล้านดอลลาร์ เพื่อผลักดันมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ผ่านการลงทุนภายในประเทศ การบริโภคและการลงทุนภายในประเทศขยายตัวเร่งขึ้นได้ อีกทั้งสหรัฐฯ ยังคงมีความเสี่ยงจากการกลายพันธุ์และการระบาดระลอกใหม่ นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงจากปัญหาด้านภูมิรัฐศาสตร์ และความขัดแย้งระหว่างประเทศ

1.2 เศรษฐกิจจีน (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 2 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 14.8 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมปี 2563)

➡ เศรษฐกิจของจีนในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 4.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (ขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) โดยในไตรมาส 4 ภาคบริการซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 50.0 ของเศรษฐกิจรวม ขยายตัวได้ในอัตราร้อยละ 14.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อนเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า และภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 40.3 ขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 21.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 9.7 ขยายตัวชะลอตัวจากไตรมาสก่อนอยู่ที่ร้อยละ 14.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้เศรษฐกิจจีนทั้งปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 8.1 เร่งขึ้นจากปี 2563 ที่ขยายตัวร้อยละ 2.2 เป็นผลมาจากการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งปีแรก แม้ในช่วงครึ่งปีหลังจะชะลอตัวอย่างมากจากผลกระทบของวิกฤตขาดแคลนพลังงาน ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในภาวะซบเซา จากการใช้มาตรการควบคุมหนี้ของรัฐบาลจีน จนทำให้บริษัทอสังหาริมทรัพย์หลายแห่งเผชิญกับการผิดนัดชำระหนี้ รวมถึงผลกระทบมาตรการควบคุมการระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่ทำให้การบริโภคภายในประเทศชะลอตัวลง ด้านเสถียรภาพภายในประเทศพบว่า อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 0.9 ลดลงจากปีก่อนที่อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยที่ร้อยละ 2.5 นอกจากนี้ อัตราการว่างงานเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.0 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงจากร้อยละ 4.2 ในปี 2563

➡ ในปี 2565 คาดว่าจีนจะขยายตัวชะลอตัวที่ร้อยละ 5.2 ชะลอตัวจากปีก่อนหน้า จากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน และรัฐบาลจีนยังคงใช้นโยบายควบคุมการระบาดให้เป็นศูนย์ (Zero-COVID) ส่งผลให้มีการจำกัดการเดินทางและปิดพื้นที่เสี่ยง ประกอบกับปัญหาห่วงโซ่อุปทานติดขัด การ

ขาดแคลนวัตถุดิบการผลิตยังไม่คลี่คลาย ค่าระวางเรือเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ภาคการผลิตชะลอตัวลง และยังคงมีความเสี่ยงจากแรงกดดันจากภาคอสังหาริมทรัพย์ อย่างไรก็ตาม ธนาคารกลางจีนจะดำเนินนโยบายการเงินที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อผลักดันให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยได้เริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงแล้วในเดือน มกราคม 2565 ส่งผลให้สภาพคล่องในตลาดเพิ่มขึ้น มีการออกพันธบัตรเพื่อให้รัฐบาลท้องถิ่นนำไปใช้กระตุ้นการลงทุนและสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจ รวมถึงจะเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูง ขณะเดียวกันคาดว่ารัฐบาลจีนจะมีการออกมาตรการเชิงรุกทางการคลังเพิ่มเติม มาตรการลดภาษีและค่าธรรมเนียม เพื่อป้องกันการชะลอตัวของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในตลาดอสังหาริมทรัพย์ และตลาดสินเชื่อ ทั้งนี้ ยังต้องรอดูติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง และนโยบายในการรับมือกับการแพร่ระบาดในช่วงหลังการจัดกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่กรุงปักกิ่งในระหว่างวันที่ 4 - 20 กุมภาพันธ์ 2565 ประเด็นด้านการจัดระเบียบและการออกกฎหมายเพื่อควบคุมธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มเติม (Regulatory Crackdown) ที่อาจจะมีความเข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการผูกขาด และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวคิดเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Common Prosperity) รวมถึงปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ยังไม่คลี่คลาย

1.3 เศรษฐกิจญี่ปุ่น (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 3 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 9.8 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2563)

➡ เศรษฐกิจญี่ปุ่นในไตรมาส 4 ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน สะท้อนจากมูลค่าการส่งออกสินค้าในปี 2564 ที่กลับมาขยายตัวร้อยละ 4.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน อีกทั้งอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัว บ่งชี้จากยอดค้าปลีกที่ขยายตัวที่ร้อยละ 1.9 และอัตราเงินเฟ้อในไตรมาสที่ 4 กลับมาเป็นบวกเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ส่งผลให้ในปี 2564 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัวร้อยละ 1.7 เติบโตจากปีก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ -4.5

➡ ในปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 3.1 เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้แรงหนุนจากการบริโภคภาคเอกชนฟื้นตัวขึ้น (ภาคการอุปโภคบริโภคเอกชนคิดเป็นสัดส่วนกว่าครึ่งหนึ่งของระบบเศรษฐกิจญี่ปุ่น) ท่ามกลางความหวังว่าการระบาดของโควิด-19 จะบรรเทาลง ขณะเดียวกันญี่ปุ่นได้รับปัจจัยหนุนจากการที่คณะรัฐมนตรีของนายฟูมิโอะ คิชิดะ นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นได้อนุมัติงบประมาณประจำปี 2565/2566 ที่มีวงเงินสูงสุดเป็นประวัติการณ์ถึง 107.6 ล้านล้านเยน (9.4155 แสนล้านดอลลาร์) อย่างไรก็ตาม งบประมาณดังกล่าวยังได้ตอกย้ำถึงการให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจจากโควิด-19 มากกว่าการฟื้นฟูสุขภาพการคลังในระยะยาว โดยหนี้สาธารณะของญี่ปุ่นนั้นสูงเป็น 2 เท่าของเศรษฐกิจญี่ปุ่นที่มีขนาด 5 ล้านล้านดอลลาร์ ซึ่งนับว่ามีหนี้สินมากที่สุดในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม

1.4 เศรษฐกิจยูโรโซน 19 ประเทศ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 4 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 6.5 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2563)

➡ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 เศรษฐกิจยูโรโซน ขยายตัวที่ร้อยละ 4.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน (เบื้องต้น) ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 3.9 โดยเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจยูโรโซน โดยรวมแล้วยังคงสัญญาณฟื้นตัว สะท้อนจากเครื่องชี้สำคัญด้านอุปทาน ดัชนีฯ (PMI) ภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2564 อยู่ที่ระดับ 58.2 จุด ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ 60.9 จุด อย่างไรก็ดี ระดับดัชนียังคงอยู่เหนือระดับ 50 จุด สะท้อนถึงภาคอุตสาหกรรมในยูโรโซนที่ยังคงขยายตัวด้านดัชนีฯ (PMI) ภาคบริการเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2564 อยู่ที่ระดับ 54.5 จุด ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ระดับ 58.4 จุด อย่างไรก็ดี ระดับดัชนียังคงอยู่เหนือระดับ 50 จุด สะท้อนถึงภาคบริการในยูโรโซนที่มีแนวโน้มขยายตัว เมื่อพิจารณาเครื่องชี้ที่สำคัญด้านอุปสงค์ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2564 อยู่ที่ระดับ -6.6 จุด ปรับตัวลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ -4.6 จุด ทางด้านยอดค้าปลีกเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 4.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.5 นอกจากนี้ เสถียรภาพเศรษฐกิจได้ปรับตัวดีขึ้น โดยอัตราการว่างงานในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.1 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 7.5 ของกำลังแรงงานรวม และอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 อยู่ที่ร้อยละ 4.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 2.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน

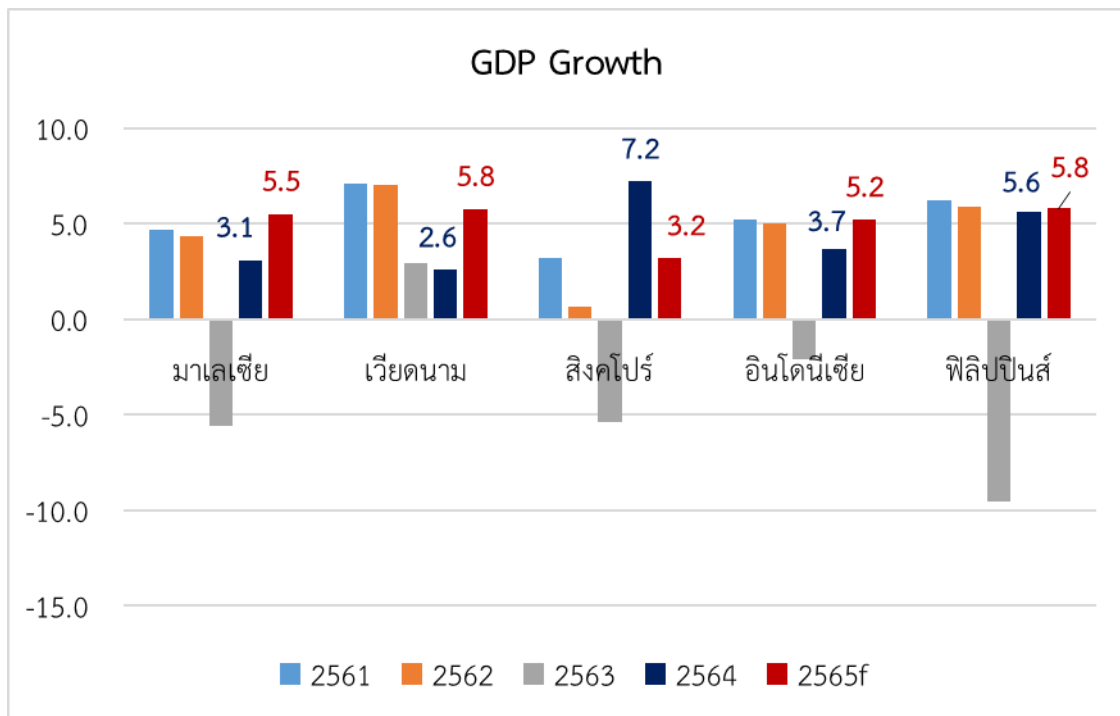
➡ ในปี 2564 เศรษฐกิจยูโรโซนขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.2 เนื่องจากเศรษฐกิจยูโรโซนได้กลับมาฟื้นตัวจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคโควิด-19 ที่เพิ่มมากขึ้นจากรัฐบาลในประเทศสมาชิกต่าง ๆ ของยูโรโซน ซึ่งส่งผลให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าในช่วงปลายปี 2564 หลายประเทศสมาชิกของยูโรโซนจะประสบกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกใหม่ แต่ทางรัฐบาลต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกไม่ได้ดำเนินมาตรการล็อกดาวน์อย่างเต็มรูปแบบเพื่อควบคุมการแพร่ระบาด แต่เพียงแค่ออกมาตรการจำกัดการเดินทาง และการจำกัดการรวมกลุ่มในสถานที่ต่าง ๆ เท่านั้น ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจยังคงดำเนินต่อไปได้เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งเศรษฐกิจยูโรโซนยังคงได้รับแรงสนับสนุนจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายจากธนาคารกลางยุโรป และมาตรการทางการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจากคณะกรรมการยูโรเปียน อาทิ การคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ระดับต่ำที่ร้อยละ 0.0 ต่อปี และการดำเนินการซื้อพันธบัตรในโครงการ Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) ตามแผนที่วางเอาไว้ที่ระดับ 1.85 ล้านล้านยูโร (โครงการดังกล่าวจะสิ้นสุดในเดือน มี.ค. 2565) และมาตรการทางการคลังจากคณะกรรมการยูโรเปียน โดยมีการการจัดตั้งงบประมาณ NextGenerationEU ซึ่งมีวงเงินประมาณ 8 แสนล้านยูโร โดยมีเป้าหมายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของยุโรปหลังจากวิกฤตโควิด-19 ซึ่งจะเน้นส่งเสริมเศรษฐกิจใน 3 ด้านหลักคือ 1) ด้านดิจิทัล 2) ด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการเสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีความยืดหยุ่นพร้อมรับมือกับวิกฤตเศรษฐกิจต่าง ๆ ในอนาคต

➡ ในปี 2565 คาดว่า เศรษฐกิจยูโรโซนจะขยายตัวร้อยละ 4.1 เนื่องจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของยูโรโซนจะยังคงต่อเนื่องมาจากปี 2564 โดยมีปัจจัยส่งเสริมมาจาก 1) ความสามารถในการรับมือการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นการดำเนินนโยบายที่สมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจและภาคสาธารณสุข 2) การฟื้นตัวที่แข็งแกร่งของอุปสงค์ภายในประเทศสมาชิกยูโรโซน 3) ภาคการค้าระหว่างประเทศที่ยังคงขยายตัว สืบเนื่องมาจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 4) มาตรการทางการคลังกระตุ้นเศรษฐกิจจากคณะกรรมการการยุโรป โดยหลักมาจากงบประมาณ NextGenerationEU ที่จะยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปจนถึงปี 2566 และนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายจากทางธนาคารกลางยุโรป ที่แม้ว่าโครงการ PEPP จะสิ้นสุดลงในเดือน มี.ค. 2565 แต่ทางธนาคารกลางยุโรปยังคงดำเนินการซื้อพันธบัตรภายใต้โครงการ Asset Purchase Programme (APP) อยู่ โดยทางธนาคารกลางยุโรปจะซื้อพันธบัตรวงเงิน 4 หมื่นล้านยูโรต่อเดือน ในไตรมาส 2 ของปี 2565 และลดวงเงินสู่ระดับ 3 หมื่นล้านยูโรต่อเดือนในไตรมาส 3 ปี 2565 และลดวงเงินสู่ระดับ 2 หมื่นล้านยูโรต่อเดือนตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2565 เป็นต้นไป

อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของยูโรโซนยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่ต้องเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด ตัวอย่างเช่น 1) การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน ซึ่งมีความสามารถในการแพร่เชื้อที่สูง 2) การกลายพันธุ์ใหม่ ๆ ของโรคโควิด-19 ซึ่งอาจทำให้ประสิทธิภาพของวัคซีนลดลง 3) ภาวะคอขวดด้านการผลิต (Supply bottlenecks) ที่ภาคการผลิตยังคงประสบกับปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบการผลิต การขาดแคลนแรงงาน และการขนส่งวัตถุดิบที่ล่าช้า 4) อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น โดยได้รับแรงหนุนจากราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น และการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ส่วนเกินเป็นสำคัญ

1.5 เศรษฐกิจอาเซียน 5 ประเทศ (สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 18.2 ของมูลค่าการส่งออกรวมปี 2563)

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน (%)

ที่มา: CEIC รวบรวมโดย สศค.

➡ เศรษฐกิจอาเซียนไตรมาสล่าสุด ปี 2564 เริ่มกลับมาฟื้นตัวต่อเนื่องแม้ว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากไตรมาสก่อน สะท้อนจากตัวเลขการขยายตัวเศรษฐกิจของ 5 ประเทศ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจเวียดนามไตรมาสที่ 4 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดร้อยละ -6.0 ทำให้เศรษฐกิจทั้งปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 2.6 ต่อปี เนื่องจากการฟื้นตัวได้รับการสนับสนุนจากการผ่อนคลายข้อจำกัดของ COVID-19 และการเร่งฉีดวัคซีน โดยมีกิจกรรมปรับตัวขึ้นทั้งภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง (ขยายตัวร้อยละ 5.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวที่ร้อยละ -5.5) และบริการ (ขยายตัวร้อยละ 5.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวที่ร้อยละ -8.6) อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจประเทศฟิลิปปินส์ไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ทำให้เศรษฐกิจทั้งปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 5.6 ต่อปี เป็นผลมาจากการใช้จ่ายภาคครัวเรือน (สัดส่วนร้อยละ 75.5 ต่อ GDP) ขยายตัวร้อยละ 7.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน แต่ยังคงมีปัจจัยหนุนจากการภาคการลงทุน (สัดส่วนร้อยละ 21.3 ต่อ GDP) ขยายตัวที่ร้อยละ 9.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ทั้งนี้ธนาคารกลางฟิลิปปินส์ (BSP) มีมติคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ เพื่อมุ่งเน้นการสนับสนุนเศรษฐกิจซึ่งกำลังส่งสัญญาณฟื้นตัว เศรษฐกิจประเทศอินโดนีเซียไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 5.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 3.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ทำให้เศรษฐกิจทั้งปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.7 ต่อปี โดยมีปัจจัยมาจากการบริโภค

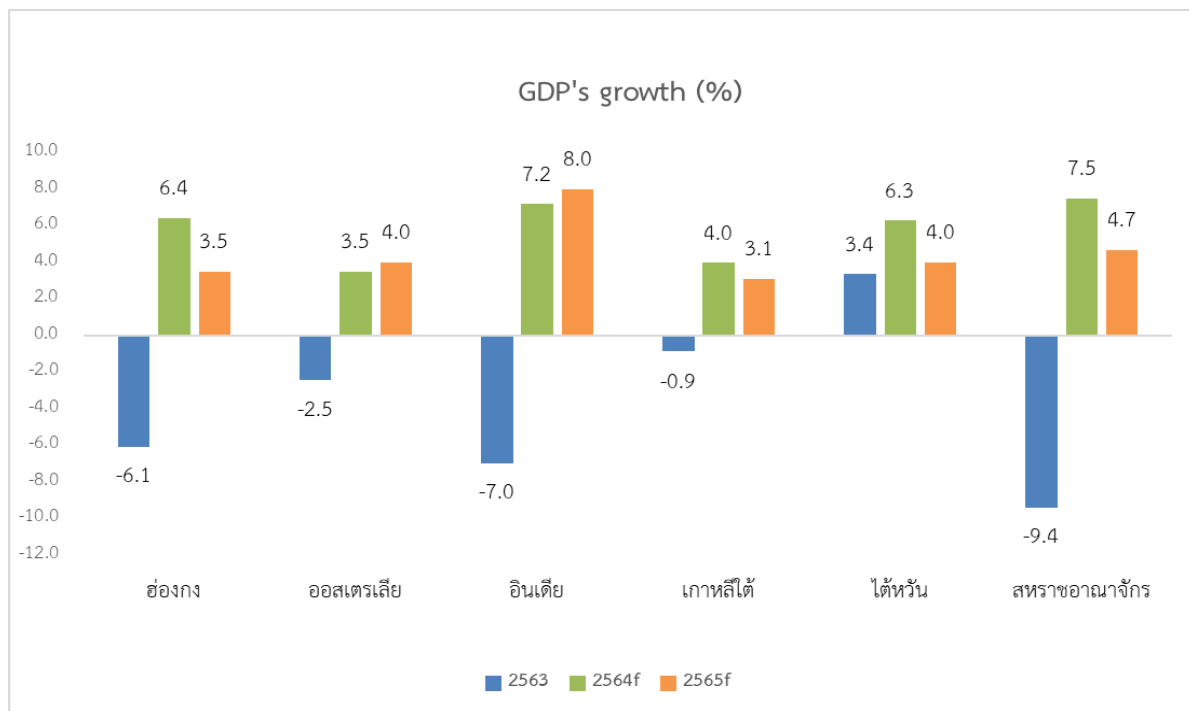
ภายในประเทศ และภาคการลงทุนที่ขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 และ 4.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เช่นเดียวกับ รายจ่ายรัฐบาลขยายตัวร้อยละ 5.3 ในไตรมาส 4 ปี 2564 เศรษฐกิจมาเลเซียไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เติบโตขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวที่ร้อยละ -4.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 6.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ส่งผลให้ทั้งปี 64 เศรษฐกิจขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.1 ต่อปี ได้รับปัจจัยหนุนมาจากการบริโภคภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งการใช้จ่ายภาครัฐที่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า รวมถึงภาคการส่งออกที่ยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 3 เศรษฐกิจประเทศสิงคโปร์ไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 5.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 ในไตรมาสที่ 3 ปี 2564 ทำให้เศรษฐกิจทั้งปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 7.2 ต่อปี ได้รับปัจจัยหนุนจากการผลิตที่มีการขยายตัวในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ที่ให้ความแม่นยำ ซึ่งการผลิตสินค้าเหล่านี้ได้รับแรงหนุนจากความต้องการเซมิคอนดักเตอร์และอุปกรณ์การผลิตเซมิคอนดักเตอร์ที่เพิ่มขึ้นทั่วโลก อีกทั้งภาคการก่อสร้างและบริการขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า

➡ ในปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.8 5.8 5.5 3.2 และ 5.2 ตามลำดับ โดยมีปัจจัยส่งเสริมมาจาก 1) ความสามารถในการรับมือการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ได้อย่างเหมาะสม และการเร่งฉีดวัคซีนอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมที่มากขึ้น ประกอบกับการดำเนินนโยบายที่เหมาะสมระหว่างภาคเศรษฐกิจและภาคสาธารณสุข 2) การเปิดประเทศและรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ 3) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่ดีขึ้น และ 4) การดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

1.6 เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร (สัดส่วนการส่งออก ร้อยละ 16.3 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2563)

➡ ในไตรมาส 4 ปี 2564 ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย (ฮ่องกง เกาหลีใต้ ไต้หวัน และอินเดีย) ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศกลุ่มนี้มีทั้งขยายตัวเร่งขึ้น และชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า โดยเศรษฐกิจเกาหลีใต้ และไต้หวันขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากเศรษฐกิจได้รับแรงหนุนจากการส่งออกที่ขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินค้าประเภทเทคโนโลยี และเซมิคอนดักเตอร์ การบริโภคภาครัฐและภาคเอกชนที่ปรับตัวดีขึ้น ขณะที่เศรษฐกิจฮ่องกง และสหราชอาณาจักรขยายตัวชะลอลง ส่วนเศรษฐกิจออสเตรเลียและอินเดียยังคงรอการแถลงตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าเช่นกัน เนื่องจากเศรษฐกิจยังฟื้นตัวได้ไม่เต็มที่จากการแพร่ระบาดระลอกใหม่ของไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน ซึ่งเป็นปัจจัยกดดันการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบกับยังเผชิญปัญหาห่วงโซ่อุปทานชะงักงัน และการขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์จากสถานการณ์การแพร่ระบาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต

ภาพที่ 2 การเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย
(ฮ่องกง ออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสหราชอาณาจักร)

ที่มา : CEIC รวบรวมโดย สศค.

➔ ในปี 2564 คาดว่าเศรษฐกิจคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชียทุกประเทศจะขยายตัวกลับมาเป็นบวก หลังจากหดตัวในปี 2563 เนื่องจากปัจจัยฐานต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 ที่ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจต้องหยุดชะงักลง นอกจากนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ประกอบกับการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด ความคืบหน้าในการเร่งฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ และการใช้มาตรการการเงินและการคลังเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ รวมถึงแผนการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวต่างชาติของแต่ละประเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ยังมีความเสี่ยงอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2564 อาทิ อัตราเงินเฟ้อที่เริ่มเพิ่มสูงขึ้นซึ่งส่งผลต่อการบริโภคภายในประเทศ และรูปแบบการดำเนินนโยบายการเงิน อีกทั้ง ปัญหาห่วงโซ่อุปทานชะงักงัน และการแพร่ระบาดระลอกใหม่จากการกลายพันธุ์ของไวรัสโควิด-19 ที่มีความรุนแรงมากขึ้น อาทิ สายพันธุ์เดลต้า และโอไมครอน

➔ ในปี 2565 คาดว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ได้แก่ ฮ่องกง เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสหราชอาณาจักรจะยังคงมีการขยายตัว แต่ในอัตราที่ชะลอลงจากปี 2564 เนื่องจากขาดปัจจัยฐานต่ำ และได้รับผลกระทบบางส่วนจากการแพร่ระบาด ขณะที่เศรษฐกิจประเทศออสเตรเลีย และอินเดียปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้นจากปีก่อนหน้า ในปี 2565 คาดว่า เศรษฐกิจประเทศต่าง ๆ จะมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง จากแผนการเปิดประเทศ ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดที่คลี่คลายลง และตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งจะช่วยเพิ่มอุปสงค์ในตลาดโลกและภายในประเทศ อีกทั้งมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ

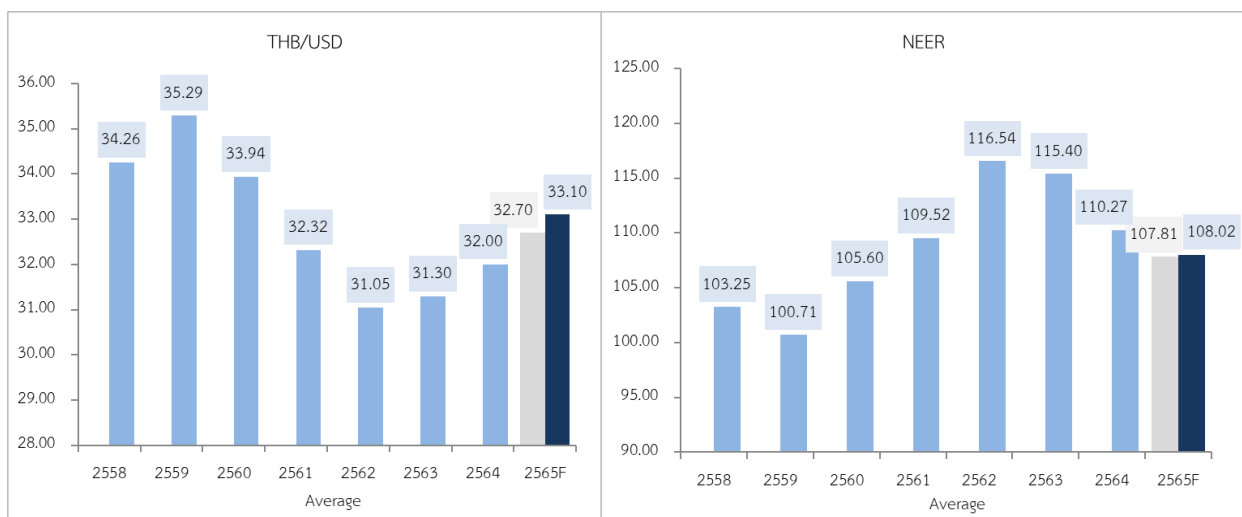
เพิ่มเติมของภาครัฐจะช่วยสนับสนุนภาคธุรกิจ ประกอบกับแนวโน้มการจ้างงานที่จะปรับตัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลบวกต่อภาคการส่งออก และเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริโภคภาคเอกชนภายในประเทศให้สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะต่อไปได้

2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และดัชนีค่าเงินบาท

“ในปี 2564 เงินบาทอ่อนค่าลงจากปีก่อนหน้าโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 32.00 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าลงร้อยละ -2.3 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า และอ่อนค่ามากกว่าเงินสกุลหลักอื่นๆ หลายสกุล ส่งผลให้ดัชนีค่าเงินบาทในปี 2564 อ่อนค่าลงร้อยละ -4.4

ขณะที่ในปี 2565 คาดว่าเงินบาทจะอ่อนค่าลง โดยเฉลี่ยทั้งปีที่ 33.10 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าลงร้อยละ -3.4 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า และดัชนีค่าเงินบาทปี 2565 จะอ่อนค่าลงร้อยละ -2.0 เนื่องจากดอลลาร์สหรัฐที่คาดว่าจะแข็งค่าขึ้นเป็นสำคัญ” (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 สมมติฐานค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และดัชนีค่าเงินบาทเฉลี่ยในปี 2565

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) รวบรวมโดย สศค.

หมายเหตุ: ดัชนีค่าเงินบาท จากการคำนวณของ สศค.

➔ การเปรียบเทียบเงินบาทกับเงินสกุลหลักและเงินสกุลอื่นๆ ในภูมิภาคพบว่า ในปี 2564 เงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าลงในอัตราที่มากกว่าค่าเงินสกุลหลักส่วนมาก โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 32.00 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าลงร้อยละ -2.3 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า จากความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งมีการคลายพันธุ์ และส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลในปี 2564 ขณะที่ ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐมีแรงหนุนเพิ่มเติมจากการทยอยปรับตัวขึ้นของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ หลังแรงกดดันเงินเฟ้อของสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามจังหวะการฟื้นตัวของตลาดแรงงานและเศรษฐกิจสหรัฐฯ อันนำไปสู่การดำเนินนโยบายทางการเงินของธนาคารการสหรัฐฯ ที่เข้มงวดเพิ่มมากขึ้น โดยทยอยลดมาตรการผ่อนคลาย

ทางการเงิน และเตรียมที่จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในปี 2565 ทำให้ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) ที่คำนวณโดย สศค. เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 110.27 จุด คิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ -4.4 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2563 โดยค่าเฉลี่ยเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี 2564 อ่อนค่าลงเกือบมากที่สุดเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปีก่อน โดยเป็นรองเพียงเงินสกุลเยน

➡ ในปี 2565 คาดว่าในภาพรวมเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐจะอ่อนค่าลงจากปี 2564 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 33.10 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 32.10 – 33.10 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) หรือคิดเป็นอ่อนค่าลงร้อยละ -3.4 จากค่าเฉลี่ยปี 2564 อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของเงินบาทแข็งค่ากว่าระดับปัจจุบัน ณ มกราคม 2564 เนื่องจากคาดว่าเงินบาทอาจมีแนวโน้มทยอยปรับตัวแข็งค่าขึ้น ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลง จากแผนการเปิดประเทศ การส่งออกที่เติบโตได้ดี ดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มกลับมาเกินดุล รวมถึงนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐที่ยังมีอยู่ และเสถียรภาพทางการเงินการคลังที่แข็งแกร่ง ขณะเดียวกัน การดำเนินนโยบายทางการเงินที่เข้มงวดขึ้นของประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหรัฐฯ จะทำให้ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐปรับตัวสูงขึ้นโดยเปรียบเทียบจากความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้กระแสเงินทุนไหลออกจากภูมิภาคเอเชียไปสู่สหรัฐฯ และจะส่งผลให้ค่าเงินบาทและสกุลเงินอื่น ๆ ในเอเชียอ่อนค่าลงได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับเงินสกุลอื่นๆ ที่เป็นคู่ค้าหลักของไทย คาดว่าเงินบาทมีโอกาสจะอ่อนค่าลงมากกว่าหลาย ๆ ประเทศที่มีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ดี และมีการฉีดวัคซีนแล้วในวงกว้าง เนื่องจากประเทศไทยมีสัดส่วนในการพึ่งพาการท่องเที่ยวสูง จึงทำให้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดค่อนข้างมาก ประกอบกับหลังเปิดประเทศคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติค่อย ๆ ทยอยกลับเข้ามาบางส่วน ซึ่งจะส่งผลให้แนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยในปี 2565 เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงคาดว่าดัชนีค่าเงินบาทในปี 2565 จะเฉลี่ยที่ 108.02 จุด คิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ -2.0 จากค่าเฉลี่ยปี 2564 ทั้งนี้ ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทและค่าเงินสกุลอื่นๆ ได้แก่ การกลายพันธุ์ของไวรัส โควิด-19 และการแพร่ระบาดระลอกใหม่ ความสามารถในการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ สถานการณ์อัตราเงินเฟ้อที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้น ความไม่แน่นอนทางการเมือง รวมถึงความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจของโลก เช่น สหรัฐฯ และจีน เป็นต้น

3. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

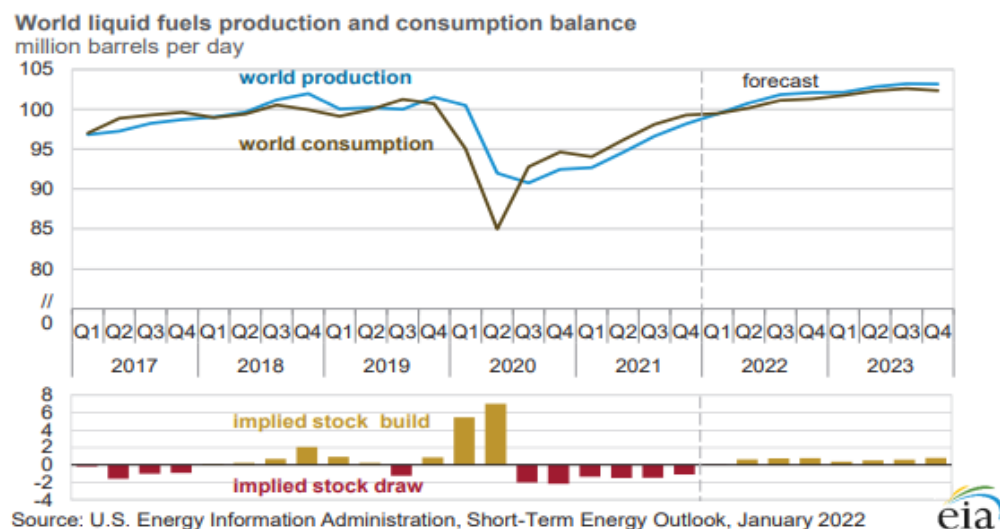
ในปี 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 คลี่คลายลง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจสามารถกลับมาดำเนินการได้มากขึ้น ส่งผลให้อุปสงค์น้ำมันเพิ่มปรับเพิ่มอย่างรวดเร็ว ในขณะที่อุปทานน้ำมันดิบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้ ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันยังคงได้รับแรงหนุนจากการเปลี่ยนเชื้อเพลิงมาใช้น้ำมันแทนที่ก๊าซธรรมชาติ หลังราคาก๊าซธรรมชาติปรับตัวเพิ่มขึ้นในระดับสูงจากอุปทานก๊าซธรรมชาติในยุโรปที่มีแนวโน้มตึงตัวต่อเนื่อง

ราคาน้ำมันดิบนับจากช่วงเดือนกันยายน 2564 – ปัจจุบัน ได้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากอุปทานน้ำมันของโลกที่ฟื้นตัวได้ช้ากว่าอุปสงค์หรือความต้องการน้ำมัน ขณะเดียวกันกลุ่มประเทศผู้

ส่งออกน้ำมันโอเปกและชาติพันธมิตร หรือ OPEC+ ยังคงมีมติยึดตามข้อตกลงเดิมในการเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันเพียง 400,000 บาร์เรล/วัน ในแต่ละเดือน แม้ว่าสหรัฐฯ และชาติพันธมิตรพยายามกดดันให้ OPEC+ เพิ่มกำลังการผลิตให้มากกว่า 400,000 บาร์เรล/วัน เพื่อชะลอการสูงขึ้นของราคาน้ำมัน ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบด้านการเมืองในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์และยูเครน ได้ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับสูงกว่าปัจจัยพื้นฐาน

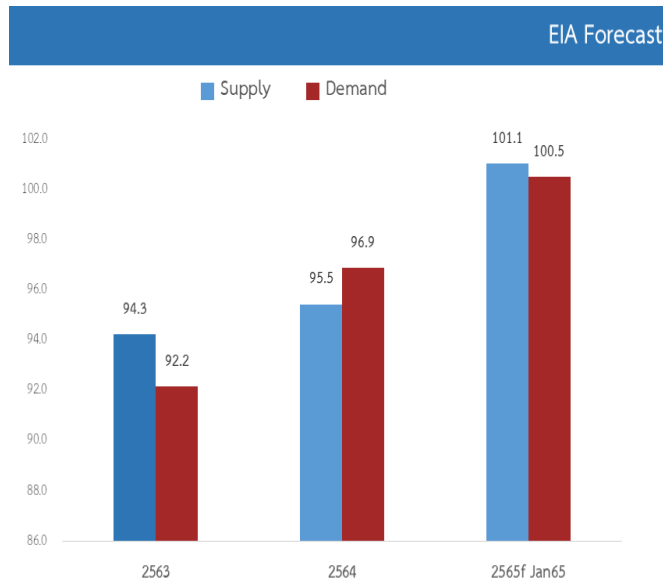
อย่างไรก็ตาม สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA) คาดว่าการผลิตน้ำมันจะเพิ่มสูงกว่าการบริโภคตั้งแต่ไตรมาสที่ 2/65 เป็นต้นไป ส่งผลให้น้ำมันคงคลังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องถึงสิ้นปี 65 ซึ่งอาจส่งผลกดดันต่อราคาน้ำมันดิบให้ปรับตัวลดลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2565 ได้

ภาพที่ 4 กราฟการผลิตและการบริโภคเชื้อเพลิงเหลวของโลก

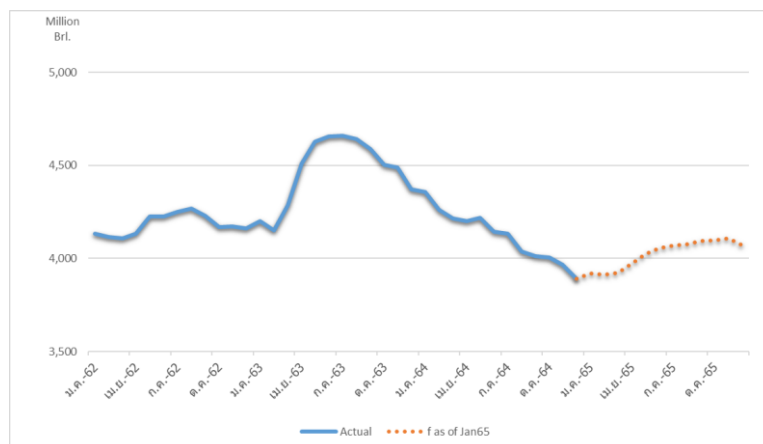

สำหรับปัจจัยพื้นฐานสำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (U.S. Energy Information Administration ; EIA) รายงานว่า ความต้องการใช้น้ำมันดิบในปี 65 อยู่ที่ 100.5 ล้านบาร์เรล/วัน คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 ต่อปี ซึ่งจะเป็นระดับที่สูงกว่าช่วงก่อนเกิดโรคระบาดโควิด-19 และเป็นสถิติใหม่สำหรับความต้องการใช้เชื้อเพลิงเหลวของโลก ขณะที่อุปทานน้ำมันดิบปี 65 อยู่ที่ 101.1 ล้านบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 ต่อปี

ภาพที่ 5 กราฟอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบ

ภาพที่ 6 กราฟน้ำมันคงคลังของสหรัฐและกลุ่มประเทศ OECD

ที่มา: International Energy Agency : IEA

รายงานของ EIA ประจำเดือน ม.ค. 65 ระบุว่า คลังน้ำมันโลก (Stockpiles) จะเพิ่มขึ้น 0.5 ล้านบาร์เรล/วันในปี 2565 จากอุปทานน้ำมันทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นโดยมีปัจจัยหนุนจากการผลิตน้ำมันดิบที่เพิ่มสูงขึ้น

ทำให้ในปี 2565 สศค. คาดการณ์ว่าราคาน้ำมันดิบดูไบจะเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 72.5 ดอลลาร์ สรอ. ปรับเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 4.3 โดยเป็นผลจาก

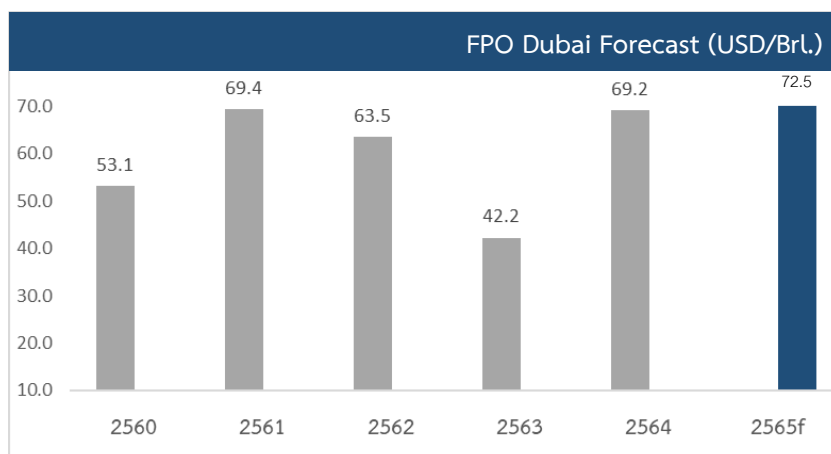
ด้าน Demand ที่เพิ่มขึ้น จากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 และการแพร่ระบาดของโควิด-19 สายพันธุ์ Omicron ส่งผลต่อเศรษฐกิจในวงจำกัด

นอกจากนี้ ในหลายประเทศ เช่น กลุ่มสหภาพยุโรป จีน ญี่ปุ่น แคนาดา รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา ได้เข้าสู่ฤดูหนาว ทำให้ต้องมีการใช้น้ำมันเพื่อผลิตไฟฟ้ามากขึ้น สอดคล้องกับการคาดการณ์ขององค์กรพลังงานระหว่างประเทศ (IEA) และกลุ่ม OPEC+

ด้าน Supply ในปี 65 คาดว่าราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูงจะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้อุปทานน้ำมันโลกขยายตัวต่อเนื่อง และคาดว่ากลุ่มประเทศ OPEC+ จะรักษาระดับกำลังการผลิตน้ำมันให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันดิบโลก

อย่างไรก็ตามยังมีความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันดิบ เช่น 1) การแพร่ระบาดของ Covid-19 Omicron ในประเทศจีนอาจหยุดชะงักห่วงโซ่อุปทานโลก และส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าให้ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้โลกเผชิญภาวะอัตราเงินเฟ้อสูง และ 2) การตอบสนองของธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ เพื่อควบคุม เงินเฟ้อที่อาจส่งผลกระทบต่อความฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และความต้องการบริโภคน้ำมัน

ภาพที่ 7 สมมติฐานราคาน้ำมันดิบดูไบปี 2565

ที่มา: International Energy Agency : IEA

4. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สำหรับภาคการท่องเที่ยวของไทยในปี 2564 ที่ผ่านมา ยังคงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้ปี 2564 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวไทยเพียง 427,869 คน ลดลงจากปีก่อนที่ร้อยละ -93.6 ต่อปี โดยคาดว่าจะมีรายได้อยู่ที่ 3 หมื่นล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ -90.9 ซึ่งสูงกว่าที่ สศค. คาดการณ์ไว้ครั้งก่อนที่คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวทั้งปีอยู่ที่ 1.8 แสนคน เนื่องจากการเปิดประเทศตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจลงทะเบียนระบบ Thailand Pass และเดินทางเข้ามาในประเทศผ่านโครงการ Test and Go เป็นจำนวนมาก ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวที่ได้รับวัคซีนครบแล้วจาก 63 ประเทศเสี่ยงต่ำสามารถเดินทางเข้าประเทศไทยได้โดยไม่ต้องกักตัว และแม้ว่าเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2564 ในการประชุม

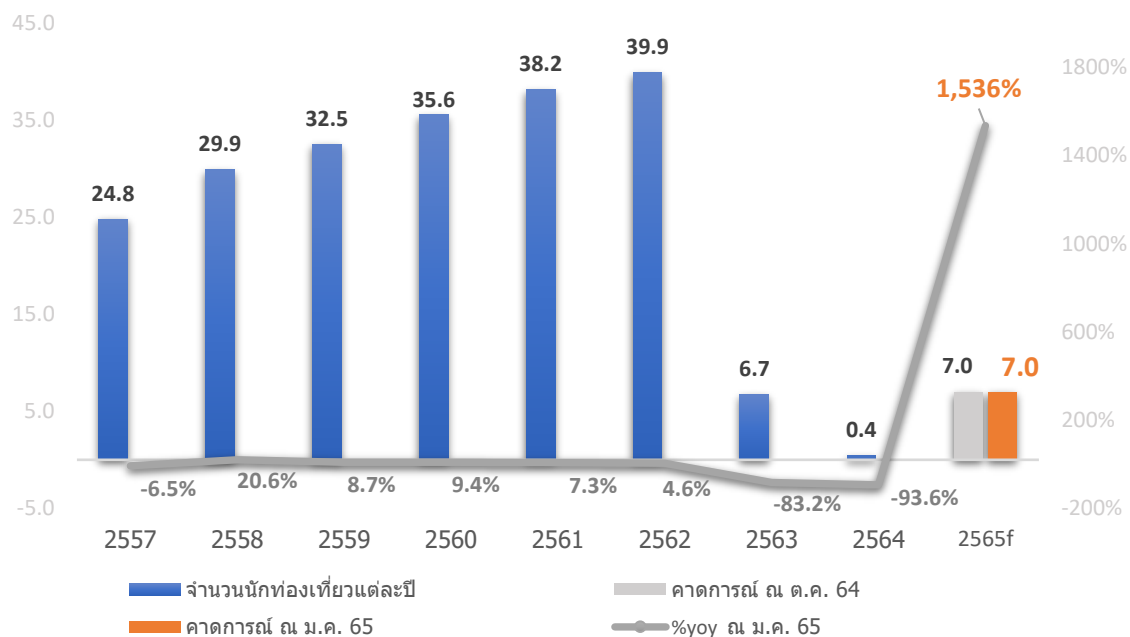
คณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้มีการระงับการลงทะเบียน Thailand Pass ชั่วคราวเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของสายพันธุ์โอมิครอน ตั้งแต่ 21 ธันวาคม 2564 จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2565 เช่นเดียวกับหลายประเทศที่ได้มีความกังวลกับการแพร่ระบาดของสายพันธุ์โอมิครอน ทำให้ประเทศหลายประเทศได้มีการออกมาตรการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หลายประเทศก็ได้มีการผ่อนคลายมาตรการดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะประเทศแถบยุโรปและอเมริกา แต่ส่วนหนึ่งโดยเฉพาะประเทศแถบเอเชียยังคงมีการออกข้อจำกัดในการเดินทางระหว่างประเทศอยู่และอยู่ระหว่างประเมินสถานการณ์

ทั้งนี้ ศบค. คาดว่าในตลอดทั้งปี 2565 ภาคการท่องเที่ยวยังคงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของสายพันธุ์โอมิครอน โดยเฉพาะในช่วงไตรมาส 1 และจะค่อย ๆ ปรับตัวดีขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของสายพันธุ์โอมิครอนที่คาดว่าจะมีแนวโน้มดีขึ้นเช่นกันเนื่องจาก พบว่าอาการของโรคมีความรุนแรงน้อยลงบวกกับปัจจัยการได้รับวัคซีนที่มากขึ้นของประชากรทั่วโลกทำให้คาดว่าเชื้อไวรัสโควิด-19 จนทำให้ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าโรคดังกล่าวอาจจะกลายเป็นโรคประจำถิ่นได้ในไม่ช้า อีกทั้งในวันที่ 20 มกราคม 2565 ศบค. ก็ยังได้มีมติให้กลับมาลงทะเบียน Thailand Pass อีกครั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่อยู่ในระดับที่ถือว่าควบคุมได้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเล็กน้อย เช่น ยกเลิกการกำหนดประเทศเสี่ยงต่ำ 63 ประเทศ และข้อกำหนดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาทางอากาศเท่านั้น โดยเงื่อนไขใหม่ อนุญาตให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากทุกประเทศสามารถเดินทางเข้าประเทศไทยได้โดยไม่ต้องกักตัวได้ในทุกช่องทางตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เป็นต้นไป นอกจากนี้ ยังเปิดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปประเทศไทยผ่านโครงการ Sandbox ได้ใน 6 จังหวัด ซึ่งได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี ชลบุรี และตราด ทั้งนี้ คาดว่าโครงการทั้ง 2 โครงการข้างต้นจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวค่อย ๆ เพิ่มขึ้นในช่วงไตรมาส 1 จากแรงสนับสนุนของนักท่องเที่ยวจากยุโรปและอเมริกาเป็นหลัก และคาดว่าในไตรมาส 2 หากสถานการณ์การแพร่ระบาดปรับตัวดีขึ้น จะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวตลาดระยะไกลอย่างประเทศในแถบเอเชียโดยเฉพาะอาเซียนที่คาดว่าจะมีแนวโน้มผ่อนคลายการเดินทางระหว่างประเทศมากขึ้น ยกเว้น กรณีนักท่องเที่ยวจากจีน เนื่องจากคาดว่ารัฐบาลจีนจะใช้นโยบาย Zero-Covid ควบคุมการแพร่ระบาดตลอดทั้งปี 2565 ส่วนครึ่งปีหลังของปี 2565 คาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาสูงกว่าในช่วงแรกของปี ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ดีขึ้นและไม่มีการระงับการลงทะเบียน Thailand Pass อีกครั้ง

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปข้างต้น ศบค. ได้ประเมินสถานการณ์และแนวโน้มต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต จึงคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวไทยในปี 2565 ทั้งสิ้น 7.0 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 1,536 ต่อปี สร้างรายได้ที่ราว 4.0 แสนล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1,217 ต่อปี (เท่ากับคาดการณ์ครั้งก่อนในเดือน ต.ค. 2564 โดยมีการปรับเพิ่มรายได้ขึ้นเล็กน้อยจากเดิมที่คาดว่าจะมีรายได้อยู่ที่ 3.8 แสนล้านบาท เนื่องจากคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวจากยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มที่มี

ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อทริปสูงเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งนี้ คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อทริปของนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ที่ 56,963 บาท ลดลงจากปี 2564 ที่คาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อทริปอยู่ที่ 70,748 เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในปี 2564 เป็นนักท่องเที่ยวจากตลาดที่มีศักยภาพการใช้จ่ายค่อนข้างสูง

ภาพที่ 8 คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ปี 2565 (ล้านคน)

5. รายจ่ายภาคสาธารณะประจำปี 2564 และ 2565

“ปี 2564 รายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,995,787 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.4 ต่อปี (ตารางที่ 9) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภคภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 2,908,246 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.6 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,087,541 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 7.6 ต่อปี ขณะที่ปี 2565 รายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 4,147,797 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.8 ต่อปี (ตารางที่ 9) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภคภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,002,979 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.3 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,144,819 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.3 ต่อปี ”

5.1 รายจ่ายของรัฐบาล

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เบิกจ่ายได้ 3,012,143 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 91.7 ของกรอบวงเงินงบประมาณ 3,285,963 ล้านบาท แบ่งออกเป็น (1) รายจ่ายประจำ สามารถเบิกจ่ายได้ 2,583,786 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 96.4 (2) รายจ่ายลงทุน สามารถเบิกจ่ายได้ 428,357 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 70.9 ขณะที่รายจ่ายเหลือในปีสามารถเบิกจ่ายได้ 196,497 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -12.6 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 95.9 ขณะที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท คาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 2,890,744 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายที่ร้อยละ 93.2 แบ่งออกเป็น (1) รายจ่ายประจำ สามารถเบิกจ่ายได้ 2,488,507 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -3.7 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 99.8 (2) รายจ่ายลงทุน สามารถเบิกจ่ายได้ 402,237 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -6.1 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 66.5 ขณะที่รายจ่ายเหลือในปีสามารถเบิกจ่ายได้ 225,276 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 95.0

ในส่วนของการเบิกจ่ายรายจ่ายนอกงบประมาณจากเงินกู้ โดยในปี 2564 มีพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 วงเงินไม่เกิน 1 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะมีการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 571,078 ล้านบาท และเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 96,430 ล้านบาท โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการเราไม่ทิ้งกัน โครงการเราชนะ โครงการเยียวยาผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการคนละครึ่ง โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการส่งเสริมการจ้างงานนักศึกษาจบใหม่ และโครงการยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ เป็นต้น และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะมีการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 109,745 ล้านบาท และเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 343,409 ล้านบาท

ตารางที่ 2 สมมุติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายของรัฐบาลปีงบประมาณ 2564 และ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565
1. รายจ่ายรัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	4,284,982	3,939,953
1.1 รายจ่ายงบประมาณรวม (1.1.1+1.1.2+1.1.3)	3,208,640	3,116,020
1.1.1 รายจ่ายประจำ	2,583,786	2,488,507
1.1.2 รายจ่ายลงทุน	428,357	402,237
รายจ่ายรัฐบาลประจำปี (1.1.1)+(1.1.2)	3,012,143	2,890,744
อัตราเบิกจ่ายรายจ่ายงบประมาณ	91.7	93.2
1.1.3 รายจ่ายเหลือปี	196,497	225,276

1.2 รายจ่ายนอกงบประมาณ	680,418	461,004
1.2.1 พ.ร.ก. กู้เงินฯ พ.ศ. 2563	571,078	96,430
1.2.2 พ.ร.ก. กู้เงินฯ พ.ศ. 2564	109,745	343,409
1.3 รายจ่ายกองทุนนอกงบประมาณ	395,924	362,929

5.2 งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การเบิกจ่ายงบประมาณของ อปท. ในปีงบประมาณ 2564 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 585,185 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.0 ต่อปี ขณะที่ในปีงบประมาณ 2565 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 560,307 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -4.3 ต่อปี โดยการดำเนินงานของ อปท. จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะในระดับพื้นที่ (Area) และสอดคล้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่อปท. รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปรายได้ของ อปท. เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังของท้องถิ่น

ตารางที่ 3 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2564 และ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565
รายจ่ายท้องถิ่น	585,185	560,307

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง (สนค.) คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค (สคม.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

5.3 งบประมาณรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

ในปีงบประมาณ 2564 รายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 260,609 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 72.5 ของวงเงินรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ขณะที่ในปีงบประมาณ 2565 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 247,029 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -5.2 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 80.3 ของวงเงินรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ โดยมีมาตรการการเร่งรัดการเบิกจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2564 และ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565
รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	260,609	247,029

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

5.4 สรุปรวมรายจ่ายภาคสาธารณะ

สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะปีงบประมาณ 2564 และ 2565 ดังกล่าว ทำให้คาดว่า ในปีงบประมาณ 2564 และ 2565 จะเบิกจ่ายได้ 5,094,905 และ 4,744,123 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะในปีงบประมาณ 2564

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564 คาดการณ์ ณ ต.ค. 2564	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ต.ค. 2564
1. รายจ่ายรัฐบาล	4,284,982	3,939,953
2. รายจ่ายท้องถิ่น	585,185	560,307
3. รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	260,609	247,029
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	5,130,776	4,747,289

คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

5.5 สรุปสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

จากสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบงบประมาณข้างต้น สามารถนำมาประมาณการเป็นรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Accounts: SNA) ที่ลงสู่ระบบเศรษฐกิจจริงได้ดังนี้

ตารางที่ 6 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

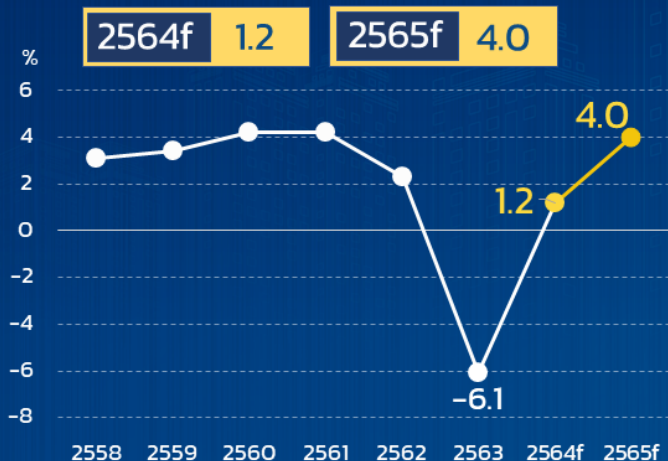
(หน่วย: ล้านบาท)	ปี 2564 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565	ปี 2565 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2565
1. การบริโภคภาครัฐบาล	2,908,246	3,002,979
อัตราการขยายตัว	4.6	3.3
2. การลงทุนภาครัฐบาล	1,087,541	1,144,819
อัตราการขยายตัว	7.6	5.3
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	3,995,787	4,147,797
อัตราการขยายตัว	5.4	3.8

คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2564 และ 2565

ณ เดือนมกราคม 2565

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)

การบริโภค

	2564f	2565f
การบริโภคภาคเอกชน	0.2	4.5
การบริโภคภาครัฐ	2.6	1.2

การค้าระหว่างประเทศ

	2564f	2565f
ปริมาณส่งออกสินค้าและบริการ	10.6	6.9
ปริมาณนำเข้าสินค้าและบริการ	19.3	6.7
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	38.7	36.0
มูลค่าสินค้าส่งออกในรูป USD	19.0	3.6
มูลค่าสินค้านำเข้าในรูป USD	24.3	5.4
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	-10.6	0.5

การลงทุน

	2564f	2565f
การลงทุนภาคเอกชน	3.7	5.0
การลงทุนภาครัฐ	5.9	3.7

อัตราเงินเฟ้อ

	2564	2565f
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	1.2	1.9
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	0.2	0.4

หมายเหตุ: ข้อมูลอัตราการขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง (Real term)

ยกเว้น อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าสินค้าที่คิดจาก USD term ตามระบบ BOP

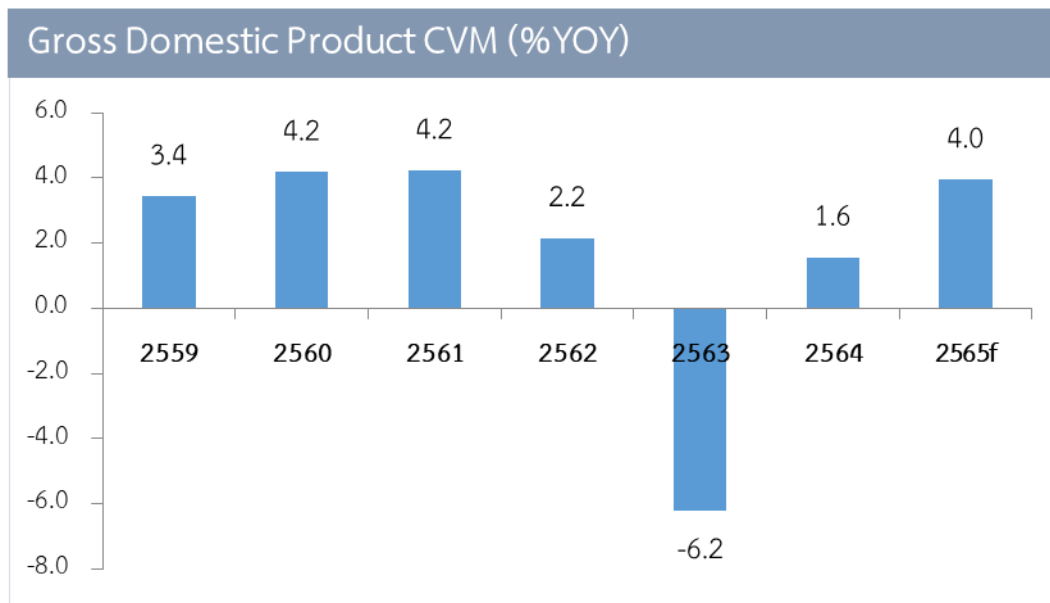

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564 และปี 2565

➔ สำหรับเศรษฐกิจไทยปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 1.6 ต่อปี ปรับตัวดีขึ้นจากในปี 2563 ที่หดตัวที่ร้อยละ -6.2 ต่อปี โดยเศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 พื้นตัวได้ดีกว่าที่คาดไว้เนื่องจากได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการส่งออกสินค้าและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการประคับประคองเศรษฐกิจไทยและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น และการเร่งกระจายวัคซีนที่มีความครอบคลุมมากขึ้น โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวที่ร้อยละ 0.3 ต่อปี และการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวที่ร้อยละ 3.2 ต่อปี ในขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยขยายตัวได้ถึงร้อยละ 18.8 ต่อปี ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าและปัญหาห่วงโซ่อุปทาน (Supply Disruption) ที่ทยอยคลี่คลายลง

➔ สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.0 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.5 ถึง 4.5) โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการใช้จ่ายในประเทศที่ขยายตัวหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยเริ่มมีผลกระทบในวงจำกัด โดยคาดว่าจะการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.5 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.0 ถึง 5.0) และภาคการท่องเที่ยวที่กลับมาขยายตัวหลังจากการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศผ่านระบบ Test & Go อีกครั้ง ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เป็นต้นไป โดยคาดว่าจะนักท่องเที่ยวต่างประเทศจะเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 7 ล้านคน ในขณะที่การส่งออกสินค้าคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.1 ถึง 4.1) ตามอุปสงค์โลกที่ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การดำเนินนโยบายของภาครัฐจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565 ภาครัฐจะมีการใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท และงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจประจำปีงบประมาณ 2565 วงเงิน 3.07 แสนล้านบาท รวมทั้งเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ในส่วนที่เหลือที่คาดว่าจะมีการเบิกจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในทุกกลุ่มอย่างตรงจุด รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจต่าง ๆ โดยคาดว่าจะการบริโภคภาครัฐและการลงทุนภาครัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.2 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.7 ถึง 1.7) และร้อยละ 3.7 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.2 ถึง 4.2) ตามลำดับ ทั้งนี้ แรงสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ จะส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นผู้บริโภคและภาคธุรกิจ รวมทั้งการลงทุนในประเทศปรับตัวสูงขึ้น โดยการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวได้ถึงร้อยละ 5.0 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.5 ถึง 5.5) ในด้านเสถียรภาพภายในประเทศคาดว่าจะอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะอยู่ที่ร้อยละ 1.9 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.4 – 2.4) และยังอยู่ภายในกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อที่รัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันกำหนดที่ระดับร้อยละ 1.0 - 3.0 ต่อปี โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบทางเศรษฐกิจ ดังนี้

ภาพที่ 9 ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

1. การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

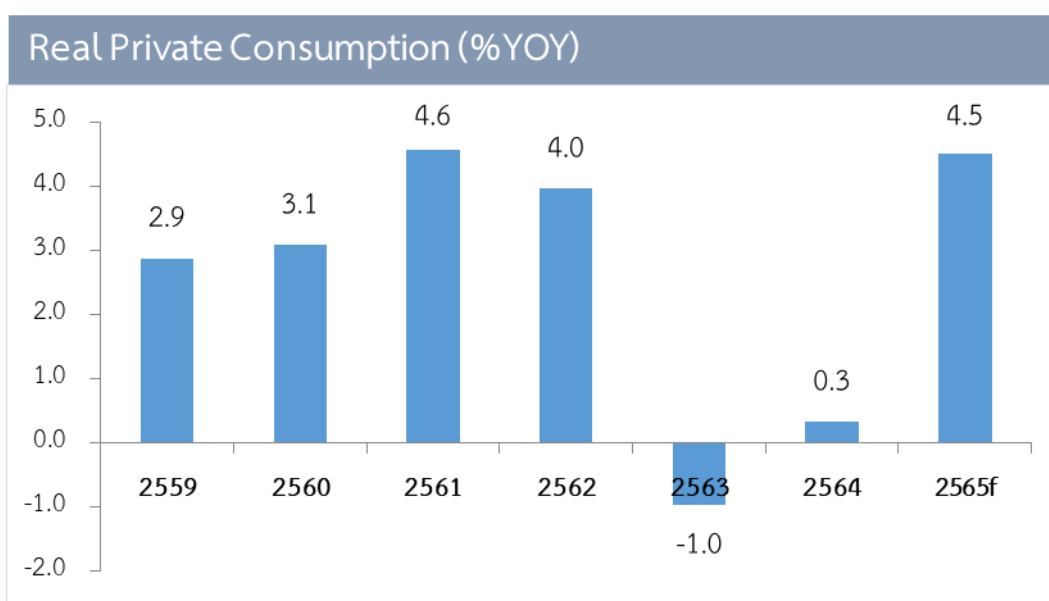
➔ สำหรับในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการลดภาระค่าครองชีพและฟื้นฟูเศรษฐกิจจากผลกระทบ COVID-19 ในช่วงปลายปี 2564 ประกอบด้วย โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 3 โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3 และโครงการยิ่งใช้ยิ่งได้ อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เริ่มคลี่คลาย ทำให้ภาครัฐเริ่มผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาดำเนินการมากขึ้น โดยเครื่องชี้ทางการบริโภคภาคเอกชนในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 มีการปรับตัวดีขึ้นในทุกเครื่องชี้ ประกอบด้วย รายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ระดับราคาคงที่ขยายตัว เร่งขึ้นที่ร้อยละ 17.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์นั่งหดตัวชะลอลงที่ร้อยละ -17.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 9.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 15.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับตัวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 45.0 จาก 40.6 ในไตรมาสก่อนหน้า

➔ สำหรับในปี 2564 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 0.3 ต่อปี โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐในปี 2564 ประกอบกับสถานการณ์

การแพร่ระบาดภายในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นและการเร่งกระจายวัคซีนที่มีความครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด ส่งผลให้กำลังซื้อกลับมาฟื้นตัวได้ในระดับหนึ่ง

➔ สำหรับในปี 2565 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.5 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.0 ถึง 5.0) โดยคาดว่าจะรายได้ของประชาชนจะเพิ่มขึ้นตาม การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะจากภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากขึ้น และจากภาคการส่งออกสินค้าและบริการตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐจากเม็ดเงินคงเหลือจากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนและฟื้นฟูการบริโภคภายในประเทศ

ภาพที่ 10 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

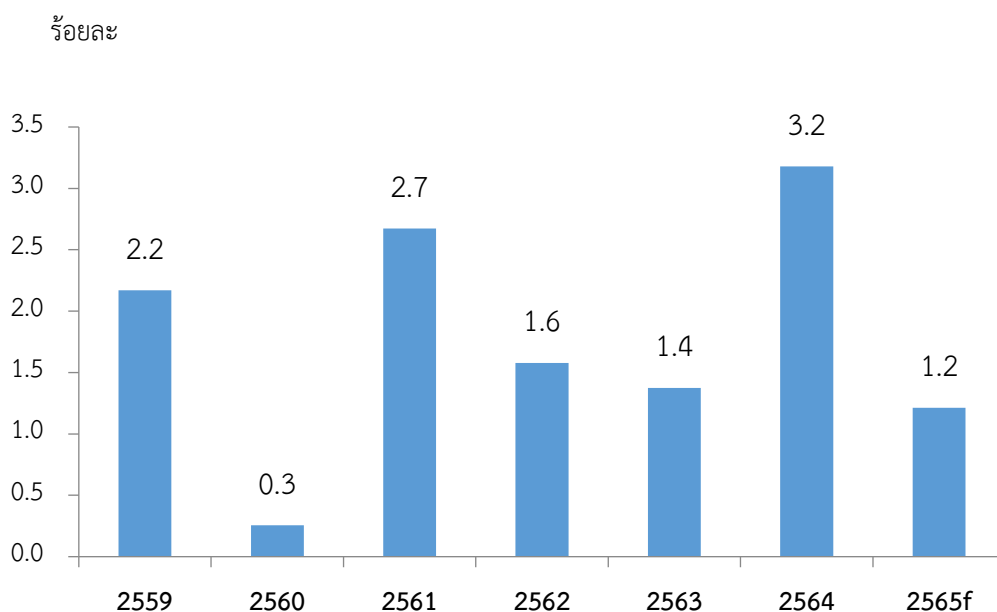
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

2. การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

➡ ในไตรมาส 4 ปี 2564 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ขยายตัวร้อยละ 8.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 1.5 ในไตรมาสก่อนหน้า เป็นผลมาจากค่าตอบแทนแรงงานขยายตัวร้อยละ 0.4 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 0.3 ในไตรมาสก่อนหน้า รายจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการขยายตัวร้อยละ 11.4 แรงตัวขึ้นจากการลดลงร้อยละ -5.6 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยในไตรมาส 4 ปี 2564 มีการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี 958,581 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า การเบิกจ่ายงบเหลือปี 75,530 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -5.5 และการเบิกจ่ายจากเงินกู้ตาม พ.ร.ก. ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินฯ มูลค่า 190,540 ล้านบาท รวมยอดเบิกจ่ายในไตรมาส 4 ปี 2564 ทั้งสิ้น 1,224,651 ล้านบาท เทียบกับยอดเบิกจ่าย 1,039,149 ล้านบาท ในไตรมาสที่ 3 ปี 2564 ทั้งนี้ การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ในปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 3.2 ต่อปี

➡ ในปี 2565 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะขยายตัวดีขึ้นร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.7 – 1.7) ตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะรายจ่ายประจำปีจะเบิกจ่ายได้ 2.49 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 99.8 ขณะที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 วงเงิน 3.185 ล้านล้านบาท นอกจากนี้ ในปี 2565 มีการเบิกจ่ายเม็ดเงินจาก พ.ร.ก. กู้เงินฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งของมาตรการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการบริโภคภาครัฐในปี 2565

ภาพที่ 11 ประมาณการอัตราการขยายตัวของ การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ปี 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

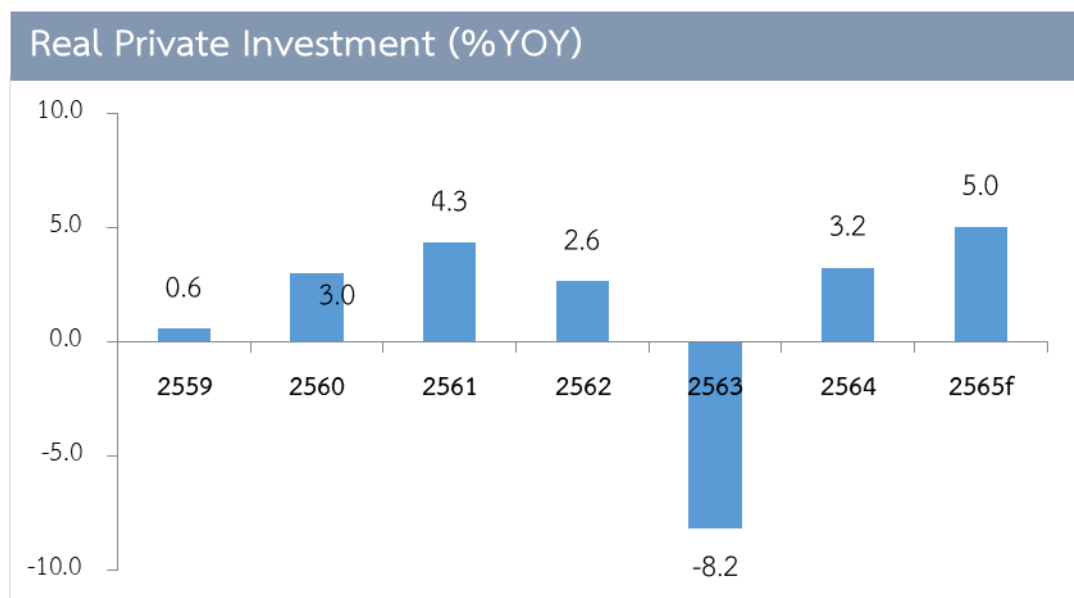
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

3. การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 หดตัวร้อยละ -0.9 ต่อปี จากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.6 ต่อปี โดยในหมวดเครื่องมือเครื่องจักร หดตัวร้อยละ -0.9 ต่อปี จากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 3.7 ต่อปี ตามการลดลงของการลงทุนในหมวดยานยนต์เป็นสำคัญ ขณะที่การลงทุนในหมวดการก่อสร้าง หดตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ -0.9 ต่อปี จากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ -0.7 ต่อปี ตามการฟื้นตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ยังไม่มากนักจากปัจจัยด้านกำลังซื้อ การขาดแคลนแรงงานและปัญหาต้นทุนการก่อสร้างของผู้ประกอบการที่ยังอยู่ในระดับสูง

สำหรับในปี 2565 การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง คาดว่าจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.0 ต่อปี โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการผ่อนคลายกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้มากขึ้นตามสถานการณ์การแพร่ระบาดที่ยังอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ การออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง รวมถึงตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปีก่อน จะส่งผลดีต่อการบริโภคภายในประเทศ ประกอบกับการค้าระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องตามทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก มีส่วนช่วยสนับสนุนภาคการผลิต และช่วยให้เกิดการลงทุนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การลงทุนภาคเอกชนและเศรษฐกิจไทยยังคงต้องเผชิญกับความเสี่ยงสำคัญ เช่น การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ยังคงมีความไม่แน่นอนสูง รวมถึงปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิตบางรายการ ต้นทุนการผลิตและการส่งออกที่ยังทรงตัวในระดับสูง ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยนโยบายและค่าเงินบาท เป็นต้น

ภาพที่ 12 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

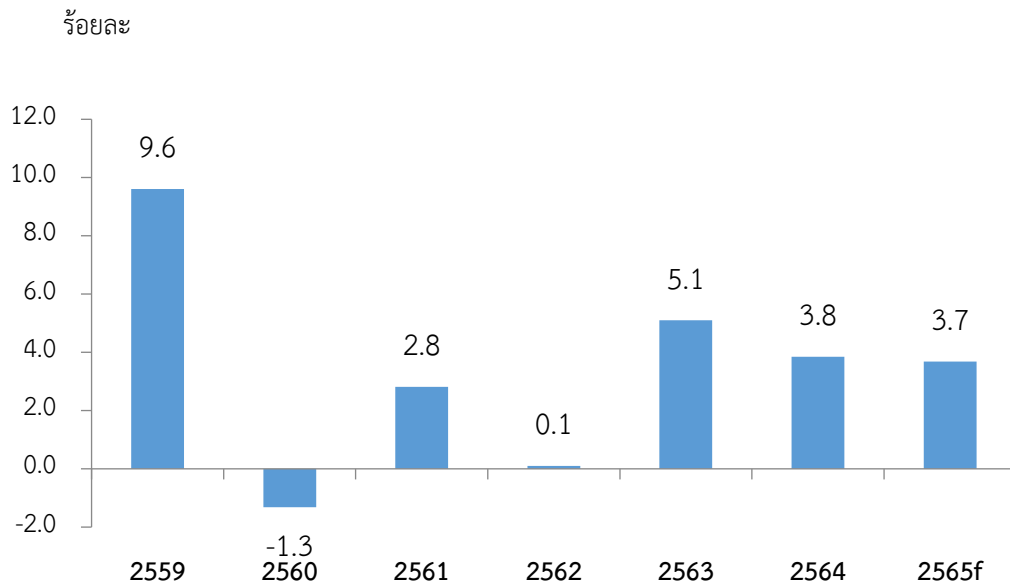
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

4. การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

➡ ในไตรมาส 4 ปี 2564 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เทียบกับการหดตัวร้อยละ -6.2 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการลงทุนของรัฐบาลขยายตัวร้อยละ 11.6 เร่งตัวขึ้นจากการลดลงร้อยละ 10.5 ในไตรมาส 3 ปี 2564 ขณะที่การลงทุนของรัฐวิสาหกิจลดลงร้อยละ -15.9 จากการขยายตัวร้อยละ 3.1 ในไตรมาส 3 ปี 2564 โดยการลงทุนภาครัฐแบ่งเป็นการลงทุนด้านการก่อสร้างลดลงร้อยละ -0.7 ปรับตัวดีขึ้นจากการลดลงร้อยละ -6.3 ในไตรมาส 3 ปี 2564 ปัจจัยสำคัญมาจากการก่อสร้างของรัฐบาลขยายตัวร้อยละ 6.1 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเบิกจ่ายเพื่อการลงทุนด้านก่อสร้างจากงบลงทุน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ งบกลาง และงบเงินอุดหนุน และด้านเครื่องจักรเครื่องมือขยายตัวร้อยละ 10.0 เร่งตัวขึ้นจากการลดลงร้อยละ -5.7 ในไตรมาสที่ 3 ปี 2564 โดยการลงทุนด้านเครื่องจักรเครื่องมือของรัฐบาลขยายตัวร้อยละ 35.1 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเบิกจ่ายเพื่อการลงทุนสำหรับจัดซื้อครุภัณฑ์ทางการแพทย์ ทั้งนี้ การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ในปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.8 ต่อปี

➡ ในปี 2565 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงคาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 3.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.2 – 4.2) ตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 วงเงิน 3.10 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะรายจ่ายลงทุนจะเบิกจ่ายได้ 0.40 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 66.5 รวมถึงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 วงเงิน 3.185 ล้านล้านบาท ขณะที่รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจคาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 0.25 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 80.3 นอกจากนี้ ในปี 2565 มีการเบิกจ่ายเม็ดเงินจาก พ.ร.ก. กู้เงินฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งของมาตรการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการลงทุนภาครัฐในปี 2565

ภาพที่ 13 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ปี 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

5. มูลค่าส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

➔ ในไตรมาส 4 ปี 2564 มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 70,543 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวในเกณฑ์สูงต่อเนื่องที่ร้อยละ 21.3¹ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15.7 จากการขยายตัวทั้งในกลุ่มสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม ประกอบกับแนวโน้มค่าเงินบาทที่อ่อนค่าในช่วงดังกล่าวเป็นปัจจัยช่วยต่อการแข่งขันทางด้านราคาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สินค้าส่งออกสำคัญที่ขยายตัวได้ดีในไตรมาส 4 ปี 2564 อาทิ มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าว กลุ่มผลไม้ สินค้ากลุ่มรถยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ สินค้าในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักร และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม อาหารแปรรูป อาหารสัตว์เลี้ยง และน้ำมันปาล์ม เป็นสำคัญ หากพิจารณาในด้านมิติรายประเทศ พบว่า การส่งออกไปยังตลาดสำคัญส่วนใหญ่ขยายตัวดีต่อเนื่อง อาทิ สหรัฐฯ จีน อินเดีย ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ และกลุ่มประเทศในอาเซียน เป็นต้น ตามการปรับตัวดีขึ้นของภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นในหลายประเทศ และการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค Covid 19

➔ ในปี 2564 มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 269,588 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 18.8² เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน นับเป็นอัตราการขยายตัวสูงสุดในรอบ 11 ปี โดยการขยายตัวของส่งออกสินค้าของไทยนับเป็นส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนภาพรวมเศรษฐกิจไทย ตลอดปี 2564 โดยมีสินค้าส่งออกสำคัญ อาทิ ยางพารา มันสำปะหลัง กลุ่มผลไม้ อาหาร ผลไม้กระป๋องและ

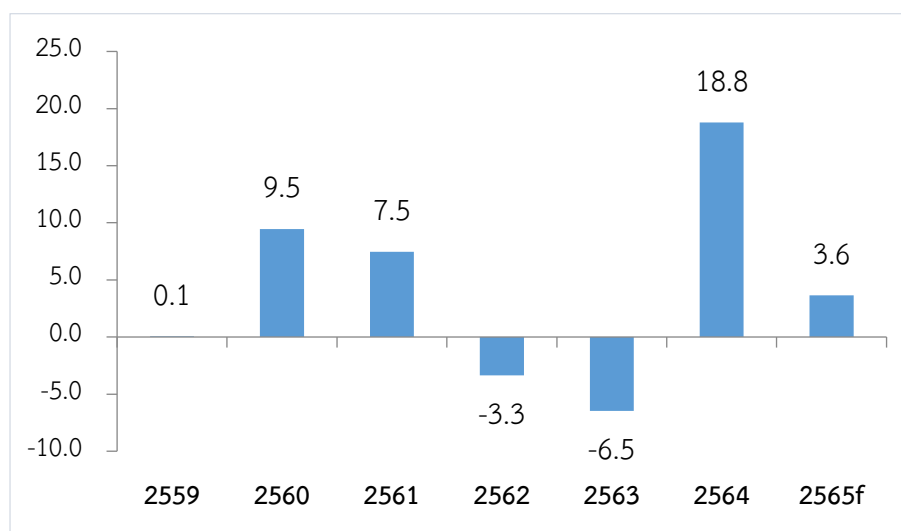
¹ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

²ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

แปรรูป ผลิตภัณฑ์ยาง อาหารสัตว์ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์โลหะ ยานยนต์ เครื่องจักร เคมีภัณฑ์ เป็นต้น สำหรับมีตลาดส่งออก พบว่าขยายตัวได้ดีเกือบทุกตลาดสำคัญ อาทิ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป จีน อินเดีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน และกลุ่มอาเซียน เป็นต้น

➡ ในปี 2565 สศค. คาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐกลับมาขยายตัวในสภาวะปกติ โดยขยายตัวที่ร้อยละ 3.6³ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.1 ถึง 4.1) ทั้งนี้ เป็นการปรับลดลงเล็กน้อยจากการประมาณการในครั้งก่อน ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ค่อย ๆ หายย่นฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดต่อการเติบโตของเศรษฐกิจโลกในภาพรวมช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาทิ การควบคุมการคมนาคมขนส่งในระดับที่เข้มงวดในกลุ่มประเทศส่วนใหญ่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 สายพันธุ์ใหม่โอมิครอน ที่อาจบั่นทอนความเชื่อมั่นและอุปสงค์ของผู้บริโภคมีแนวโน้มปรับตัวลดลง รวมถึงข้อจำกัดด้านห่วงโซ่อุปทานที่ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรัง เช่น การขาดแคลนชิปซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำได้ไม่เต็มที่ การขนส่งระหว่างประเทศที่ยังไม่สอดคล้องกับอุปสงค์การสั่งซื้อสินค้าที่เพิ่มขึ้นทั่วโลกได้ส่งผลต่อราคาค่าขนส่งและการบริหารจัดการตู้คอนเทนเนอร์ในบางประเทศยังคงเป็นประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

ภาพที่ 14 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : สศค.

หมายเหตุ: อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้า คิดจาก USD Term ตามระบบดุลการชำระเงิน

6. มูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

➡ ในไตรมาส 4 ปี 2564 มูลค่านำเข้าสินค้า มีมูลค่า 59,666 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 20.6⁴ จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้าซึ่งขยายตัวที่ร้อยละ

³ มูลค่าการส่งออกสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (BOP basis) (คำนวณโดย สศค.)

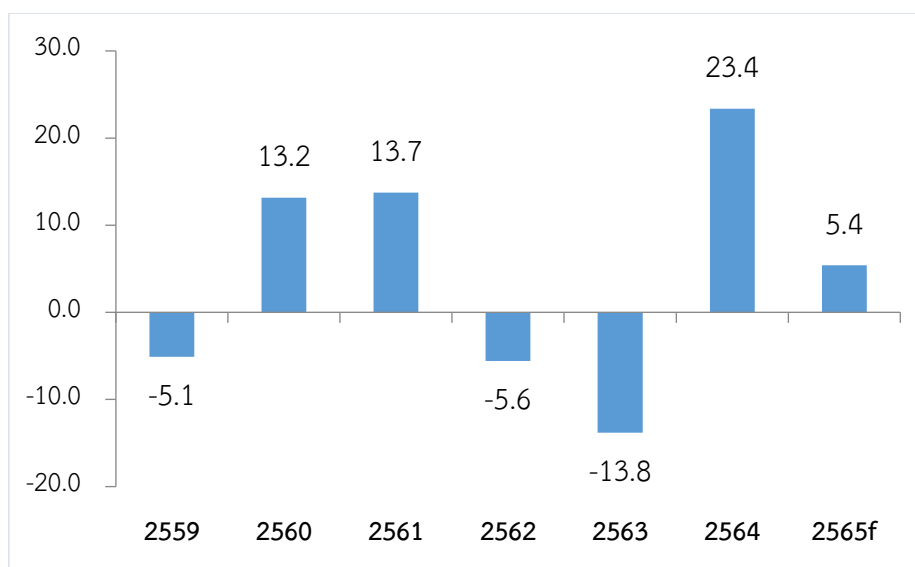
⁴ ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

ละ 31.8 ตามการส่งออกสินค้าที่ขยายตัวได้ดีในไตรมาสดังกล่าว ทั้งนี้ สินค้านำเข้าสำคัญที่ขยายตัวดี ได้แก่ หมวดสินค้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง เช่น ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันดิบ และวัสดุที่ทำด้วยโลหะ เคมีภัณฑ์ สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป เป็นต้น สินค้าทุน และสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ยาและเวชภัณฑ์ และเครื่องประดับ (ยกเว้นไข่มุกและอัญมณี) อาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์จากนม เป็นต้น ในขณะที่ กลุ่มสินค้านำเข้าอื่น ๆ เช่น ทองคำ (ไม่รวมทองคำรูปพรรณ) หดตัวในไตรมาสดังกล่าว

➡ ในปี 2564 มูลค่านำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 229,633 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 23.4⁵ จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยเป็นการขยายตัวกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ยาและเวชภัณฑ์ และเครื่องประดับ (ยกเว้นไข่มุกและอัญมณี) อาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์จากนม ผลิตภัณฑ์จากสัตว์และประมง เป็นต้น กลุ่มสินค้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง เช่น ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันดิบ และวัสดุที่ทำด้วยโลหะ เคมีภัณฑ์ สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป เป็นต้น และกลุ่มสินค้าทุน เช่น เครื่องจักรและชิ้นส่วน อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม หม้อแปลง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า มอเตอร์ และเครื่องเก็บประจุไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ เป็นต้น กลุ่มสินค้านำเข้าอื่น ๆ เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ และทองคำ (ไม่รวมทองคำรูปพรรณ) ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น

➡ สำหรับในปี 2565 สศค. คาดว่ามูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 5.4⁶ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.9 ถึง 5.9) โดยคาดว่าจะการนำเข้าจะมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องตามทิศทางการส่งออกที่กลับมาขยายตัวในระดับปกติ

ภาพที่ 15 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : สศค.

หมายเหตุ: อัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าสินค้า คิดจาก USD Term ตามระบบดุลการชำระเงิน

⁵ ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

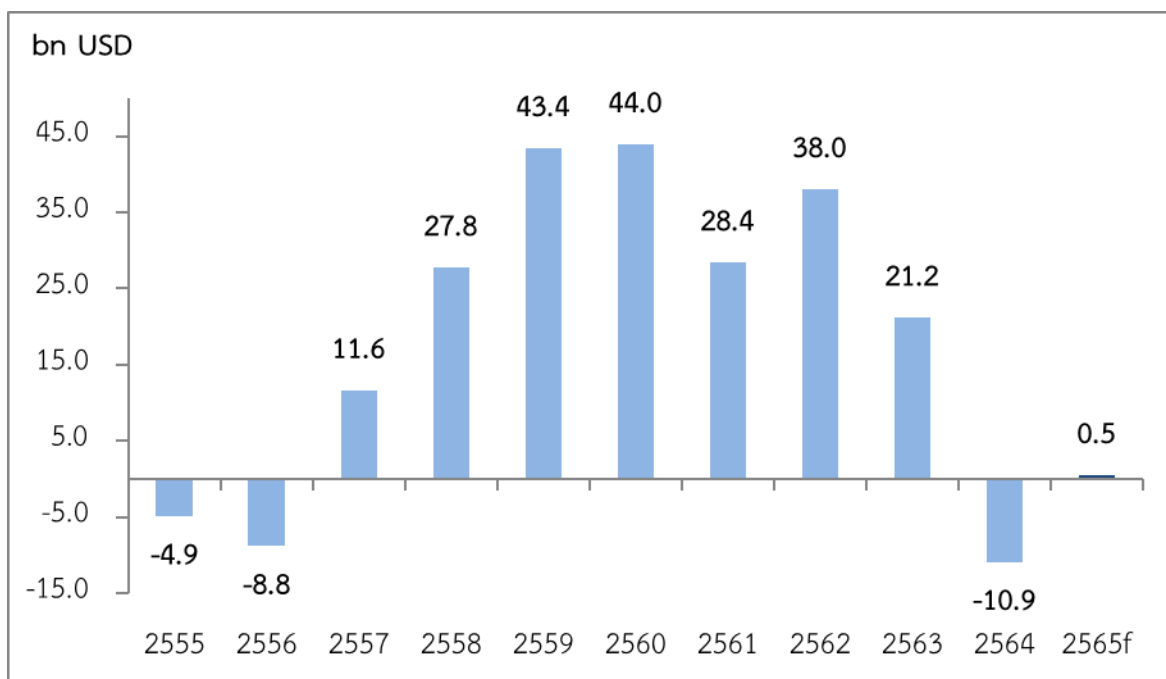
⁶ มูลค่าการนำเข้าสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (BOP basis) (คำนวณโดย สศค.)

7. ดุลบัญชีเดินสะพัด

➡ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลทั้งสิ้น -2.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยที่ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินเกินดุลทั้งสิ้น 10.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า จากมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นมากกว่ามูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ดุลบริการ รายได้ และเงินโอนขาดดุลอยู่ที่ -13.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขาดดุลลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดในปี 2564 ขาดดุลที่ -10.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

➡ ในปี 2565 คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะเกินดุล 0.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.1 ของ GDP (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ -2.1 ถึง 3.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ -0.4 ถึง 0.6 ของ GDP) เป็นการกลับมาเกินดุลอีกครั้งหลังจากขาดดุลในปี 2564 (ภาพที่ 8) โดยคาดว่า ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินจะเกินดุลทั้งสิ้น 36.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เกินดุลลดลงจากปี 2564 ตามมูลค่าการนำเข้าที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการลงทุนโดยรวมที่คาดว่าจะดีขึ้นจากปีก่อน ขณะที่การส่งออกคาดว่าจะยังคงขยายตัวต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า ขณะที่ดุลบริการ รายได้ และเงินโอนคาดว่าจะขาดดุลอยู่ที่ 36.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนหน้า โดยเป็นผลจากภาคการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะทยอยฟื้นตัวต่อเนื่อง จากแผนการเปิดประเทศหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดบรรเทาลงทั่วโลก และจะส่งผลให้รายได้สุทธิจากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นในปี

ภาพที่ 16 ประมาณการดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

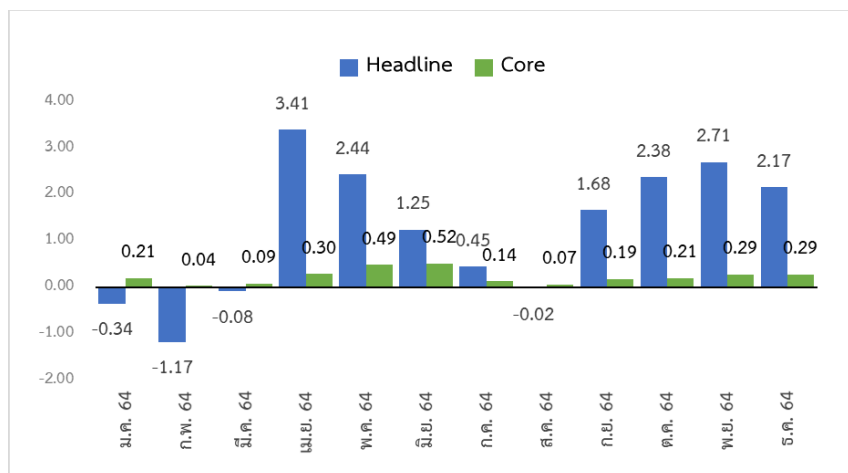

ที่มา : ธปท. รวบรวมและคาดการณ์โดย สศค.

8.ประมาณการอัตราเงินเฟ้อในปี 2565

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในเดือนธันวาคมปี 2564 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ขยายตัวที่ร้อยละ 2.17 ซึ่งเป็นการขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

ตารางที่ 7 กราฟแสดงอัตราเงินเฟ้อเดือนธันวาคมปี 2564

ที่มา กระทรวงพาณิชย์ สรุปโดย สศค.

โดยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เงินเฟ้อสูงขึ้นในอัตราที่ชะลอตัวลง เนื่องจากมาตรการพยุงราคาน้ำมันดีเซล และการตรึงราคาพลังงานของภาครัฐ ขณะที่ราคาสินค้ากลุ่มอาหารสด อาทิ ราคาผักสดยังอยู่ในระดับสูงกว่าเดือนเดียวกันปีก่อน เนื้อสุกรและไข่ไก่ ปรับสูงขึ้นตามต้นทุนการเลี้ยง โดยเฉพาะราคาเนื้อสุกรปรับเพิ่มขึ้นตามค่าบริหารจัดการโรคระบาดในสุกร และปริมาณผลผลิตที่ลดลง นอกจากนี้ เครื่องประกอบอาหารและกับข้าวสำเร็จรูปราคาปรับสูงขึ้นตามต้นทุนและวัตถุดิบ สินค้าสำคัญหลายชนิดราคาต่ำกว่าปีก่อน อาทิ ข้าวสารเจ้า ข้าวสารเหนียว และผลไม้สด สำหรับสินค้าและบริการอื่น ๆ ส่วนใหญ่ยังเคลื่อนไหวเป็นปกติและค่อนข้างทรงตัว เมื่อหักอาหารสดและพลังงานออกแล้ว อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานขยายตัวที่ร้อยละ 0.29 อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อที่ยังคงขยายตัวสูงในเดือนธันวาคมนี้ สอดคล้องกับเครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจสำคัญหลายปัจจัยที่ปรับตัวดีขึ้นทั้งด้านอุปสงค์ ได้แก่ ยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการใช้จ่ายภายในประเทศและการนำเข้า มูลค่าการส่งออก ส่วนด้านอุปทาน ได้แก่ อัตราการใช้กำลังการผลิต ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ยังขยายตัวได้ดี นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวม ที่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 5 รวมทั้ง ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างและดัชนีราคาผู้ผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น

ตารางที่ 8 อัตราการขยายตัวของราคาสินค้าหมวดต่าง ๆ ณ เดือนธันวาคม 2564

รายการ	%YoY	%MoM	%YTD
อาหารและเครื่องดื่ม	0.77	-0.12	-0.12
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	-0.23	-0.05	-0.26
หมวดเคหสถาน	-0.14	0.01	-1.72
ตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	0.27	0.14	0.23
พาหนะ ขนส่ง และการสื่อสาร	8.69	-1.47	7.74
การบันเทิง การศึกษา และศาสนา	-1.00	-0.03	-0.45
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	1.36	0.15	0.28
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	2.17	-0.38	1.23
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	0.29	0.05	0.23

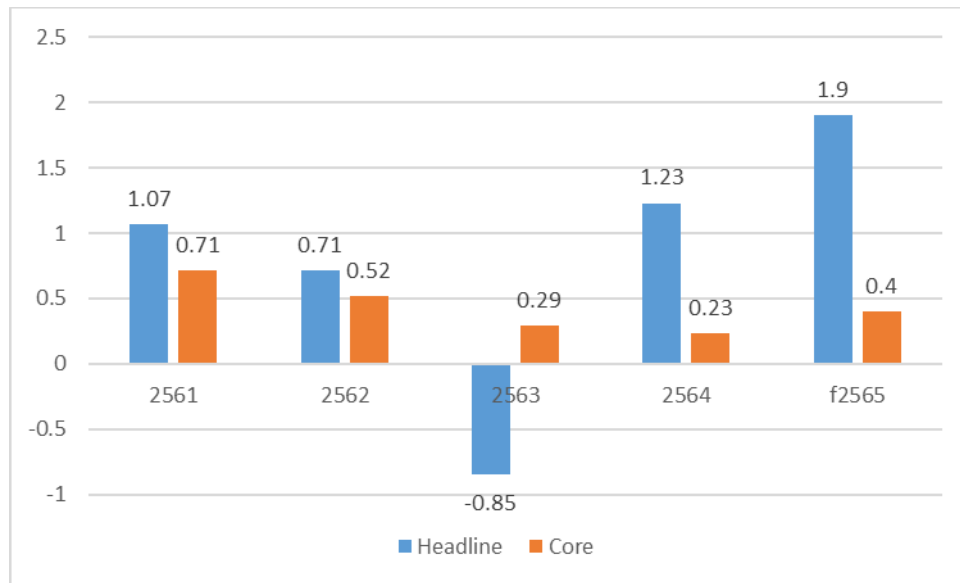
ที่มา กระทรวงพาณิชย์ สรุปโดย สศค.

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2564 เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน สูงขึ้นร้อยละ 1.23 โดยสาเหตุหลักมาจากการสูงขึ้นของหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร ร้อยละ 7.74 ตามการสูงขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นสำคัญ ขณะที่หมวดเคหสถานลดลงร้อยละ -1.73 โดยมีสาเหตุหลักจากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐส่งผลให้ค่าสาธารณูปโภค ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษาลดลง และเมื่อหักอาหารสดและพลังงานออกแล้ว อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานของปี 2564 ขยายตัวที่ร้อยละ 0.23

สำหรับอัตราเงินเฟ้อในปี 2565 คาดว่ายังคงมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 1.9 ต่อปี ตามการคาดการณ์ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น และการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ ส่งผลให้ราคาสินค้าหมวดเคหสถาน ในส่วนของไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปาและแสงสว่าง ขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ 16.6 ต่อปี หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ในส่วนของเครื่องประกอบอาหาร ขยายตัวร้อยละ 4.2 ต่อปี และหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร ในส่วนของยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ขยายตัวร้อยละ 2.9 ต่อปี

อย่างไรก็ดี คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้นเพียงในช่วงครึ่งแรกของปี 2565 หลังจากนั้นจะค่อยๆ ปรับตัวลดลง ทั้งนี้ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2565 จะอยู่ในกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อที่รัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันกำหนดที่ระดับร้อยละ 1.0 - 3.0 ต่อปี และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2565 จะอยู่ที่ร้อยละ 0.4 ต่อปี

ภาพที่ 17 ประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2565

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

*หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ รายเดือน	2563	2563				2564						
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	พ.ย.	ธ.ค.	YTD
ภาวะเศรษฐกิจภายนอก												
ราคาน้ำมันดิบ Dubai (ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล) /7	42.21	50.73	30.57	42.92	44.62	60.01	67.00	71.42	78.65	81.23	73.16	69.27
อัตราดอกเบี้ย Federal Fund (%) /7	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25	0.00-0.25
ด้านอุปสงค์												
การบริโภคภาคเอกชน												
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่ (%YoY) /1	-6.8	-0.0	-15.1	-5.1	-6.7	-3.9	22.4	14.3	17.6	15.7	25.8	12.1
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่ง (%YoY) /13	-30.6	-23.6	-60.2	-30.4	-5.0	-16.7	33.2	-19.2	-17.7	-6.5	-29.1	-10.1
ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ (%YoY) /12	-10.4	-5.9	-28.1	-2.9	-4.6	1.2	40.5	-21.4	9.1	20.2	16.6	4.8
ปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคในรูปดอลลาร์สหรัฐ (%YoY) /14	-10.1	-2.2	-16.6	-11.2	-10.6	8.8	25.9	15.6	15.9	12.9	8.3	16.2
ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อเศรษฐกิจโดยรวม (ระดับ) /5	52.6	60.8	48.2	50.4	51.1	48.6	44.6	40.6	45.0	44.9	46.2	44.7
การลงทุนภาคเอกชน												
ปริมาณการนำเข้าสินค้าทุนในรูปดอลลาร์สหรัฐ (%YoY) /14	-10.3	-3.9	-17.0	-15.4	-4.9	5.4	25.0	22.2	10.0	7.8	1.5	15.1
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ (%YoY) /13	-15.1	-24.4	-44.2	-1.3	12.0	5.9	42.1	-24.9	-11.6	-10.8	-10.4	-1.9
ภาษีจากการทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์รวม (%YoY) /1	-12.5	-17.8	-12.3	-10.4	-10.1	5.0	14.3	-8.5	2.5	4.1	7.8	2.8
ยอดขายปูนซีเมนต์ (%YoY) /14	-0.5	-4.3	4.0	1.6	-3.1	4.7	1.3	-9.4	-1.0	-4.9	-0.2	-1.0
ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (%YoY) /4	-1.8	-2.2	-3.6	-1.7	0.4	4.4	9.7	8.4	9.8	10.4	8.9	8.0
การค้าระหว่างประเทศ												
มูลค่าการส่งออก (พณีสถิติดอลลาร์สหรัฐ);ระบบศุลกากร/4	231.6	62.8	51.7	58.7	58.4	64.0	68.2	67.7	71.3	23.6	24.9	271.2

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ รายเดือน	2563	2563				2564						
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	พ.ย.	ธ.ค.	YTD
(%YoY) /4	-5.9	1.2	-15.2	-7.7	-2.0	1.9	31.8	15.3	22.1	24.7	24.2	17.1
ราคาสินค้าส่งออก (%YoY) /4	-0.8	-0.4	-2.0	-0.7	0.1	2.1	4.0	3.1	3.8	3.9	3.5	3.3
ปริมาณการส่งออก (%YoY)/14	-5.2	1.6	-13.4	-7.1	-2.1	-0.3	26.7	11.8	17.7	20.1	20.0	13.4
มูลค่าการนำเข้า (พณีสถิติดอลลาร์ สหรัฐ) ระบบศุลกากร/4	206.2	58.2	44.8	48.3	54.9	63.0	65.5	68.1	71.0	22.6	25.3	267.6
(%YoY) /4	-12.7	-2.9	-23.7	-19.4	-4.9	8.2	46.3	41.0	29.4	20.5	33.4	29.8
ราคาสินค้านำเข้า (%YoY) /4	-2.0	-0.9	-5.1	-1.5	-0.5	6.1	12.3	10.5	12.6	13.3	10.5	10.4
ปริมาณการนำเข้า (%YoY)/14	-11.0	-1.9	-19.6	-18.1	-4.5	1.8	30.1	27.6	14.9	6.3	20.7	17.6
ดุลการค้า (พณีสถิติดอลลาร์สหรัฐ); ระบบศุลกากร /4	25.5	4.6	6.9	10.4	3.5	1.1	2.6	-0.4	0.3	1.0	-0.4	3.6
ด้านอุปทาน												
ภาคการเกษตร												
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (%YoY) /6	-4.2	-12.3	-6.9	-5.8	4.5	0.2	4.7	4.0	-0.9	-0.9	1.1	1.4
ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (%YoY) /6	6.1	8.6	-1.5	6.3	11.2	9.2	12.7	-4.6	-4.5	-3.2	-2.3	3.0
รายได้เกษตรกรที่แท้จริง (%YoY) /14	2.9	-5.8	-6.0	0.9	15.8	9.2	14.7	-2.4	-7.8	-7.3	-4.2	1.3
การจ้างงานภาคเกษตร (%YoY) /3	-0.1	-3.7	-0.3	-0.1	3.4	-0.1	2.8	1.0	n.a.	n.a.	n.a.	2.0
ภาคอุตสาหกรรม												
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (%YoY) /9	-9.3	-6.7	-20.4	-8.5	-1.6	0.8	20.6	-0.2	n.a.	4.8	n.a.	5.8
มูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบในรูปดอลลาร์ สหรัฐ (%YoY) /4	-9.9	-1.5	-20.1	-19.2	2.5	26.3	53.1	53.6	27.8	18.6	38.9	39.1
ปริมาณการนำเข้าวัตถุดิบในรูปดอลลาร์ สหรัฐ (%YoY) /14	-11.8	-2.7	-21.4	-21.0	-1.2	20.5	44.2	45.4	19.9	11.1	30.5	31.4
อัตรการใช้กำลังการผลิต (%) /9	61.0	66.9	52.8	60.4	63.8	67.4	62.7	59.3	n.a.	65.8	n.a.	63.5
การจ้างงานภาคอุตสาหกรรม (%YoY) /3	-1.0	-1.0	-4.8	0.4	1.6	-0.4	-0.2	-0.4	n.a.	n.a.	n.a.	-0.3
ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (ระดับ)/8	84.6	90.1	78.1	83.9	86.4	85.3	82.4	78.2	84.8	85.4	86.8	82.7
ภาคบริการ												
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)/10	6.70	6.69	0.00	0.00	0.01	0.02	0.02	0.05	0.34	0.09	0.23	0.43
(%YoY) /14	-83.2	-38.0	-100.0	-100.0	-99.9	-99.7	100.0	100.0	3,060.5	2,877.3	3,415.8	-93.6
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (%YoY)/10	-46.4	-30.3	-90.6	-38.0	-29.9	-34.4	88.3	-87.8	-29.7	-30.9	4.7	-41.7

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ รายเดือน	2563	2563				2564						
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	พ.ย.	ธ.ค.	YTD
การจ้างงานภาคบริการ (%YoY) /3	1.1	1.3	-1.2	2.8	1.5	-0.6	3.2	-1.5	n.a.	n.a.	n.a.	0.3
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจต่างประเทศ												
อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (บาท/ดอลลาร์ สหรัฐฯ)/2	31.4	31.8	31.7	31.3	30.6	30.3	31.4	33.0	33.4	33.1	33.7	32.0
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ)/2	21.2	11.2	1.5	8.0	0.4	-1.2	-2.5	-5.1	n.a.	0.3	n.a.	-9.5
ทุนสำรองทางการ (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ)/2	258.1	226.5	241.6	251.1	258.1	245.5	246.5	244.7	246.0	243.0	246.0	246.0
ฐานะซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)/2	28.3	34.4	24.5	24.2	28.3	32.7	33.3	32.7	33.2	34.9	33.2	33.2
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจในประเทศ												
อัตราการว่างงาน (%) /3	1.6	1.1	2.0	1.3	1.9	2.0	1.9	2.3	n.a.	n.a.	n.a.	2.0
ผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานราย ใหม่ (%ต่อจำนวนผู้ประกันตน ม. 33)	0.89	0.49	1.22	1.15	0.72	0.77	0.71	0.70	0.60	0.72	0.49	0.70
ดัชนีราคาผู้ผลิต (%YoY) /4	-1.6	-0.1	-4.1	-1.6	-0.5	0.7	5.4	5.1	7.7	8.5	7.7	4.7
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (%YoY) /4	-0.85	0.42	-2.67	-0.72	-0.39	-0.53	2.36	0.70	2.42	2.71	2.17	1.23
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (%YoY) /4	0.29	0.52	0.12	0.31	0.19	0.11	0.44	0.13	0.26	0.29	0.29	0.23
หนี้สาธารณะต่อ GDP(%) /1	51.8	41.7	45.8	49.4	51.8	54.3	55.2	58.2	n.a.	59.6	n.a.	59.6

ภาคการคลัง

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2565

(ตุลาคม 2564–ธันวาคม 2564)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

○ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 3,100,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 18.26 ของ GDP⁷ โดยเป็นการจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล (Expansionary Fiscal Policy) จำนวน 700,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 4.1 ของ GDP เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2564 ร้อยละ 14.95 โดยแบ่งออกเป็น รายจ่ายประจำ 2,373,009.5 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 164,642.8 ล้านบาท ร้อยละ 6.49 รายจ่ายลงทุน 611,933.4 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 37,376.8 ล้านบาท ร้อยละ 5.76 และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ 100,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วจำนวน 1,000.0 ล้านบาท ร้อยละ 1.01

○ ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64–ธ.ค. 64) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิหลังหักการจัดสรร อปท. ได้ 557,173 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 29,651 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.6 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 16.3 สำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณรวมสามารถเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 1,059,145 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า 40,844 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.0 ต่อปี โดยรายจ่ายปีปัจจุบันเบิกจ่ายได้จำนวน 983,614 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 4.8 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 31.7 ของกรอบวงเงินงบประมาณ (3,337,241 ล้านบาท) ทั้งนี้ ดุลเงินงบประมาณขาดดุลจำนวน 527,998 ล้านบาท

○ หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 มีจำนวน 9,644,257 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 59.57 ของ GDP และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสุทธิ 23,951 ล้านบาท ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 98.1 และ (2) หนี้สาธารณะคงค้างแบ่งตามอายุคงเหลือเป็นหนี้ระยะยาวถึงร้อยละ 85.34 นอกจากนี้ หนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 70 ของ GDP

⁷ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ปี 2565 เท่ากับ 16,977,700 ล้านบาท ที่สำนักงานงบประมาณโดยสังเขปฉบับปรับปรุง สำนักงานงบประมาณ วันที่ 17 ม.ค. 65

ผลการดำเนินนโยบายการคลังในปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64-ธ.ค. 64)

1. ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล

ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64-ธ.ค. 64) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิหลังหักการจัดสรร อปท. ได้ 557,173 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 29,651 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.6 (ใกล้เคียงกับเดือนเดียวกันของปีก่อน) ทั้งนี้ผลการจัดเก็บรายได้ตามหน่วยงานจัดเก็บสรุปได้ ดังนี้

กรมสรรพากร

กรมสรรพากรจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 411,377 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 49,695 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.7 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 16.3 โดยภาษีที่จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการที่สำคัญ ได้แก่ (1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม จัดเก็บได้ 221,352 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 27,463 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.2 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 20.9 เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าและราคาน้ำมันดิบดูไบสูงกว่าที่ประมาณการไว้ ประกอบกับค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลง และภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการร้อยละ 7.0 (2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดเก็บได้ 100,544 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 16,544 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 19.7 สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 19.2 และ (3) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จัดเก็บได้ 69,883 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 4,994 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.7 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.1 เนื่องจากภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จากดอกเบี๋ย (ภ.ง.ด.2) และเงินเดือน (ภ.ง.ด. 1) สูงกว่าประมาณการเป็นสำคัญ

กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 134,777 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 9,447 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.6 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ร้อยละ 7.4 ต่อปี โดยภาษีที่จัดเก็บต่ำกว่าประมาณการที่สำคัญ ได้แก่ (1) ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน จัดเก็บได้ 52,473 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 7,658 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.7 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.1 เนื่องจากการบริโภคได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ประกอบกับประมาณการได้รวมผลของการปรับโครงสร้างภาษีไว้ ซึ่งชะลอการดำเนินการออกไปก่อนเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และ (2) ภาษียาสูบ จัดเก็บได้ 13,558 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 1,342 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.0 ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 17.4 เนื่องจากผู้ประกอบการอยู่ในช่วงปรับตัวหลังการปรับโครงสร้างภาษีมีผลบังคับใช้ในเดือนตุลาคม 2564

กรมศุลกากร

กรมศุลกากรจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 26,306 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 306 หรือร้อยละ 1.2 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.9 เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐและในรูปเงินบาท ในช่วง 2 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2565 สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 27.2 และ 35.8 ตามลำดับ โดยสินค้าที่จัดเก็บอากรขาเข้าได้สูงสุด 5 อันดับ ได้แก่ (1) ยานบกและส่วนประกอบ (2) เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ (3) เครื่องจักรและเครื่องใช้กล (4) ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม และ (5) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก

รัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจนำส่งรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 48,533 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 6,362 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.1 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 58.0 จากการนำส่งรายได้ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นสำคัญ

หน่วยงานอื่น

หน่วยงานอื่นจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 30,177 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 6,868 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.5 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 19.2 จากการจัดเก็บรายได้ของ (1) **ส่วนราชการอื่น** จัดเก็บได้ 27,246 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 5,384 ล้านบาทหรือร้อยละ 16.5 โดยเป็นผลจากการปรับลดอัตราค่าปรับและค่าธรรมเนียมของส่วนราชการเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นสำคัญ และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 19.6 เนื่องจากปีก่อนมีการนำส่งเงินเหลือจ่ายของกรมบังคับคดีและรายได้จากค่าใบอนุญาตวิทยุคมนาคม (5G) ในเดือนธันวาคม 2563 (2) **กรมธนารักษ์** จัดเก็บได้ 2,931 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 1,484 ล้านบาท หรือร้อยละ 33.6 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 14.8 จากรายได้ด้านที่ราชพัสดุจากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นสำคัญ

ตารางที่ 9 ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64-ธ.ค. 64)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2565		เปรียบเทียบกับปีงบประมาณ	
	(ต.ค. 64-ธ.ค. 64)	เปลี่ยนแปลง ร้อยละต่อปี	จำนวน	เปลี่ยนแปลง ร้อยละ
1. กรมสรรพากร	411,377	16.3	361,682	13.7
2. กรมสรรพสามิต	134,777	(7.4)	144,224	(6.6)
3. กรมศุลกากร	26,306	4.9	26,000	1.2
รวมรายได้ 3 กรมจัดเก็บ	572,460	9.2	531,906	7.6

4. รัฐวิสาหกิจ	48,533	58.0	42,171	15.1
5. หน่วยงานอื่น	30,177	(19.2)	37,045	(18.5)
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	651,170	9.9	611,122	6.6
หัก	93,997	44.4	83,600	12.4
รวมรายได้สุทธิ (Net)	557,173	5.6	527,522	5.6

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

2. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64-ธ.ค. 64)

การเบิกจ่ายงบประมาณรวมในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64-ธ.ค. 64) เท่ากับ 1,059,145 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 40,844 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.0 ประกอบด้วย (1) **รายจ่ายปีปัจจุบัน** เบิกจ่ายได้จำนวน 983,614 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 31.7 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 (3,100,000 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 45,071 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.8 และ (2) **รายจ่ายปีก่อน** เบิกจ่ายได้จำนวน 75,531 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 31.8 ของวงเงินรายจ่ายปีก่อน (237,241 ล้านบาท) ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 4,227 ล้านบาท หรือร้อยละ -5.3 ต่อปี ทั้งนี้ รายจ่ายปีปัจจุบันจำนวน 983,614 ล้านบาท ประกอบด้วย (1.1) **รายจ่ายประจำ** เบิกจ่ายได้จำนวน 886,611 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 35.5 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง (2,494,738 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 21,086 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.4 ต่อปี และ (1.2) **รายจ่ายลงทุน** เบิกจ่ายได้จำนวน 97,003 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 16.0 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนหลังโอนเปลี่ยนแปลง (605,262 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 23,985 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.8 ต่อปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงคมนาคม รัฐวิสาหกิจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐสภา และกระทรวงสาธารณสุข เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่ผ่านมาแล้ว

ตารางที่ 10 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – ธ.ค. 64)

ประเภทรายจ่าย (หน่วย: ล้านบาท)	วงเงิน งบประมาณ รายจ่าย	ปีงบประมาณ		
		2565 (ต.ค. 64– ธ.ค. 64)	เปลี่ยนแปลง ร้อยละต่อปี	ร้อยละต่อ วงเงิน งปม.
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน	3,100,000	983,614	4.8	31.7
1.1 รายจ่ายประจำ	2,494,738	886,611	2.4	35.5
1.2 รายจ่ายลงทุน	605,262	97,003	32.8	16.0
2. รายจ่ายปีก่อน	237,241	75,531	-5.3	31.8
3. รายจ่ายรวม (1+2)	3,337,241	1,059,145	4.0	31.7

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3. ฐานะการคลังในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64–ธ.ค. 64)

ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 –ธ.ค. 64) พบว่า รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังจำนวน 531,147 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,059,146 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินงบประมาณขาดดุลจำนวน 527,999 ล้านบาท และเมื่อรวมกับดุลเงินนอกงบประมาณที่ขาดดุล 28,586 ล้านบาท ทำให้ดุลเงินสดก่อนกู้ขาดดุลจำนวน 556,585 ล้านบาท ทั้งนี้ รัฐบาลได้บริหารเงินสดให้สอดคล้องกับความต้องการใช้เงินโดยขอสินเชื่อการขาดดุลด้วยการออกพันธบัตร จำนวน 305,020 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสด (หลังการกู้เงินเพื่อขอสินเชื่อการขาดดุล) ขาดดุลจำนวน 251,565 ล้านบาท และส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2563 มีจำนวน 337,182 ล้านบาท

ตารางที่ 11 ฐานะการคลังในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64–ธ.ค. 64)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	ปีงปม. 2565	ปีงปม. 2564	จำนวน	เปลี่ยนแปลง ร้อยละต่อปี
1. รายได้	531,147	618,223	-87,076	-14.1
2. รายจ่าย	1,059,145	1,018,301	40,844	4.0
3. ดุลเงินงบประมาณ	-527,998	-400,078	-127,921	-32.0
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	-28,587	-39,835	11,249	28.2
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	-556,585	-439,913	-116,672	-26.5
6. เงินกู้เพื่อขอสินเชื่อการขาดดุล	305,020	340,810	-35,790	-10.5

7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	-251,565	-99,103	-152,462	-153.8
8. เงินคงคลังต้นงวด	588,747	572,104	16,643	2.9
9. เงินคงคลังปลายงวด	337,182	473,001	-135,819	-28.7

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4. หนี้สาธารณะ

หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 มีจำนวน 9,644,257 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 59.57 ของ GDP และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสุทธิ 23,951 ล้านบาท โดยเป็น (1) หนี้รัฐบาลจำนวน 8,536,092 ล้านบาท (2) หนี้รัฐวิสาหกิจจำนวน 844,062 ล้านบาท (3) หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) จำนวน 257,036 ล้านบาท และ (4) หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐจำนวน 7,067 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 98.1 ของหนี้สาธารณะคงค้าง (2) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะยาวแบ่งตามอายุคงเหลือร้อยละ 85.34 ของหนี้สาธารณะคงค้าง และ (3) สัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังที่ไม่เกินร้อยละ 70.0 ของ GDP

ตารางที่ 12 หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564

หนี้สาธารณะคงค้าง (หน่วย: ล้านบาท)	ณ สิ้นเดือน ธ.ค. 64	% of GDP
1. หนี้รัฐบาล	8,536,092	52.72
2. หนี้รัฐวิสาหกิจ	844,062	5.21
3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน)	257,036	1.59
4. หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐ	7,067	0.04
หนี้สาธารณะรวม	9,644,257	59.57

หมายเหตุ: สัดส่วนต่อ GDP คำนวณโดย สบย. ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

ภาคการเงิน

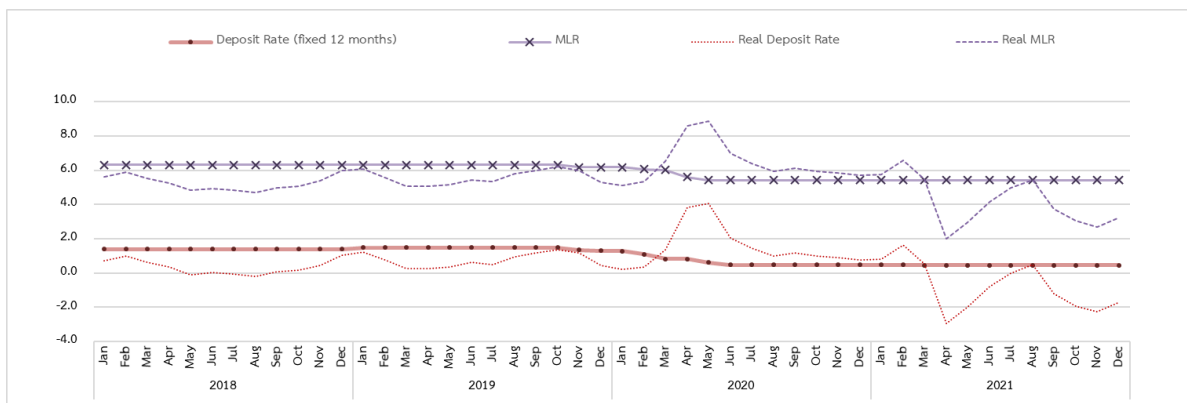
ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 4 ปี 2564

○ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยังคงอยู่ในระดับต่ำ โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 1 ปีของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.50 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.42 ต่อปี (ภาพที่ 18) ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง⁸ ณ เดือนธันวาคม 2564 อยู่ที่ร้อยละ -1.72 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงอยู่ที่ร้อยละ 3.25 ต่อปี

○ ในปี 2565 คาดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อาจคงตัวในระดับต่ำ ตามกลไกการส่งผ่านนโยบายการเงิน นอกจากนี้คาดว่าคณะกรรมการนโยบายการเงินจะคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ในระดับต่ำต่อไปจนถึงสิ้นปี 2565 เพื่อส่งผ่านต้นทุนทางการเงินที่ต่ำเพื่อเป็นแรงสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

ภาพที่ 18 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

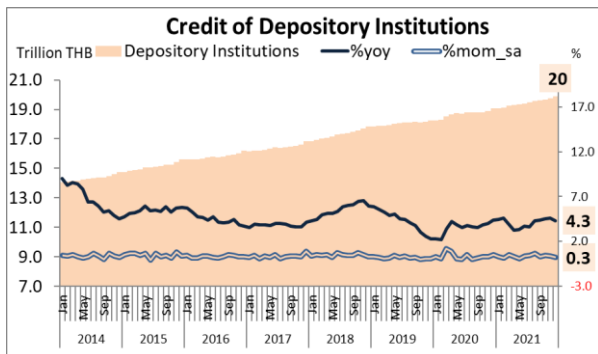
○ ยอดคงค้างสินเชื่อในสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน⁹ (Depository Institutions) ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 ขยายตัวเร่งขึ้น ขณะที่ยอดเงินรับฝากขยายตัวชะลอลงเล็กน้อย (ภาพที่ 19 และ ภาพที่ 20) โดยสถาบันการเงินที่รับฝากเงินมียอดคงค้างของสินเชื่อจำนวน 19.9 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 4.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือขยายตัวร้อยละ 1.1 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาล) นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ตามผู้ให้สินเชื่อพบว่าสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวในอัตราคงที่ และสินเชื่อในสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการขยายตัวในอัตราชะลอลง ทางด้านเงินรับฝาก ณ เดือนธันวาคม 2564 มียอดคงค้างจำนวน 23.5 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือขยายตัว

⁸ คำนวณโดยนำอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนเฉลี่ย หักอัตราเงินเฟ้อในช่วงเดียวกัน

⁹ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน

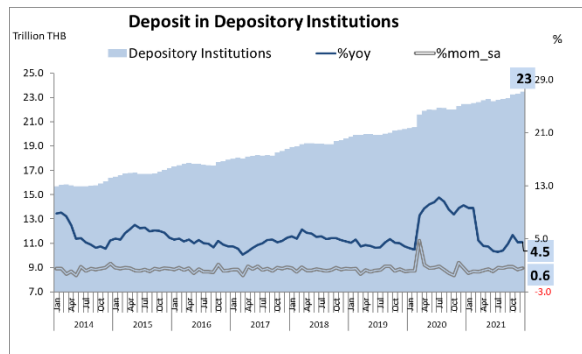
ร้อยละ 1.8 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาล) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลง ขณะที่เงินรับฝากในสถาบันการเงินเฉพาะกิจขยายตัวในอัตราเร่งขึ้น

ภาพที่ 19 สินเชื่อในสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

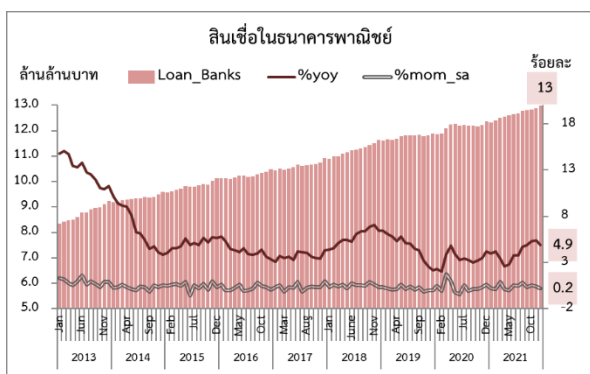
ภาพที่ 20 เงินฝากในสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

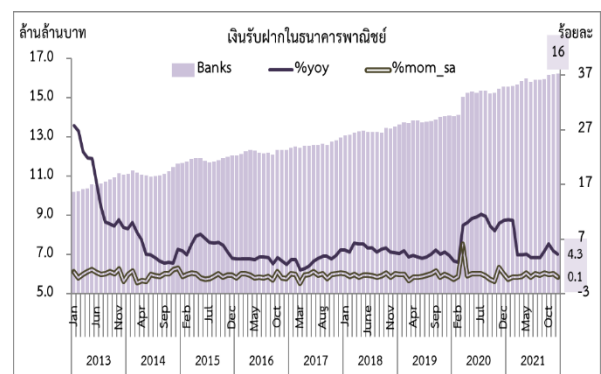
○ หากพิจารณาตามประเภทของสถาบันการเงินพบว่ายอดคงค้างสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 ขยายตัวคงที่เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ยอดคงค้างเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 21 และภาพที่ 22) โดยธนาคารพาณิชย์มี ยอดคงค้างสินเชื่อจำนวน 13.0 ล้านล้านบาท ขยายตัวคงที่จากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 4.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.2 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ทางด้านเงินรับฝากมียอดคงค้างจำนวน 16.2 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 5.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.2 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังจัดผลทางฤดูกาลแล้ว)

ภาพที่ 21 สินเชื่อในธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 22 เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์

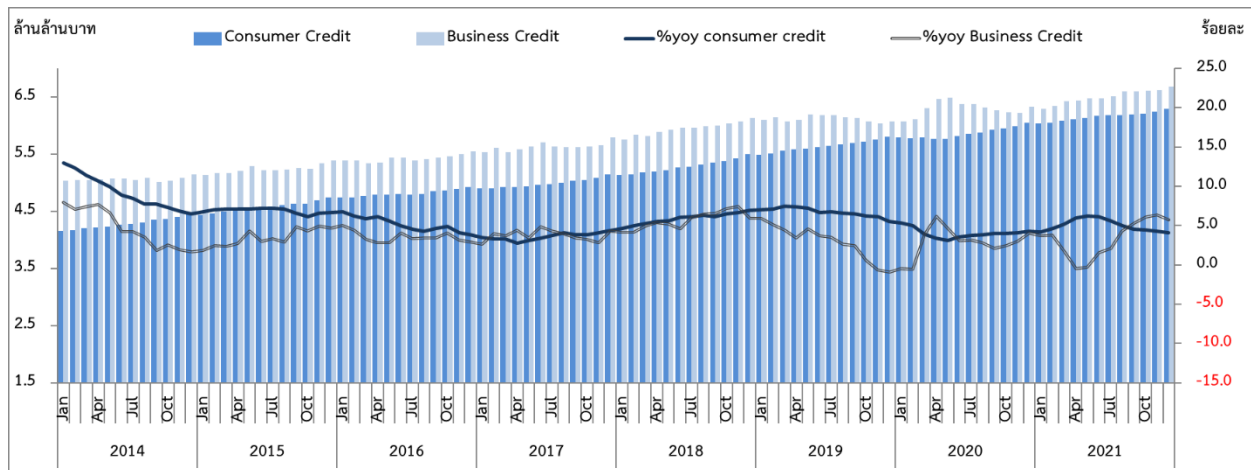

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

○ เมื่อพิจารณาตามประเภทสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 พบว่าสินเชื่อธุรกิจขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ในขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคชะลอตัวลงจาก

ไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 23) โดยสินเชื่อที่ให้แกภาคธุรกิจซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 36.6 ของสินเชื่อรวม ขยายตัวเร่งขึ้นร้อยละ 6.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 63.4 ของสินเชื่อรวม ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 3.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน

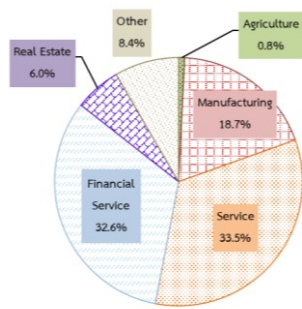
ภาพที่ 23 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคและสินเชื่อธุรกิจของธนาคารพาณิชย์

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

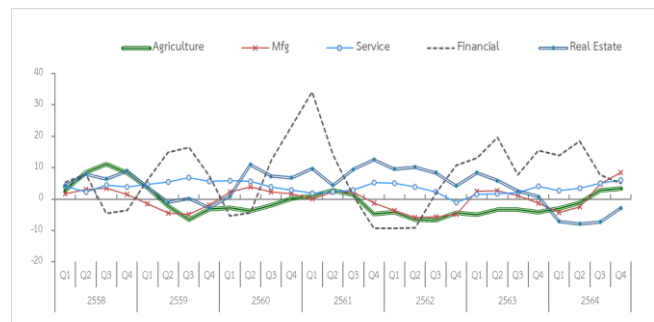
○ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ยอดคงค้างสินเชื่อธุรกิจธนาคารพาณิชย์ขยายตัวเร่งขึ้นจากการเร่งขึ้นของสินเชื่อภาคการผลิต สินเชื่อภาคเกษตร และสินเชื่อภาคบริการ (ภาพที่ 24 และภาพที่ 25) โดยยอดคงค้างยอดคงค้างสินเชื่อภาคการผลิต มีสัดส่วนร้อยละ 18.7 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 8.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ยอดคงค้างสินเชื่อภาคเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 0.8 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 3.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อภาคบริการ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 33.5 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 6.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้างสินเชื่อค่อสังหาริมทรัพย์ มีสัดส่วนร้อยละ 6.0 ของสินเชื่อธุรกิจ หดตัวชะลอลงที่ร้อยละ -2.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และสินเชื่อภาคสถาบันการเงิน ที่มีสัดส่วนร้อยละ 32.6 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 5.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ ยอดคงค้างสินเชื่อภาคอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 8.4 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 32.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน

ภาพที่ 24 สินเชื่อแยกตามภาคส่วนธุรกิจ

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 25 การขยายตัวของสินเชื่อ

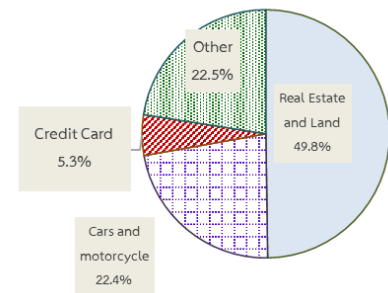
ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

○ ในไตรมาส 4 ปี 2563 ยอดคงค้างสินเชื่อ

เพื่อการอุปโภคบริโภคในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 26 และภาพที่ 27) โดยสินเชื่อเพื่อซื้อรถหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.4 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 0.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หลังหดตัวในไตรมาสก่อนหน้า และยอดคงค้าง**สินเชื่อบัตรเครดิต** ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.3 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค กลับมาขยายตัวร้อยละ 2.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้าง**สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย** ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.8 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวร้อยละ 4.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 28)

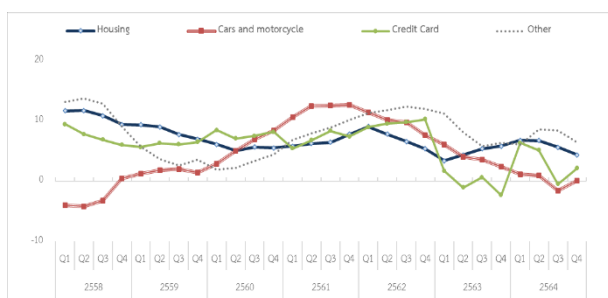
ภาพที่ 26 โครงสร้างสินเชื่อ

เพื่อการอุปโภคบริโภค

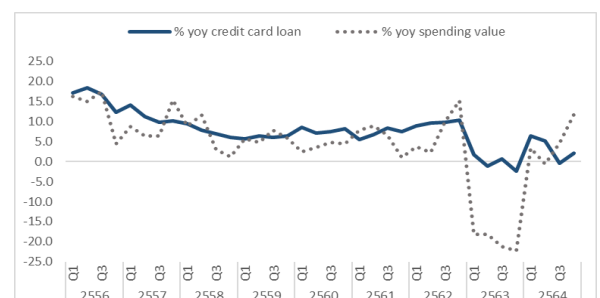
ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 27 การขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการอุปโภค

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

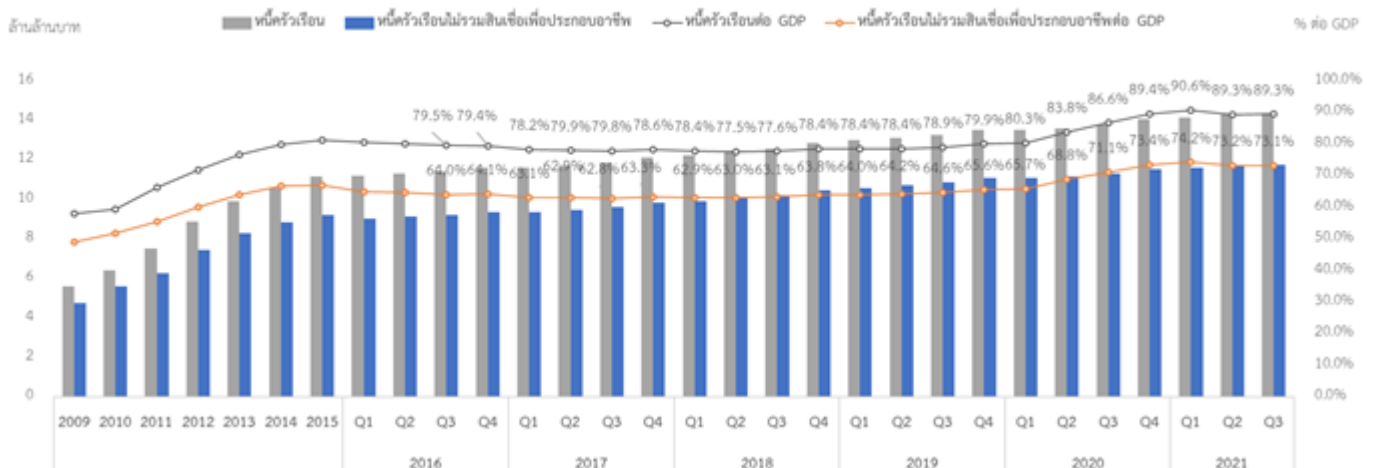
ภาพที่ 28 การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

○ สำหรับหนี้ภาคครัวเรือน ณ ไตรมาส 3 ปี 2564 มียอดคงค้างอยู่ที่ 14.35 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 89.3 ของ GDP คงที่จากไตรมาสก่อนหน้า ทั้งนี้ หากไม่รวมสินเชื่อที่ครัวเรือนกู้เพื่อไปใช้ในการประกอบธุรกิจ ยอดหนี้ครัวเรือนจะอยู่ที่ 11.7 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 73.1 ของ GDP (ภาพที่ 29)

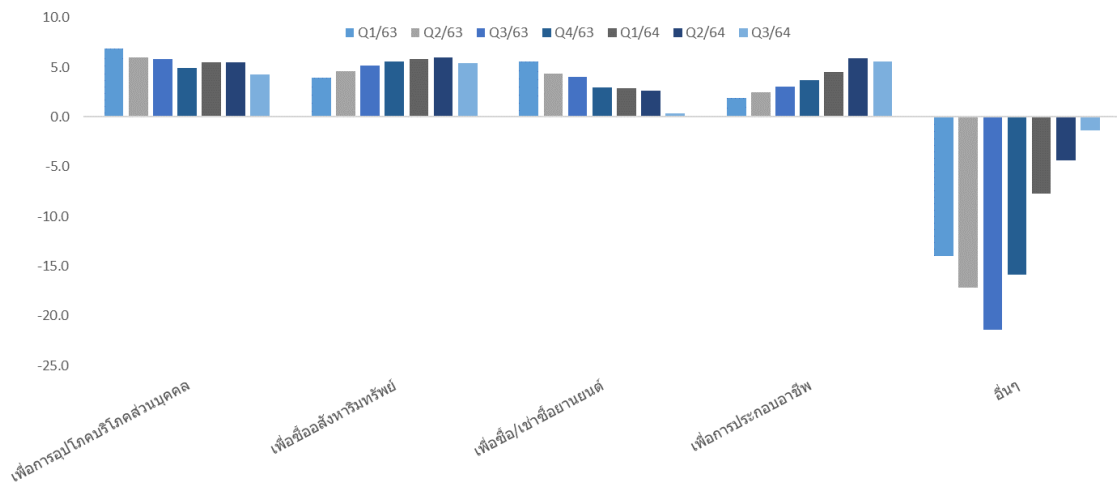
ภาพที่ 29 ระดับหนี้ภาคครัวเรือนและอัตราส่วนต่อ GDP

ที่มา ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

○ การขยายตัวของหนี้ครัวเรือนในภาพรวมลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า โดยสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ สินเชื่อเพื่อซื้อหรือเช่าซื้อยานยนต์ และสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพขยายตัวลดลงที่ร้อยละ 4.2 5.4 0.3 และ 5.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนตามลำดับ

ภาพที่ 30 อัตราการเติบโตของหนี้ภาคครัวเรือนแต่ละประเภท

ที่มา ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

○ กล่าวโดยสรุป ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2564 เงินฝากและสินเชื่อมีแนวโน้มขยายตัวเร่งขึ้น โดยที่สินเชื่อธุรกิจมีอัตราการขยายตัวที่เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ทั้งนี้ คาดว่าการคงอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ให้อยู่ในระดับต่ำ จะช่วยสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนและการบริโภคที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา สำหรับความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันพบว่ายังคงมีความแข็งแกร่ง อีกทั้งธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ณ เดือนธันวาคม 2564 ยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 19.9 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดสำหรับในปี 2564 ที่ร้อยละ 11.0

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings

Text Mining กับสถานการณ์ COVID-19¹⁰

บทสรุปผู้บริหาร

- งานศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ในการสร้างแบบจำลอง Logistic Regression สำหรับการวิเคราะห์ความรู้สึก (Sentiment Analysis) ของประชาชนในประเทศไทยที่มีต่อสถานการณ์ COVID-19 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2564 ถึง 28 พฤศจิกายน 2564
- ผลการศึกษาพบว่า แบบจำลอง Logistic Regression เมื่อนำข้อมูลมาฝึกฝน (Train) ให้โปรแกรมเรียนรู้ว่าข้อความประเภทใดควรจัดให้อยู่ในการแสดงความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ จะสามารถอธิบายข้อมูลที่ต้องการทดสอบ (Test) ได้ถูกต้องและแม่นยำร้อยละ 90
- นอกจากนี้ ยังสร้างแบบจำลองเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Regression) สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกของประชาชนและเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ดัชนีความเคลื่อนไหว (Google Mobility Index) เครื่องชี้การท่องเที่ยว (Travel Insights with Google) และจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่รายวัน
- ผลการศึกษาพบว่า จำนวนความรู้สึกมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับดัชนีความเคลื่อนไหวของ (Google Mobility Index) และเครื่องชี้การท่องเที่ยว (Travel Insights with Google) ขณะที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายวัน ไม่ว่าจะทดสอบในภาพรวมหรือจำแนกตามประเภทสื่อสังคมออนไลน์ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกในสื่อสังคมออนไลน์กับตัวแปรทางเศรษฐกิจและจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้วิเคราะห์และติดตามภาวะเศรษฐกิจต่อไป

1. บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการรวบรวม และเชื่อมโยงข้อมูลที่มีหลากหลายไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้ใช้งานสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพได้มากขึ้นและรวดเร็ว ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ทำให้ข้อความ (Text Data) มีประโยชน์ในการติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเพิ่มมากขึ้น แต่ Text Data ยังมีข้อจำกัด คือ มีโครงสร้างข้อมูลที่ไม่มีความเป็นระเบียบ (Unstructured Data) ทำให้จำเป็นต้องใช้ Text Mining ในการสกัดข้อความให้เป็นข้อมูลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์โดยใช้หลักทางสถิติได้ พร้อมกันนี้ยังจำเป็นต้องใช้ Natural Language Processing (NLP)

¹⁰ ผู้เขียน นายณพัทธ์ อัศวาลลภ ผู้อำนวยการส่วนนวัตกรรมข้อมูลเศรษฐกิจและงานวิจัย และนายกวิน เอี่ยมตระกูล เศรษฐกรชำนาญการ ขอขอบคุณ นายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน อาจไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โดยให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผลภาษาที่ประชาชนสื่อสารให้อยู่ในรูปแบบความรู้สึก (Sentiment) และอารมณ์ (Emotion) ในระยะหลัง งานศึกษาจำนวนมากได้ใช้ประโยชน์จากข้อความ (Text) ทั้งจากหนังสือพิมพ์และสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น เช่น Baker และคณะ (2016)¹¹ ได้สร้างดัชนีวัดความไม่แน่นอนด้านนโยบายเศรษฐกิจ (Economic Policy Uncertainty) Baker และคณะ (2020)¹² ศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์ และ Shihabeldeen (2019)¹³ ได้ใช้ความรู้สึกของประชาชน มาคาดการณ์อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

นับตั้งแต่ต้นปี 2563 เป็นต้นมา การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศ ส่งผลให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ดังกล่าวจำนวนมากผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้าง โดยงานศึกษาต่างประเทศในระยะแรกที่ใช้ Text Mining ในการวิเคราะห์ทางด้านภาษาศาสตร์และตีความข้อมูล สำหรับติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ (Infectious Diseases) เช่น งานศึกษาของ Jahanbin และคณะ (2017)¹⁴ ได้รวบรวมข้อความ (Text) จากเว็บไซต์ข่าวและ Twitter ที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อทั่วโลก ผลการศึกษาพบว่า ข้อความ Twitter ที่โพสต์เกี่ยวกับโรคหัดและโรคอีโบลามีความสอดคล้องกับจำนวนผู้ป่วยของโรคดังกล่าวที่รายงานใน CDS และ WHO ซึ่งสะท้อนว่าข้อความจาก Twitter มีศักยภาพเพียงพอในการติดตามโรคติดเชื้อ อย่างไรก็ตาม งานศึกษานี้ยังมีข้อจำกัด คือ ไม่สามารถใช้ติดตามโรคติดเชื้อในพื้นที่ยากจนและไม่สามารถเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้

นอกจากนี้ Han และคณะ (2020)¹⁵ ได้ใช้ข้อความ (Text) จากการโพสต์ในเว็บไซต์ Weibo (รูปแบบ Twitter ของประเทศจีน) ในช่วงระยะแรกที่ COVID-19 เริ่มระบาด เพื่อวัดความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโรคดังกล่าว และเมื่อใช้เทคนิค Machine Learning อย่าง Latent Dirichlet Allocation Model and Random Forest ทำให้สามารถจัดหมวดหมู่การโพสต์ได้ ผลการศึกษาพบว่า หัวข้อโพสต์ในเว็บไซต์ Weibo มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของการระบาด COVID-19 ในภาคตะวันออกและภาคกลางของประเทศจีน โดยเฉพาะเมืองอู่ฮั่น ปักกิ่ง เทียนจิน เหนิงเป่ย์ และพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีเกียง นอกจากนี้ คณะ

¹¹ Baker, S. R., Bloom, N., & Davis, S. J. (2016). Measuring economic policy uncertainty. *The quarterly journal of economics*, 131(4), 1593-1636.

¹² Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J., Kost, K., Sammon, M., & Viratyosin, T. (2020). The unprecedented stock market reaction to COVID-19. *The review of asset pricing studies*, 10(4), 742-758

¹³ Shihabeldeen, H.Y. (2019). Using Text Mining to Predicate Exchange Rates with Sentiment Indicators. *Journal of Business Theory and Practice*, 7(2), 60-75.

¹⁴ Jahanbin, K., Rahmadian, F., Rahmadian, V., & Jahromi, A. S. (2019). Application of Twitter and web news mining in infectious disease surveillance systems and prospects for public health. *GMS hygiene and infection control*, 14.

¹⁵ Han, X., Wang, J., Zhang, M., & Wang, X. (2020). Using social media to mine and analyze public opinion related to COVID-19 in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(8), 2788.

ผู้เขียนยังพบว่า การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการระบาดแบบ Real Time ของรัฐบาล จะมีส่วนสำคัญให้ประชาชนมีความมั่นใจมากขึ้น ทำให้การแสดงความคิดเห็นเริ่มเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้น Text Mining จึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ ในการช่วยให้รัฐบาลเข้าใจความคิดเห็นของประชาชนมากขึ้นและสามารถดำเนินนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทันที่ และหากพิจารณาประโยชน์ของ Text Mining และ Natural Language Processing (NLP) ในบริบทของ COVID-19 แล้ว งานศึกษาของ Nguyen (2020)¹⁶ ได้ทบทวนวรรณกรรมที่ประยุกต์ใช้ Text Mining บนเว็บไซต์ Twitter พบว่า สามารถนำมาใช้กับการประมาณการติดเชื้อ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้เช่นกัน

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมต่างประเทศ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีประโยชน์ในการติดตามภาวะเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น งานศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ในการสร้างแบบจำลอง Logistic Regression สำหรับการวิเคราะห์ความรู้สึก (Sentiment Analysis) ของประชาชนในประเทศไทยที่มีต่อสถานการณ์ COVID-19 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2564 ถึง 28 พฤศจิกายน 2564 ควบคู่ไปกับการสร้างแบบจำลองเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Regression) สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกของประชาชนและเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ดัชนีความเคลื่อนไหว (Google Mobility Index) เครื่องชี้การท่องเที่ยว (Travel Insights with Google) และจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่รายวัน

2.วิธีการศึกษา

ในลำดับแรกคณะผู้เขียนได้รวบรวมข้อความ (Text) ที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้แก่ Facebook Instagram Twitter Tiktok Website Webboard และ Youtube โดยใช้คำค้นหา (Keyword) คือ COVID และใช้เทคนิค Web Crawler¹⁷ เพื่อดึงข้อมูลอัตโนมัติจากฐานข้อมูลสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว และใช้เทคนิค Text Mining ในการสกัดข้อมูล ควบคู่ไปกับเทคนิค Natural Language Processing (NLP) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์แปลภาษาจากข้อความให้ออกมาในรูปแบบความรู้สึก (Sentiment)

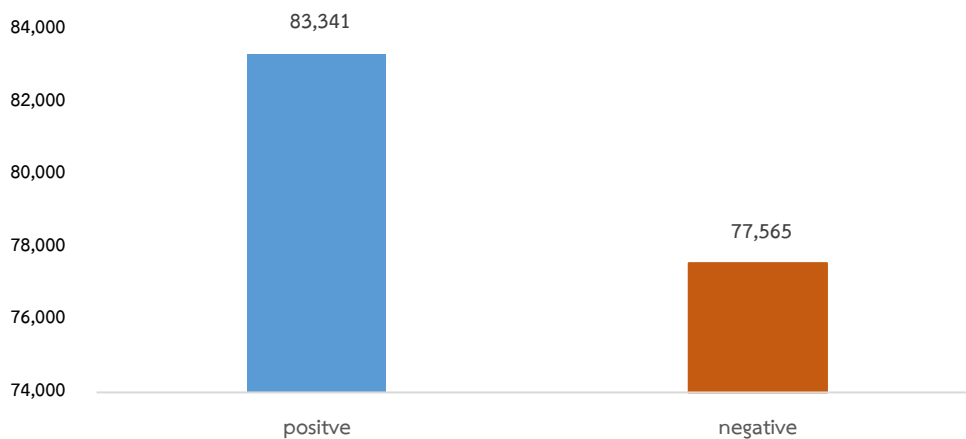
ทั้งนี้ คณะผู้เขียนได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อความตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2564 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 จำนวน 338,758 ข้อความ ของประเทศไทย และในขั้นต่อมาได้จัดการข้อความ (Clean Text) ที่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ไม่สามารถระบุความรู้สึกได้จำนวน 4,380 ข้อความ และความรู้สึกที่เป็นกลาง

¹⁶ Nguyen, T. T., Nguyen, Q. V. H., Nguyen, D. T., Hsu, E. B., Yang, S., & Eklund, P. (2020). Artificial intelligence in the battle against coronavirus (COVID-19): a survey and future research directions. *arXiv preprint arXiv:2008.07343*

¹⁷ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

(Neutral) จำนวน 173,471 ข้อความ เนื่องจากมีรูปแบบที่ไม่คงที่ ทำให้มีข้อความเหลือทั้งสิ้นจำนวน 160,906 ข้อความ แบ่งเป็นความเห็นต่อ COVID ในทางบวก (Positive) จำนวน 83,314 และทางลบ (Negative) จำนวน 77,565 ข้อความ รายละเอียดดังภาพที่ 31 และหากพิจารณาข้อมูลเป็นรายวันแล้วจะพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างโพสต์ข้อความเกี่ยวกับ COVID-19 ลดลง และการเปลี่ยนแปลงของระดับความรู้สึกรายวัน (Change in Sentiment Level) ก็ลดลงเช่นกัน รายละเอียดดังภาพที่ 32 และ 33 ตามลำดับ สอดคล้องกับจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่ ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง หลังจากผ่านจุดสูงสุดจำนวน 23,418 คน ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2564 สะท้อนว่าประชาชนมีแนวโน้มที่จะคลายความกังวลจากสถานการณ์ COVID-19 นอกจากนี้ หากพิจารณาประเภทของสังคมออนไลน์ (Social Media) พบว่า ข้อความที่มีผู้ให้ความเห็นสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ Facebook Twitter และ Instagram โดยข้อสังเกตที่เห็นได้ชัดเจนคือ ข้อความจาก Instagram จะมีการแสดงความรู้สึกเป็นบวก (Positive) สูงถึงร้อยละ 77.9 ขณะที่ Facebook และ Twitter จะมีการแสดงความรู้สึกเป็นลบ (Negative) สูงกว่าที่ร้อยละ 55.8 และ 53.3 ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 34

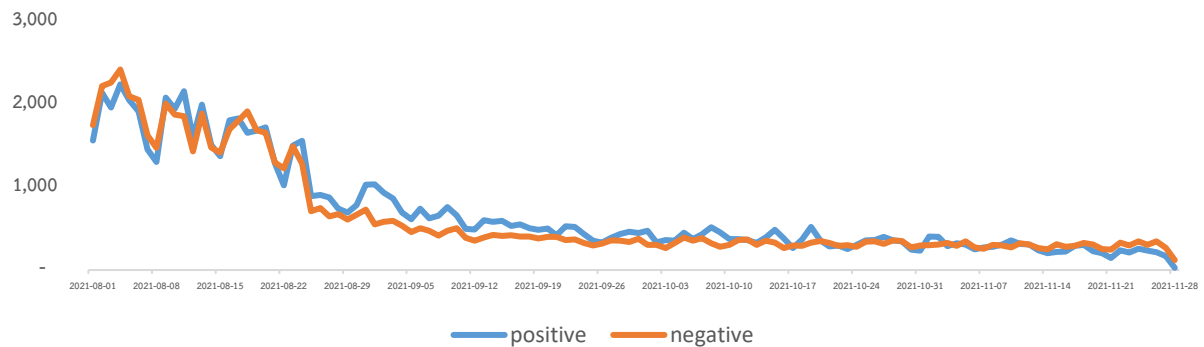
ภาพที่ 31 ภาพรวมการแปลผลภาษาในรูปความรู้สึก (Sentiment)

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้เขียน

ภาพที่ 32 การแปลผลภาษาในระดับความรู้สึก (Sentiment) ตั้งแต่วันที่ 1 ส.ค. 64 ถึงวันที่ 28 พ.ย.

64

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้เขียน

ภาพที่ 33 การเปลี่ยนแปลงของระดับความรู้สึก (Change in Sentiment Level)

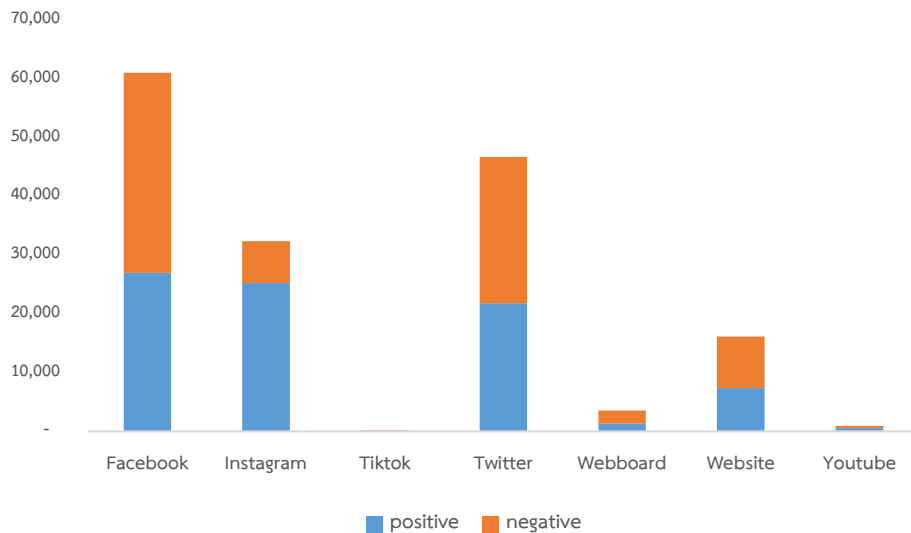

หมายเหตุ: $\text{Sentiment Level} = \frac{\text{จำนวนข้อความของในประเภทความรู้สึก}}{\text{จำนวนข้อความทั้งหมด}}$

$\text{Change in Sentiment Level} = \text{Sentiment Level ณ เวลา } t - \text{Sentiment Level ณ เวลา } t-1$

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้เขียน

ภาพที่ 34 การแปลผลภาษาในรูปความรู้สึก (Sentiment) จำแนกตามประเภทสื่อสังคมออนไลน์

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้เขียน

ในขั้นตอนถัดไป คณะผู้เขียนจะใช้โปรแกรม Python¹⁸ สำหรับการตัดคำ (Word Tokenize) ตัดคำที่เจอบ่อย (Stopword) แต่ไม่ได้สื่อความหมายอะไรมาก เช่น “การ” “ความ” “ที่” “คือ” “ซึ่ง” เป็นต้น และแยกเครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation) ออกจากข้อความ พร้อมกับเปลี่ยนข้อความให้มีช่องว่างระหว่างคำ (ให้เหมือนภาษาอังกฤษ) เพื่อนำไปสร้างคำที่มีความถี่ในการใช้บ่อย (Word Cloud) ให้เกิดขึ้นสำหรับใช้ในขั้นตอนต่อไป ซึ่งจะทำให้ทราบว่าคำส่วนใหญ่ที่ปรากฏในข้อความมีอะไรบ้าง ทั้งนี้ หาก Word Cloud มีขนาดใหญ่เท่าไร ก็หมายความว่าคำคำนั้นมีความถี่ที่ปรากฏในข้อความจำนวนมาก โดย Word Cloud ของข้อความแสดงความรู้สึกทางบวก (Positive) ส่วนใหญ่จะเป็นคำว่า ตรวจโควิด ชุดตรวจ และ หน้ากากอนามัย รายละเอียดดังภาพที่ 35 ขณะที่ Word Cloud ของข้อความแสดงความรู้สึกทางลบ (Negative) ส่วนใหญ่จะเป็นคำว่า ติดเชื้อ เสียชีวิต ผู้ป่วย และระบาด รายละเอียดดังภาพที่ 36

¹⁸ ปรับปรุงการเขียน Code Python จาก Yongsiriwit, K. (2021, May 29). เขียน Python สร้างแบบจำลองการวิเคราะห์ความรู้สึก (Sentiment Analysis) สำหรับภาษาไทย. <https://karnyong.medium.com/เขียน-python-สร้างแบบจำลองการวิเคราะห์ความรู้สึก-sentiment-analysis-สำหรับภาษาไทย-cdb43de08e9a>

ภาพที่ 35 Word Cloud ของข้อความแสดงความรู้สึกทางบวก (Positive)

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้เขียน

ภาพที่ 36 Word Cloud ของข้อความแสดงความรู้สึกทางลบ (Negative)

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้เขียน

หลังจากนั้น ก่อนที่จะดำเนินการสร้างแบบจำลองวิเคราะห์ความรู้สึกจากข้อความจำเป็นต้องนับจำนวนคำ (Count) และจัดเก็บในรูปแบบ Vector เมื่อได้จำนวนคำแล้ว จะทำการสร้างคลังคำศัพท์จากข้อความทั้งหมดแต่ละคำ (ที่ไม่ซ้ำกัน) หรือที่เรียกว่า Bag-of-Words (BoW) และต่อมาจะนำข้อความมาจัดเป็นจำนวนคำที่ปรากฏในแต่ละข้อความ รายละเอียดดังตารางที่ 13

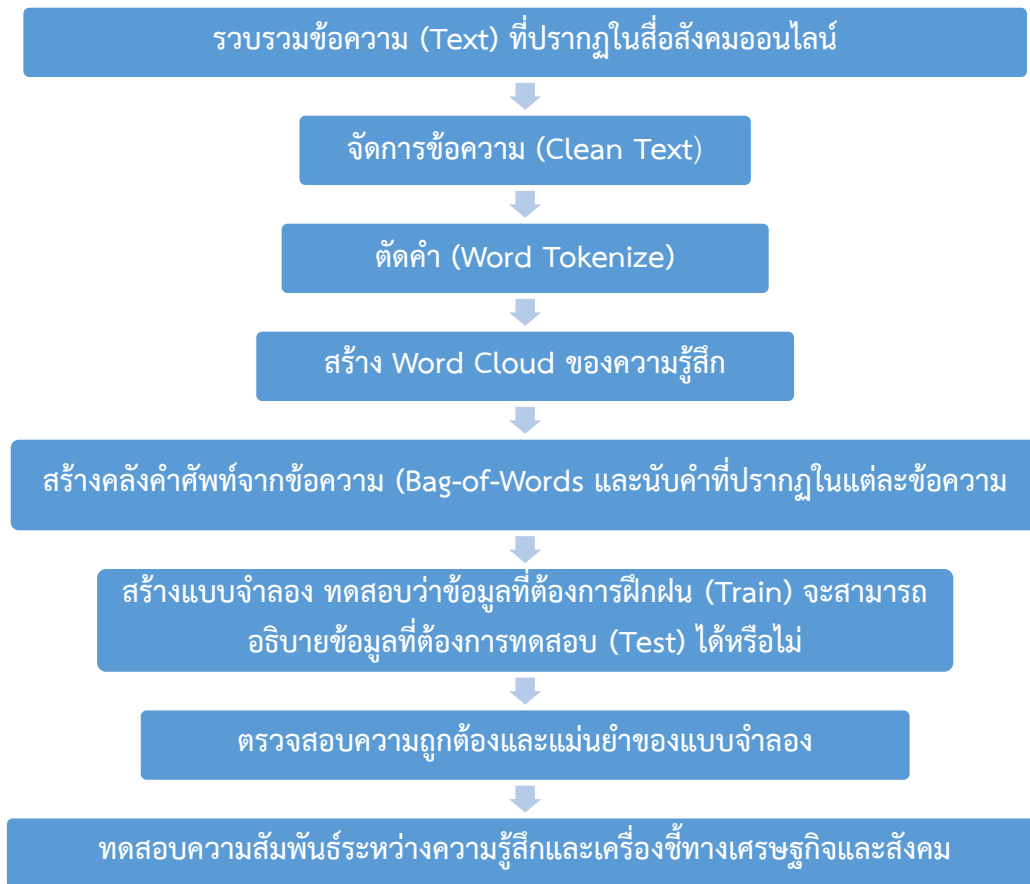
ตารางที่ 13 ตัวอย่างการสร้างคลังคำศัพท์ (Bag-of-Words)

	โควิด	ร้ายแรง	ทำให้	เจ็บป่วย	และ	ตัวร้อน
โควิดร้ายแรง	1	1	0	0	0	0
โควิดทำให้เจ็บป่วย	1	0	1	1	0	0
โควิดทำให้ตัวร้อน	1	0	1	0	0	1

ที่มา : จัดทำโดยคณะผู้เขียน

ในขั้นถัดไปจะสร้างแบบจำลอง Logistic Regression เพื่อทดสอบว่าข้อมูลที่ต้องการฝึกฝน (Train) ว่าสามารถอธิบายข้อมูลที่ต้องการทดสอบ (Test) ได้แม่นยำเพียงใด โดยแบ่งข้อมูลแบ่ง Training Set และ Test Set ในสัดส่วนร้อยละ 70: 30 และจะตรวจสอบความถูกต้องและแม่นยำของแบบจำลองดังกล่าว ส่วนขั้นสุดท้าย คณะผู้เขียนจะสร้างแบบจำลองสมการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) เพื่อทดสอบว่าความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อสถานการณ์ COLVID-19 จะสามารถอธิบายตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ 1) ดัชนีความเคลื่อนไหว (Google Mobility Index) ในหมวด Retail and Recreation และหมวด Grocery and Pharmacy 2) เครื่องชี้การท่องเที่ยว (Travel Insights with Google) และ 3) จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่รายวัน ได้หรือไม่ ทั้งนี้ สรุปขั้นตอนการศึกษาได้ดังภาพที่ 37

ภาพที่ 37 สรุปขั้นตอนการศึกษา

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้เขียน

3. ผลการศึกษา

3.1 แบบจำลอง Logistic Regression

หลังจากแบ่งข้อมูลแบ่ง Training Set และ Test Set ในสัดส่วนร้อยละ 70: 30 แล้ว คณะผู้เขียนได้ใช้แบบจำลอง Logistic Regression เพื่อศึกษาว่าตัวแปรข้อความ (Text Data) จะสามารถทำนายความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบ ได้หรือไม่ ทั้งนี้ เมื่อนำ Confusion Matrix ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลลัพธ์ของการทำนาย (Prediction) ของแบบจำลองที่สร้างขึ้นกับข้อมูลจริงมาประเมินประสิทธิภาพของการทำนายแบบจำลอง รายละเอียดดังตารางที่ 14 พบว่า ตัวชี้วัดทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ 1) Precision 2) Recall และ 3) F1 score สามารถทำนายความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบจากข้อความได้สูงถึงร้อยละ 90 และเมื่อพิจารณาความถูกต้อง (Accuracy) ของแบบจำลองในภาพรวมก็สูงถึงร้อยละ 90 เช่นกัน รายละเอียดดังตารางที่ 15 นอกจากนี้ คณะผู้เขียนได้สร้างข้อความใหม่ขึ้นมา คือ “โครงการดี ช่วยผู้ป่วยโควิด” และ “มีผู้ป่วยจากโควิดจำนวนมาก” เพื่อเป็นการทดสอบแบบจำลอง และก็พบว่าแบบจำลองสามารถทำนายข้อความดังกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงความรู้สึกทางบวกและทางลบ ตามลำดับ ดังนั้น การสร้างแบบจำลองเพื่อฝึกฝนข้อมูล (Train) โดยให้

โปรแกรมเรียนรู้ว่าข้อความประเภทใดควรจัดให้อยู่ในการแสดงความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ จึงมีความถูกต้องและแม่นยำในการทำนายความรู้สึกได้สูง

ตารางที่ 14 Confusion Matrix

	Actually Positive	Actually Negative
Predicted Positive	True Positives (TP) = 21,118	False Positives (FP) = 2,557
Predicted Negative	False Negatives (FN) = 2,197	True Negatives (TN) = 22,400

หมายเหตุ

True Positive (TP) คือ การทำนายว่าจริง และสิ่งที่เกิดขึ้น ก็คือ จริง

True Negative (TN) คือ การทำนายว่า ไม่จริง และสิ่งที่เกิดขึ้น ก็คือ ไม่จริง

False Positive (FP) คือ การทำนายว่า จริง แต่สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ไม่จริง

False Negative (FN) คือ การทำนายว่าไม่จริง แต่สิ่งที่เกิดขึ้น คือ จริง

โดย TP TN FP FN ในตารางจะแทนด้วยค่าความถี่ของการทำนาย

ที่มา : จัดทำโดยคณะผู้เขียน

ตารางที่ 15 การประเมินประสิทธิภาพของการทำนายแบบจำลอง Logistic Regression

	Precision	Recall	F1 score
Positive	0.89	0.91	0.90
Negative	0.91	0.90	0.90

หมายเหตุ นิยามนำมาจาก Gatchalee (2019)¹⁹

Precision คือ การเปรียบเทียบการทำนายที่ถูกต้องว่า จริง และเกิดขึ้นจริง (TP) กับ การทำนายว่า จริง แต่สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ไม่จริง (FP)

$$\text{Precision} = \text{TP} / (\text{TP} + \text{FP})$$

Recall คือ ความถูกต้องของการทำนายว่าจะเป็น “จริง” เทียบกับ จำนวนครั้งของเหตุการณ์ทั้งทำนาย และเกิดขึ้นว่า “เป็นจริง”

$$\text{Recall} = \text{TP} / (\text{TP} + \text{FN})$$

F1 score คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง Precision และ Recall เพื่อวัดความสามารถของแบบจำลอง

¹⁹ Gatchalee, P. (2019, Oct 3). *Confusion Matrix เครื่องมือสำคัญในการประเมินผลลัพธ์ของการทำนายใน Machine learning.*

<https://medium.com/@pagongatchalee/confusion-matrix-เครื่องมือสำคัญในการประเมินผลลัพธ์ของการทำนาย-ใน-machine-learning-fba6e3f9508c>

$$F1 = 2 \times (\text{Precision} \times \text{Recall}) / (\text{Precision} + \text{Recall})$$

Accuracy คือ ความถูกต้องของข้อมูลที่ทำนายกับที่เกิดขึ้นจริง

$$\text{Accuracy} = (\text{TP} + \text{TN}) / (\text{TP} + \text{TN} + \text{FP} + \text{FN})$$

ที่มา : จัดทำโดยคณะผู้เขียน

3.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกและเครื่องใช้เศรษฐกิจและสังคม

ในลำดับถัดไป คณะผู้เขียนจะทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนความรู้สึกทั้งหมด (Total Sentiment) ของประชาชนในประเทศไทยที่มีต่อสถานการณ์ COVID-19 กับเครื่องใช้เศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) ดัชนีความเคลื่อนไหว (Google Mobility Index) ในหมวด Retail and Recreation และหมวด Grocery and Pharmacy 2) เครื่องใช้การท่องเที่ยว (Travel Insights with Google) และ 3) จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่รายวัน โดยคำนวณ Robust Standard Error และใช้เกณฑ์ในการเลือกแบบจำลองที่แสดงค่า Akaike Information Criterion (AIC) ต่ำที่สุด รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนความรู้สึกและเครื่องใช้เศรษฐกิจและสังคม

(ช่วงเวลาทำการศึกษา 1 ส.ค. 64 - 28 พ.ย. 64)

ตัวแปรตาม (Y) : เครื่องใช้เศรษฐกิจและสังคม	Retail and Recreation	Grocery and Pharmacy	Travel Insights with Google	จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19
ตัวแปรอิสระ (X) : จำนวนความรู้สึกทั้งหมด (Total Sentiment)	-0.0077***	-0.0046***	-0.0127***	3.0570***
R-square	0.6395	0.3819	0.6853	0.7616

หมายเหตุ ***, **, * ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 99 95 และ 90 ตามลำดับ

AIC ต่ำสุดของจำนวนความรู้สึกที่ทดสอบกับ Google Mobility Index ในหมวด Retail and Recreation และหมวด Grocery and Pharmacy และ 2) Travel Insights with Google คือ ณ ช่วงเวลา t-3

AIC ต่ำสุดของจำนวนความรู้สึกที่ทดสอบกับจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 คือ ณ ช่วงเวลา t-4

ที่มา คำนวณโดยคณะผู้เขียน

จากตารางที่ 16 จะพบว่าจำนวนความรู้สึกทั้งหมด (Total Sentiment) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 99 กับเครื่องใช้ทางเศรษฐกิจและสังคมที่นำมาทดสอบทั้ง 4 เครื่องใช้ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับดัชนีความเคลื่อนไหวของ Google ในหมวด Retail and Recreation และหมวด Grocery and Pharmacy และเครื่องใช้การท่องเที่ยว (Travel Insights with Google) ตัวอย่างเช่น หากประชาชนที่แสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ COVID-19 ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น 1 ครั้ง ในช่วง 3 วันก่อนหน้า จะส่งผลให้การเคลื่อนที่ของประชาชนผ่านการเรียกใช้งานแผนที่ Google Map ไป

ยังสถานที่ Retail and Recreation ในช่วงเวลาปัจจุบัน โดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.0077 อย่างไรก็ตาม จำนวนความรู้สึกทั้งหมด (Total Sentiment) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 โดยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ COVID-19 ผ่านสื่อสังคมเพิ่มขึ้น 1 ครั้ง ในช่วง 4 วันก่อนหน้า จะทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อในปัจจุบันเพิ่มขึ้นประมาณ 3 คน โดยเฉลี่ย

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนความรู้สึกและเครื่องชี้เศรษฐกิจและสังคม

จำแนกตามประเภทสื่อสังคมออนไลน์ (ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา 1 ส.ค. 64 - 28 พ.ย. 64)

ตัวแปรตาม (Y) : เครื่องชี้เศรษฐกิจและสังคม	Retail and Recreation	Grocery and Pharmacy	Travel Insights with Google	จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19
ตัวแปรอิสระ (X) : จำนวนความรู้สึกทั้งหมด (Total Sentiment)				
Facebook	-0.0169***	-0.0101***	-0.0275***	6.590***
R-square	0.6322	0.3719	0.6651	0.7290
Instagram	-0.0469***	-0.0303***	-0.0770***	18.40***
R-square	0.7659	0.5279	0.8201	0.8906
Twitter	-0.0279***	-0.0171***	-0.0460***	11.17***
R-square	0.6778	0.4207	0.7431	0.8253

หมายเหตุ ***, **, * ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 99 95 และ 90 ตามลำดับ

AIC ต่ำสุดของจำนวนความรู้สึกของ Facebook และ Twitter ที่ทดสอบกับ Retail and Creation คือ ณ ช่วงเวลา t-3 ขณะที่ จำนวนความรู้สึกของ Instagram คือ ณ ช่วงเวลา t-2

AIC ต่ำสุดของจำนวนความรู้สึกของ Facebook Instagram และ Twitter ที่ทดสอบกับ Grocery and Pharmacy คือ ณ ช่วงเวลา t-3

AIC ต่ำสุดของจำนวนความรู้สึกของ Facebook และ Instagram ที่ทดสอบกับ Travel Insights with Google คือ ณ ช่วงเวลา t-3 ขณะที่ จำนวนความรู้สึกของ Twitter คือ ณ ช่วงเวลา t-4

AIC ต่ำสุดของจำนวนความรู้สึกที่ทดสอบกับจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 คือ ณ ช่วงเวลา t-4

ที่มา คำนวณโดยคณะผู้เขียน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทสื่อสังคมออนไลน์ก็ได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ในภาพรวม แต่มีข้อสังเกตที่สำคัญคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ของผู้ใช้งาน Instagram จะมีค่าสูงกว่าผู้ใช้งาน Facebook และ Twitter โดยเฉพาะเมื่อผู้ใช้งาน Instagram ให้ความคิดเห็นเพิ่มขึ้น 1 ครั้ง จะส่งผลให้จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่ โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 18 คน

อย่างไรก็ดี งานศึกษานี้ยังมีข้อจำกัด คือ เมื่อพิจารณาแยกการทดสอบจำนวนความรู้สึกเป็นทั้งทางบวกและทางลบ จะพบว่าทิศทางของความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ถ้าผู้ใช้งานในสื่อสังคมออนไลน์แสดงความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้น ทำให้การเคลื่อนที่เดินทางลดลงและจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นในทางตรงกันข้าม การแสดงความรู้สึกทางลบ กลับทำให้การเคลื่อนที่เดินทางเพิ่มขึ้นและจำนวนผู้ติดเชื้อลดลง ดังนั้น งานศึกษาในอนาคตอาจต้องเพิ่มช่วงเวลาการศึกษาให้มากขึ้น หรือมีคำค้นหาอื่นที่อาจเกี่ยวข้องกับ COVID-19 มาใช้ทดสอบให้มากขึ้น

เปิดโลกผู้มีรายได้น้อยด้วย Machine Learning²⁰

บทสรุปผู้บริหาร

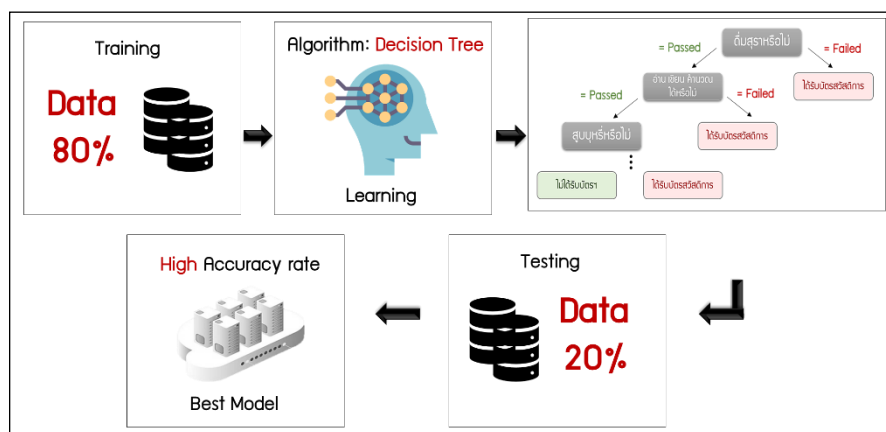
- การศึกษาฉบับนี้ใช้ Machine Learning แบบ Decision Trees เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และบ่งชี้โอกาสในการเกิดปัญหาความยากจนหรือการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนรายบุคคล ด้วยลักษณะต่าง ๆ ของปัญหาระดับครัวเรือนและหมู่บ้านที่แต่ละบุคคลอาศัยอยู่ เช่น ด้านสุขภาพ การศึกษา ค่านิยม โครงสร้างพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชน สิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ ฯลฯ
- ผลการวิเคราะห์ปัญหาระดับครัวเรือน สรุปได้ว่า การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข โดยเฉพาะการดื่มสุราและสูบบุหรี่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนมากที่สุด นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ปัญหาระดับหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สรุปได้ว่า คนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีโครงสร้างพื้นที่ที่มีความพร้อม โดยเฉพาะการมีปริมาณน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรที่เพียงพอ ระบบโครงข่ายการติดต่อสื่อสารที่ดี และการจัดสรรที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง จะช่วยลดโอกาสที่จะเป็นจนยากจนหรือได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- ดังนั้น ภาครัฐสามารถกำหนดนโยบายแก้ปัญหาค่าความยากจนในระดับครัวเรือนและการลงทุนเชิงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านเพื่อลดโอกาสให้การตกอยู่ในความยากจนของประชาชนและลดจำนวนผู้ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้โดย 1. ส่งเสริมให้คนไทยลดละเลิกการดื่มสุราและสูบบุหรี่อย่างจริงจัง 2. ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนทุกช่วงวัย 3. มุ่งเน้นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในหมู่บ้านที่มีปัญหา และ 4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน

ประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างมากในการลดจำนวนคนจนจาก 34.2 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 65.2 ของจำนวนประชากร ในปี 2531 เหลือเพียง 4.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ของจำนวนประชากร ในปี 2562 อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการจ้างงานเป็นวงกว้าง ส่งผลให้จำนวนคนจนเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 4.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ของจำนวนประชากร นอกจากนี้ คนไทยยังเผชิญกับความยากจนในมิติอื่นที่มีใช้รายได้หรือความยากจนหลากหลายมิติ ประกอบด้วย 1) การศึกษา 2) สุขภาพ 3) ความเป็นอยู่ และ 4) ความมั่นคงทางการเงิน สะท้อนจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multi-Dimensional Poverty Index: MPI) ปี 2562 มีค่าเท่ากับ 0.051 หรือมีจำนวนคนยากจนหลายมิติ อยู่ที่ 9.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ของประชากรทั้งหมด จะเห็นว่า คนยากจนในมิติอื่นที่มีใช้รายได้มีจำนวนสูงกว่าคนยากจนในมิติรายได้ เนื่องจากการขาดโอกาสในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ ที่กลุ่มคนเหล่านี้มีปัญหา ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยยังไม่เคยมีการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เพื่อศึกษาปัญหาความยากจนในมิติอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยรายได้ ทั้งในระดับครัวเรือนและหมู่บ้านที่อาศัย

²⁰ ผู้เขียน นายสันต์ ฐิติเศรษฐศาสตร์ ศาสตราจารย์ เศรษฐกรชำนาญการ ขอขอบคุณนายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน อาจไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

การศึกษานี้ได้ใช้ Machine Learning แบบ Decision Trees เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และบ่งชี้โอกาสในการเกิดปัญหาความยากจนหรือการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนรายบุคคล (กลุ่มคนที่ไม่เคยได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมาก่อน) ด้วยลักษณะต่าง ๆ ของปัญหาในระดับครัวเรือนและหมู่บ้านที่แต่ละบุคคลอาศัยอยู่ เช่น ด้านสุขภาพ การศึกษา ค่านิยม โครงสร้างพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของชุมชน สิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ ฯลฯ โดยการนำ Decision Trees เป็นการประมวลผลหาปัจจัยที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อโอกาสการตกอยู่ในความยากจนหรือการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แล้วนำมาแบ่งแยกรายมิติที่เกิดขึ้นทั้งในปัญหาในระดับครัวเรือน 33 ตัวชี้วัด (สะท้อนจากชุดข้อมูล จปฐ.) และหมู่บ้าน (สะท้อนจากชุดข้อมูล กชช.2ค.) 31 ตัวชี้วัด อย่างเป็นลำดับขั้นตอนเหมือนการแตกกิ่งของต้นไม้ โดย Decision Trees จะประมวลผลและพิจารณาคัดเลือกตัวแปรและแบบจำลอง (Model) ที่เหมาะสมมากที่สุดหรือมีค่าความแม่นยำ (Accuracy Score) สูงที่สุดในการพยากรณ์การได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ ผู้วิเคราะห์ได้แบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนที่ใช้สอน (Model Training) ใช้จำนวนข้อมูลร้อยละ 80.0 ของข้อมูลทั้งหมด และ 2) ส่วนที่ใช้ทดสอบความแม่นยำ (Model Training) ใช้ข้อมูลที่เหลืออีก ร้อยละ 20

ภาพที่ 38: กลไกการทำงานของ Machine Learning

ที่มา: จัดทำโดยผู้วิเคราะห์

กระบวนการดังกล่าว ได้อาศัยการวิเคราะห์ฐานข้อมูลเชิงบุคคล ครอบคลุมประชากรราว 36.0 ล้านคนในการศึกษาปัจจัยระดับครัวเรือน และจำนวนประมาณ 31.1 ล้านคนในการศึกษาปัจจัยระดับหมู่บ้าน ซึ่งนำมาศึกษาร่วมกับข้อมูลผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 14.6 ล้านคน โดยผลการวิเคราะห์หลัก ๆ เกี่ยวกับ

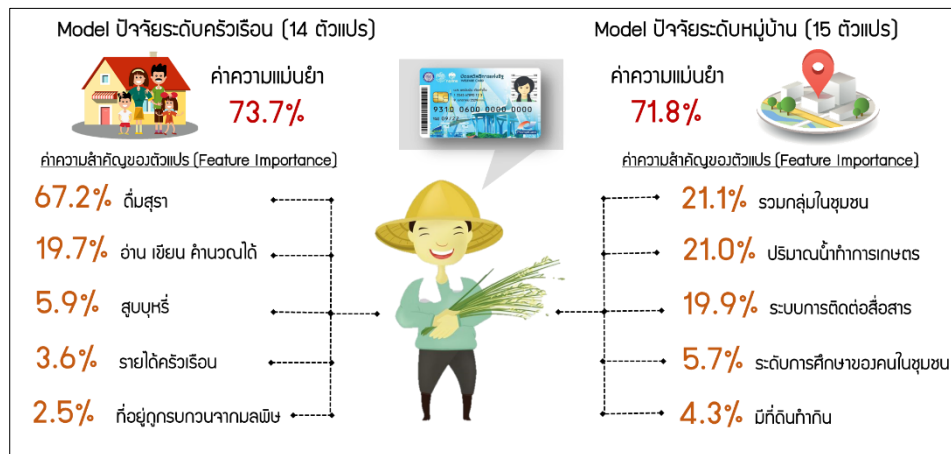
ลักษณะปัญหาของบุคคลที่สามารถบ่งชี้ถึงโอกาสที่คน ๆ หนึ่งจะตกอยู่ในกลุ่มคนยากจนหรือได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของกระทรวงการคลัง สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) ผลการวิเคราะห์ปัญหาระดับครัวเรือน สรุปได้ว่า การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข โดยเฉพาะการดื่มสุราและสูบบุหรี่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยากจนมากที่สุด ซึ่งหากคน ๆ หนึ่งยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขยิ่งมากยิ่งมีโอกาสที่จะเป็นคนยากจนหรือได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโอกาสจะเพิ่มขึ้นหากคน ๆ นั้นอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย โดยจากการศึกษา พบว่า การเข้าถึงอบายมุข เป็นปัจจัยสำคัญในการบ่งชี้โอกาสในการเป็นคนยากจนได้มากกว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อย่างรายได้และเงินออมของครัวเรือน กล่าวคือ คนในครัวเรือนมีพฤติกรรมชอบดื่มสุราและสูบบุหรี่ แม้จะอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้สูง แต่ก็มีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ในความยากจนได้เช่นกัน ทั้งนี้ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแรงงานในปี 2560 พบว่า มีคนไทยตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ดื่มสุราจำนวนกว่า 15.9 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 28.4 ของประชากรทั้งประเทศ และสูบบุหรี่อีกกว่า 10.7 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 19.1 ของประชากรทั้งประเทศ อีกทั้ง คนที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีปัญหาเรื่องการศึกษาและไร้ความสามารถในการอ่าน เขียน และคำนวณตัวเลขง่าย ๆ มีโอกาสเสี่ยงสูงที่จะเป็นคนยากจนและได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจำนวนกว่าร้อยละ 67.6 จบการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษาปีที่ 6 นอกจากนี้ ความยากจนในมิติของลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย เช่น การถูกรบกวนจากมลพิษ ความสะอาด การมีน้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ เป็นต้น รวมถึงมิติความมั่นคงทางอาหารของครัวเรือน เช่น การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การมียาบรรเทาโรคที่มีคุณภาพ เป็นต้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีน้ำหนักน้อยกว่าการยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข การศึกษา และรายได้ของครัวเรือน ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า หากคน ๆ หนึ่งชอบดื่มสุรา สูบบุหรี่ มีปัญหาเรื่องการศึกษา และอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย แต่ไม่มีปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยและความมั่นคงทางอาหาร จะมีโอกาสสูงถึงร้อยละ 87.3 ที่จะตกอยู่ในความยากจนและได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ ระดับความน่าจะเป็นดังกล่าว ขึ้นอยู่กับปัญหาของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละมิติ

(2) ผลการวิเคราะห์ปัญหาระดับหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สรุปได้ว่า คนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีโครงสร้างพื้นที่ที่มีความพร้อม โดยเฉพาะการมีปริมาณน้ำเพื่อใช้ทำการเกษตรที่เพียงพอ ระบบโครงข่ายการติดต่อสื่อสารที่ดี และการจัดสรรที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง จะช่วยลดโอกาสที่จะเป็นคนยากจนหรือได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เนื่องจากแรงงานไทยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร อีกทั้ง การอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของชุมชน เพื่อสร้างรายได้ จะช่วยลดโอกาสที่จะเป็นคนยากจนได้อย่างมากเช่นกัน ปัจจุบัน ยังมีหมู่บ้านที่มีปัญหาขาดการรวมกลุ่มของตนในชุมชน ทำให้มีคนขาดโอกาสสร้างรายได้กว่า 10.8 ล้านคน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ที่ส่งผลให้คนที่อาศัยอยู่มีโอกาสเพิ่มขึ้นในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ ระดับการศึกษาของคนในหมู่บ้าน สภาพเศรษฐกิจ ความปลอดภัยจากยาเสพติด และความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ แต่ปัจจัยรองต่าง ๆ เหล่านี้ มีน้ำหนักน้อยกว่าปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการรวมกลุ่มของชุมชน ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า หากคน ๆ หนึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีการรวมกลุ่มสร้างรายได้ ขาดความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน และการศึกษาของคนในหมู่บ้าน

อยู่ในระดับต่ำ แม้ว่าหมู่บ้านนั้นเป็นพื้นที่ที่มีการจ้างงาน ปลอดภัยจากยาเสพติด และภัยพิบัติ แต่ก็จะมีโอกาสสูงถึงร้อยละ 89.6 ที่คน ๆ นั้นจะตกอยู่ในความยากจนและได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ ระดับความน่าจะเป็นดังกล่าว ขึ้นอยู่กับปัญหาของหมู่บ้านที่แต่ละบุคคลอาศัย ซึ่งมีความแตกต่างกัน

ภาพที่ 39: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับครัวเรือนและหมู่บ้านที่ส่งผลให้เกิดความยากจนมากที่สุด
5 อันดับแรก

ที่มา: จัดทำโดยผู้วิเคราะห์

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบ่งชี้การเกิดปัญหาความยากจนข้างต้น ภาครัฐสามารถกำหนดนโยบายแก้ปัญหาความยากจนในระดับครัวเรือนและการลงทุนเชิงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านเพื่อลดโอกาสให้การตกอยู่ในความยากจนของประชาชนและลดจำนวนผู้ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้คนไทยลดละเลิกการดื่มสุราและสูบบุหรี่อย่างจริงจัง โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย ซึ่งอาจจะดำเนินการมาตรการ/โครงการได้หลากหลายวิธี เช่น การดำเนินการมาตรการปรับเปลี่ยนอัตราภาษีเพื่อควบคุมปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ การดำเนินการมาตรการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ลงทะเบียนโครงการลดละเลิกสุราและบุหรี่ การดำเนินการให้ความรู้และโทษของสุราและบุหรี่แก่เยาวชนในชั้นเรียน การจำกัดช่องทางการเข้าถึงในการซื้อขายสุราและบุหรี่ของประชาชน การควบคุมการโฆษณาส่งเสริมการขาย เป็นต้น ทั้งนี้ การลดละเลิกการดื่มสุราและบุหรี่ของคนในครัวเรือน จะทำให้ครัวเรือนลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้มากขึ้น ซึ่งจากผลการวิเคราะห์บ่งชี้ว่าวิธีการนี้จะช่วยลดโอกาสในการเกิดปัญหาความยากจนของประชาชนได้มากที่สุด

2. ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนทุกช่วงวัย โดยอย่างน้อยควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนสามารถอ่านออก เขียนได้ และคำนวณตัวเลขอย่างง่าย ๆ ได้ โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย เช่น การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้เข้าเรียน การจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกช่วงวัย เป็นต้น ซึ่งจะช่วยลดโอกาสการเกิดปัญหาความยากจนของประชาชนและได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้อย่างมากเช่นกัน สำหรับในระยะต่อไปการศึกษาจะยังมีความสำคัญสำหรับครัวเรือนไทย เนื่องจากไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้กลุ่มผู้สูงอายุมีทักษะในการทำงานตลอดชีวิต เพื่อลดภาระของแรงงานวัยรุ่น ซึ่งจะช่วยเสริมความสามารถในการหารายได้ของครัวเรือน

3. มุ่งเน้นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในหมู่บ้านที่มีปัญหา โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอและการจัดสรรที่ดินทำกินแก่คนในหมู่บ้านอย่างทั่วถึงเป็นลำดับแรก เนื่องจากผลการวิเคราะห์บ่งชี้ว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงพื้นที่ทั้ง 2 ด้านดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้น ๆ ที่ส่งผลให้คนไทยตกอยู่ในความยากจน เนื่องจากแรงงานกว่า 1 ใน 3 ของประเทศหรือประมาณ 11.8 ล้านคน กระจุยตัวอยู่ในภาคเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่ต้องใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและที่ดินในการประกอบอาชีพ โดยจากข้อมูลการสำรวจ กชช.2ค. พบว่า มีประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีปัญหาด้านน้ำเพื่อทำการเกษตรกว่า 2.0 ล้านคน และการจัดสรรที่ดินทำกินราว 6.1 ล้านคน นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาระบบโครงข่ายติดต่อสื่อสารของหมู่บ้านที่มีปัญหา จะช่วยลดโอกาสของการเกิดความยากจนเช่นกัน โดยในปี 2562 ประเทศไทยมีจำนวนผู้ที่สามารถเข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้ราว 56.1 ล้านคน (นับรวมคนที่ลงทะเบียนโครงการเน็ตประชารัฐ) หรือร้อยละ 83.7 ของประชากรทั้งหมด อีกทั้ง สำนักงานสถิติแห่งชาติมีการสำรวจการใช้และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตจากปี 2562 พบว่า มีผู้ตอบว่าไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 40.0 ของประชากรที่มีอายุมากกว่า 6 ปีขึ้นไป จากข้อมูลดังกล่าวนี้ อาจพอสรุปเบื้องต้นได้ว่าประเทศไทยยังมีผู้ที่เข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ตหรืออาจมีการใช้ที่ไม่ได้คุณภาพหรือไม่เป็นกิจลักษณะอีกหลายล้านคน สำหรับโครงสร้างพื้นฐานทางถนน ระบบไฟฟ้า และน้ำประปา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงในปัจจุบัน

4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน โดยอาจจะดำเนินการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการรวมกลุ่มภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product: OTOP) มากขึ้น รวมถึงผลักดันให้ร้านสินค้า OTOP ดังกล่าว เข้ามาสู่แพลตฟอร์มค้าขายที่ภาครัฐสนับสนุนให้มากขึ้น อย่างเช่นแอปพลิเคชันถุงเงินภายใต้โครงการคนละครึ่งของกระทรวงการคลัง ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้แก่คนในหมู่บ้านและลดโอกาสที่จะตกอยู่ในความยากจนและได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ ปี 2562 มีกลุ่มผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP กับกรมการพัฒนาชุมชนทั้งสิ้น 85,588 ราย และลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการคนละครึ่งจำนวน 21,640 ราย หรือคิดเป็น 1 ใน 4 ของกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ทั้งหมด ซึ่งโครงการคนละครึ่งระยะที่ 1 และ 2 ได้สร้างรายได้สะสมให้แก่ร้านสินค้า OTOP เฉลี่ย 3.3 แสนบาทต่อราย สำหรับในระยะถัดไป ภาครัฐกำลังพัฒนาแพลตฟอร์ม e-Commerce ภายใต้ชื่อ “D-Market” ซึ่งเป็นระบบที่เชื่อมโยงร้านค้าในแอปพลิเคชันถุงเงินราว 1-2 ล้านราย เข้ากับผู้บริโภคในแอปพลิเคชันเป่าดังกว่า 30 ล้านคน เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน นำสินค้ามาจำหน่าย ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

การเปิดโลกผู้มีรายได้น้อยด้วย Machine Learning ในครั้งนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาช่วยวิเคราะห์ฐานข้อมูลของประชาชนเชิงลึก สำหรับในระยะถัดไป สามารถนำไปต่อยอดกับเทคโนโลยี Blockchain เชื่อมโยงการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ของประชาชน ซึ่งจะช่วยให้ประสิทธิภาพในการคาดการณ์ผู้ที่มีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะตกอยู่ในความยากจนในอนาคต รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบและเสนอแนะนโยบายการคลังได้ตรงตามความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ของรัฐบาล

Report Review: “Towards Social Protection 4.0: An assessment of Thailand social protection and Labor market systems”²¹

Executive Summary

- This article summarizes a report published by the World Bank in July 2021: “Towards Social Protection 4.0: An assessment of Thailand social protection and Labor market systems”. This report makes recommendations for strengthening Thailand’s social protection and labor market systems in four areas namely 1) Strengthening social security coverage and adequacy in many ways. 2) Improving the generosity, design and targeting of social assistance programs 3) Investing in active labor market programs to transition to demand-driven skills training and employment services informed by a real-time labor market information system and 4) Establishing more coordinated and coherent data governance and policy making for social protection across government.
- Mr.Pongnakorn Pochakorn expressed his view in the World Bank Seminar: Towards Social Protection 4.0 on 26 October 2021 by adding updated information on current social assistance programs implemented by the Ministry of Finance, so-called “Rao Chana’ (We Win)” and Section 33 We Love Each Other scheme. Currently, there are a couple of programs that have been implemented e.g. 1) Cash handout to SWC holders scheme, and 2) Cash handout to people who need special assistance scheme.

Report Summary

The World Bank published a comprehensive report in July 2021: “Towards Social Protection 4.0: An assessment of Thailand social protection and Labor market systems”. This report makes recommendations for strengthening Thailand’s social protection and labor market systems in four areas as follows:

1. **Strengthening social security coverage and adequacy in many ways.** First of all, Thai government should consider expanding minimum contingent coverage against shocks for informal sector workers, including for unemployment, as well as providing retirement

²¹ This article represents Mr.Pongnakorn Pochakorn’s view in the World Bank Seminar: Towards Social Protection 4.0 on 26 October 2021 and was noted by Sanhanat Satetasakdasiri and Thanaphon Karnnowwakun. Thanks to Dr.Pisit Puapan for his advice. Views and opinions expressed in this article do not reflect the official policy or position of any government agency.

income in old age. Secondly, they should improve the adequacy of existing pension schemes and improve the sustainability and fairness of existing pension schemes.

2. Improving the generosity, design and targeting of social assistance programs as overall coverage of social assistance in Thailand is large, but adequacy remains low. The programs should be continued assistance to poor and vulnerable groups, including informal sector workers. The world bank suggests Thai government to determine a maximum/minimum package of benefits that households may receive, based on assessment of how multiple benefits currently accrue to households, and where gaps, overlaps and opportunities for rationalization exist, and convert the current set of State Welfare Card (SWC) allowances to a basic cash payment. Furthermore, Thai government should consider adjustments to the way programs are targeted. Thailand could consider adjusting maximum thresholds for inclusion and greater affluence- and pensions-testing to reduce inclusion error, and harmonize targeting and enrolment for poverty targeted programs (primarily the SWC and Child Support Grant: CSG), to create efficiencies. In addition, they also should extend benefits to the informal sector and other vulnerable groups until the economy recovers.

3. Investing in active labor market programs to transition to demand-driven skills training and employment services informed by a real-time labor market information system. In both the short and long term, social protection will need to be complemented by labor market policies tailored to the needs of a knowledge-based economy. For short run policies, Thai government should invest immediately in upskilling and reskilling programs to help workers displaced by the COVID-19 outbreak to find jobs. Training can be linked to wage subsidies that incentivize firms to hire workers or to startup support to stimulate livelihoods opportunities, particularly targeting to vulnerable groups. For longer term, Thai government should invest in a labor market information system that could serve as a backbone for delivering effective labor market programs for supporting basic employment services functions (job matching and career and skills guidance) and serving as a platform to coordinate government support (unemployment insurance, active labor market programs, and other government programs, and to generate real-time, demand-driven labor market information and analysis) Furthermore, could evaluate the effectiveness of existing active labor market programs.

4. Establishing more coordinated and coherent data governance and policy making for social protection across government. Firstly, the government should establish a virtual social registry to support outreach, intake, registration and eligibility determination for all social assistance programs and introduce on-demand updating to strengthen the collection

of socio-economic data for targeting poverty programs and enable real-time and comprehensive decision-making. Moreover, each virtual registry can be linked databases and information systems into single platform to exchange and match data in real-time. Also, they should establish data sharing protocols and mechanisms for informed consent and put in place or strengthen privacy protections for personal data. Moreover, they should improve coherence of the social protection system and labor system, by developing a national social protection strategy and establishing inter-agency coordination, as well as by leveraging the virtual social registry.

To do effective public policy implementation for each targeted area, The world bank suggests action plan proposals that can be summarized as shown in Table 18.

Table 18: Proposed sequence of actions and reforms

0-6 Months	▪ Extending emergency payments through the SWC program. ▪ Open enrolments for SWC, to allow newly impoverished individuals to register for assistance.
	▪ Providing trial online enrolments to supplement existing face-to-face options, ▪ Building online registration.
	▪ Investing in upskilling and reskilling programs, linked to subsidies that finance training and wage subsidies.
	▪ Implementing time-limited employment retention measures to protect jobs in the short-term.
6-18 Months	▪ Establishing an inter-agency coordination mechanism for social protection and labor programs.
	▪ Undertaking further analysis of how regular and emergency social protection benefits and services accrue to individuals and households.
	▪ Reviewing social assistance registries, eligibility criteria and overlaps.
	▪ Evaluating the effectiveness of existing active labor market programs. If appropriate, expand active labor market schemes for SWC holders.
	▪ Drafting social protection and labor market strategy, considering options for: - determining a maximum/minimum package for social assistance benefits at the household level and improving adequacy; - expanding minimum contingent coverage for informal workers; - indexing retirement benefits to prices and indexing the wage ceiling based on which SSF retirement benefits are calculated to wage growth; - gradually raising the retirement age and raising the contribution rate; - transitioning to a results-oriented training and employment services system; - expanding linkages and referral pathways between social assistance, social

	insurance and active labor market schemes.
	■ Preparing a road map for data governance reforms, including establishment of a virtual social registry.
	■ Transition to an electronic cash payment for SWC ■ Investing in a labor market information system
18-36 months (1.5-3 years)	■ Implementing the road map for data reforms, including to: - harmonizing targeting and registration for poverty targeted programs, and introduce on-demand updating; - Establishing a virtual social registry; - Establishing data sharing protocols and privacy protections. ■ Implementing social protection and labor market reforms, including to: - Roll out new schemes for informal workers; monitor and evaluate uptake and effectiveness; - Consolidating and improve adequacy of social assistance schemes.

Comments

The report provides comprehensive details of Thailand's social protection and labor market systems. Moreover, the report also gives us helpful and practical recommendations for reinforcing Thailand's social security and labor market systems in four dimensions including social security coverage, social assistance, active labor programs and data governance for social protection.

In addition to the social assistance through state welfare card in this paper, it might be good to add an updated information on current social assistance programs implemented by the Ministry of Finance.

To support the economy and the affected groups, the Thai government has passed an emergency loan decree worth 1 trillion baht in 2020. Additionally, in 2021, the government had to issue an emergency decree permitting the Ministry of Finance to seek an additional 500-billion-baht loan. Most of this spending is for alleviating the Covid-19 affected group, particularly vulnerable group, through social assistance programs, such as "Rao Chana' (We Win)" and Section 33 We Love Each Other scheme. Currently, there is a couple of programs that have been implemented, as summarized in table 2.

1) **Cash handout to SWC holders scheme**, given an additional monthly allowance of 200 Baht per month to state-welfare cardholders, starting from October 2020 to October 2021 and support allowance more with a total of 500 Baht per month from November to December 2021. The purpose of this scheme is to alleviate the burden of expenses for people who already have state-welfare cards. Currently, the program is in

phase 3 with the total disbursement of around 17.0 billion baht as of 19 November 2021, and the current users are 13.55 million who have low income (Total of targeted people are 13.65 million).

2) **Cash handout to people who need special assistance scheme**, providing a monthly handout of 200 Baht per month for 4 months (July – October 2021) with a total of 1,200 baht per person and 500 Baht per month for 2 months (November – December 2021) with a total of 1,500 baht per person. The participants will receive money via their citizen ID cards in order support these people to purchase goods from Blue Flag shops as well as goods or services from stores or service providers participated in the Half-Half scheme. Currently, the total disbursement of this cash handout scheme is 1.4 billion baht as of 19 November 2021, and the current users in this programme are 1.4 million (Total of targeted people are 2.5 million).

Table 19: Current Social Assistance Programs (The rest of 2021 period)

Current Measure	Target (people)	Cash in Circulation (Baht)
Cash handout to state-welfare cardholders scheme phase 3	13.65 Million	Total disbursement of (Only phase 3) 16,981.1 Million Baht (As of 19 November 2021)
Cash handout to people who need special assistance scheme	2.5 Million	Total disbursement of 1,422.6 Million baht (As of 19 November 2021)

Furthermore, in part of policy recommendations, some more policy measures should be added in order to complement and strengthen the existing policies provided in the report. The measures are for aiding two groups of people including Grassroots/Local Economy and low-income Labor between the rest of 2021 and 2022 as shown in table 20.

Table 20: Recommendation for supporting Grassroots/Local Economy and low-income Labor (The rest of 2021 and 2022)

Period	Measures for supporting Grassroots/Local Economy	Measures for supporting low-income Labor
The rest of 2021	- Supporting children's tuition fees through the SWC to help poor children get back into the school. - Co-payment for the SWC holders to pay children's tuition fees. The government	Launching a Learning Platform on g-wallet application to be a learning center for both online and offline training courses from public and private institutes. People who are under the supervision of

Period	Measures for supporting Grassroots/Local Economy	Measures for supporting low-income Labor
	might support 50 percent of tuition fees to bring children of them back to the school. ■ Co-payment for 1 million jobs employment in the homeland to encourage 3 million MSMEs hire jobs. The government might subsidize 50 percent for labor wages, depending on the minimum wage rate in each area, through e-Wallet application.	the Ministry of Finance, such as state welfare card's holders and those who have the g-wallet application can choose to attend training for Upskill/Reskill/Newskill ■ Increasing monthly cash allowances on the SWC for informal labors (11 million), who are not in the social security system in section 33 39 and 40.
2022	■ Starting a new round of registrations for SWC to offer the benefits to a larger range of recipients, mainly those who were unemployed after the outbreak and were left out of state welfare benefits in the previous round. In the new round of registration, the criteria for eligibility would be stricter to prevent duplication as some cardholders may also be receiving other welfare benefits. ■ Developing career for the SWC holders who have income below the poverty line (5.8 million). The government should prepare the courses for career development and encourage them by supporting more money as “diligence allowance” in every month. ■ Strengthening the grassroots economy through the One Tambon One Product (OTOP) program by subsidizing monthly allowances for OTOP entrepreneurs to develop new products and services and supporting job matching on OTOP business.	■ Providing 2 credits per years for developing skills to state welfare card's holders. The state welfare card's holders can apply for training courses via the learning platform. *For those who haven't smart phones, they can contact officers at Krung Thai Bank to apply and select training courses without service charges. ■ Rolling out a co-payment subsidy for helping employers to pay the monthly salaries of state welfare card's holders who have completed skills development courses on the learning platform.

บทวิเคราะห์

เรื่อง หยวนดิจิทัลและบทบาทในเวทีโลก²²

บทสรุปผู้บริหาร

- จีนเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการออกสกุลเงินดิจิทัลโดยธนาคารกลาง (CBDC) มาใช้สำหรับประชาชน ซึ่งมีชื่อว่า หยวนดิจิทัล (Digital Yuan: e-CNY) ธนาคารกลางจีนได้มีการศึกษาและพัฒนาหยวนดิจิทัลมาอย่างยาวนาน และได้ทดสอบการใช้งานมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 2564 และถูกนำมาใช้งานในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่จีนเป็นเจ้าภาพ
- หยวนดิจิทัลจะช่วยให้การทำธุรกรรมทางการเงินมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ด้วยการใช้งานผ่านแอปพลิเคชัน E-Wallet โดยจะไม่เสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ในการโอน และหากใช้งานผ่าน DCEP Wallet App ที่สร้างโดยรัฐบาลจีน จะสามารถใช้งานแบบออฟไลน์ได้ด้วย ซึ่งการใช้งานในรูปแบบนี้ช่วยลดการสัมผัสได้ โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาด และยังเป็นการสนับสนุนการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดและเป็นการพัฒนาทางเทคโนโลยีก้าวสำคัญ รวมถึงรัฐบาลจีนได้ใช้เป็นช่องทางในการออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ด้วยการแจกเงินหยวนดิจิทัลให้กับประชาชน อีกทั้งหยวนดิจิทัลมีการตรวจสอบควบคุมดูแลโดยธนาคารกลางจีนโดยตรง ทำให้มีความน่าเชื่อถือปลอดภัย สามารถติดตามเส้นทางการเงินได้ ทำให้ช่วยลดปัญหาการทำทุจริตทางการเงินต่าง ๆ รวมถึงช่วยสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ โดยในอนาคตคาดว่า คู่ค้าจากต่างประเทศจะสามารถทำธุรกรรมค้าขายกับจีนได้โดยตรง โดยไม่ต้องแลกผ่านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกรรม จากขั้นตอนที่ลดน้อยลงและช่วยลดความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนลงได้
- ทางการเงินมีเป้าหมายเริ่มต้นที่จะนำเงินหยวนดิจิทัลมาใช้ในประเทศเป็นอันดับแรก และต้องการเพิ่มทางเลือกและความหลากหลายให้กับตลาดสกุลเงินโลก เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยการจะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปนั้นจะปล่อยให้ไปตามกระบวนการทางธรรมชาติ ทั้งนี้ สศค. ประเมินว่า ปัจจุบันยังเป็นไปได้อย่างที่หยวนดิจิทัลจะเข้ามาแทนที่เงินเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นสกุลเงินสำรองหลักของโลก เนื่องจากหยวนดิจิทัลเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่เพิ่งเริ่มนำมาใช้งานจริง ยังต้องมีการติดตามผลและพัฒนาระบบให้มีเสถียรภาพให้เกิดความมั่นใจ มีความน่าเชื่อถือ และมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน รวมถึงต้องอาศัยการยอมรับในระดับสากล เป็นต้น

²² ผู้เขียน นางสาวกนกดา ศุขสาตร เศรษฐกรปฏิบัติการ ขอขอบคุณนายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ
อนึ่ง บทความนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน อาจไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

- สำหรับประเทศไทย ทางธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีการศึกษาและพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลสำหรับประชาชนที่ออกโดยธนาคารกลาง (retail CBDC) เช่นกัน หรือที่เรียกว่าเงินบาทดิจิทัล และขณะนี้จะมีแผนจะเริ่มทำ Pilot Test เพื่อทดสอบการใช้งานในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2565 โดยเบื้องต้นจะเป็นการทดลองใช้งานภายใน ธปท. ก่อน โดยเน้นการทดสอบระบบกลาง ซึ่งจะมีผู้ให้บริการเข้ามาร่วมทดสอบด้วย เมื่อมั่นใจในเรื่องของระบบและรูปแบบต่าง ๆ แล้วจึงจะเริ่มขยายวงทดสอบออกไปภายนอกต่อไป ซึ่งจะเป็นการยกระดับระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของประเทศสู่โลกดิจิทัลในที่สุด

1. บทนำ

สกุลเงินดิจิทัลสามารถจำแนกได้ 2 ชนิด คือ (1) สกุลเงินดิจิทัลที่ออกโดยภาคเอกชน (Private Digital Currency) และ (2) สกุลเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง (Central Bank Digital Currency: CBDC) โดยธนาคารกลางจีน (PBOC) ได้ทดลองออกสกุลเงิน หยวนดิจิทัล (Digital Yuan: e-CNY) มีชื่อที่เป็นทางการว่า DCEP (Digital Currency Electronic Payment) หรือ Central Bank Digital Currency CBDC ซึ่งเป็นเงินหยวนที่เปลี่ยนสถานะจากเงินสดรูปแบบกระดาษมาเป็นแบบดิจิทัล มีมูลค่าจริง สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (legal tender) และออกแบบมาเพื่อเป็นเงินสดหมุนเวียน (M0) และมีสินทรัพย์ที่ใช้หนุนหลังเต็มมูลค่าเงินที่ออกใช้ (fully reserved) และมีอัตรามูลค่าแบบ 1:1 กับเงินสดหยวน

การใช้งานหยวนดิจิทัลนั้นแทบจะไม่มีแตกต่างจากวิธีการชำระเงินในรูปแบบออนไลน์ที่มีอยู่เดิมของจีน อย่างการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชัน Alipay และ WeChat Pay โดยผู้ใช้งานต้องดาวน์โหลดกระเป๋าเงินดิจิทัล E-Wallet ที่สามารถเก็บเงินได้ เพียงแต่เงินหยวนดิจิทัลจะมีระบบหลังบ้านที่มีความซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากธนาคารกลางได้เพิ่มกลไกที่เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลความปลอดภัยและตรวจสอบเส้นทางการเงินได้ และในกระบวนการใช้งานหยวนดิจิทัล ธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมจะต้องทำการฝากเงินสดสำรองไว้กับธนาคารกลางจีนในสัดส่วนที่เท่ากับเงินหยวนดิจิทัลที่แจกจ่ายให้กับประชาชนผู้ใช้งาน

2. บทบาทของเงินสกุลหยวนดิจิทัลในประเทศจีน

ทางการเงินมีเป้าหมายเริ่มต้นที่จะนำเงินหยวนดิจิทัลมาใช้ในการประเทศเป็นอันดับแรก และคาดว่าจะนำมาใช้แทนเงินสดทั้งหมดในอนาคต ซึ่งจะรองรับกับแพลตฟอร์มชำระเงินยอดนิยมอย่าง Alipay และ WeChat Pay รวมถึงระบบธนาคารต่าง ๆ โดยจีนวางแผนจะเปิดตัวเปิดตัวเต็มรูปแบบในการนำหยวนดิจิทัลมาใช้ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวปี 2565 ที่กรุงปักกิ่ง โดยมีเป้าหมายที่จะให้นักกีฬาและผู้ร่วมงานทุกคนใช้หยวนดิจิทัลสำหรับการใช้จ่ายทุกอย่าง ตั้งแต่การซื้อสินค้า จ่ายค่ารถโดยสาร ไปจนถึงจ่ายค่าที่พัก และเตรียมอนุญาตให้นักท่องเที่ยวต่างชาติในจีนสามารถใช้หยวนดิจิทัลเพื่อใช้ชำระเงินทั่วไปในจีนได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีบัญชีธนาคารในจีน คาดว่า เป็นการทดสอบเพื่อรองรับการใช้งานสำหรับการแข่งขันโอลิมปิกฤดู

หนาวในปี 2565 ซึ่งอาจเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญต่อการพิจารณาให้มีการใช้หยวนดิจิทัลในต่างประเทศในระยะข้างหน้า

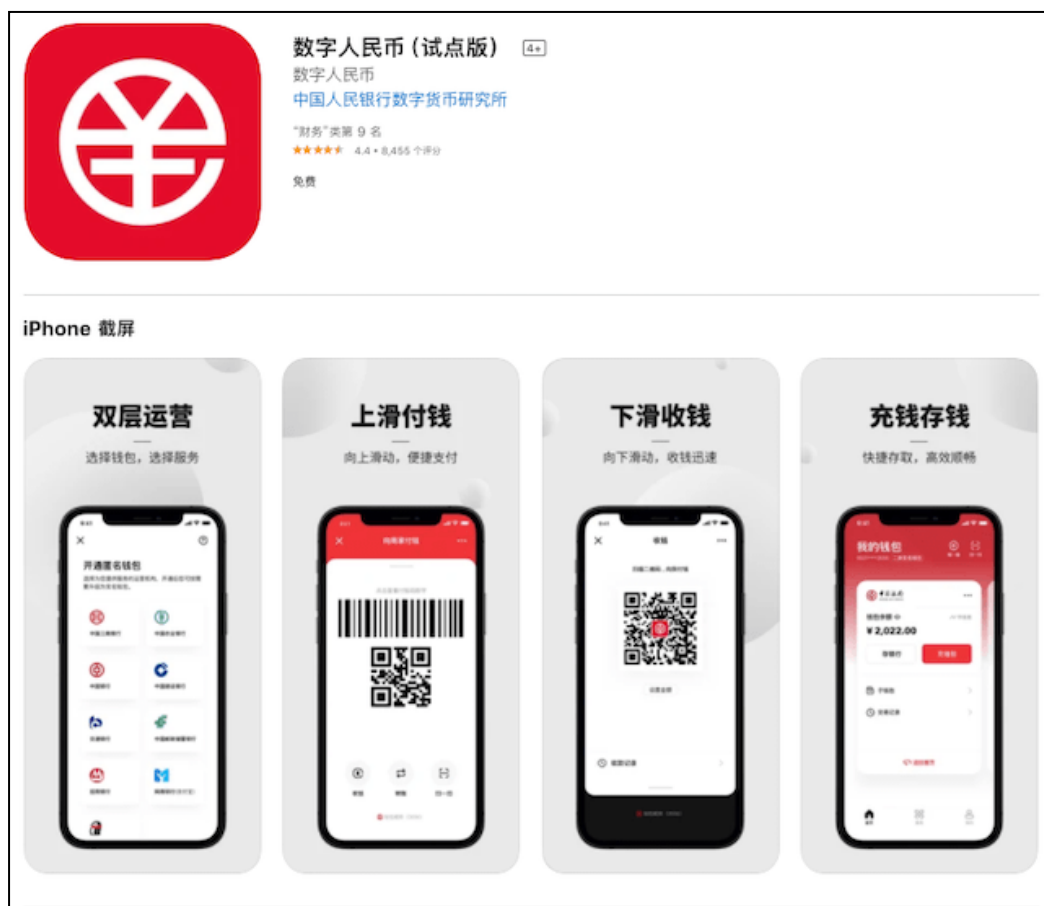
ธนาคารกลางของจีนเริ่มศึกษาสกุลเงินดิจิทัลมาตั้งแต่ปี 2557 และในเดือนเมษายน 2563 ได้เริ่มโครงการนำร่องทดลองใช้หยวนดิจิทัลใน 4 เมืองใหญ่ ได้แก่ เซินเจิ้น เฉิงตู สยงอัน และซูโจว เป็นการใช้งานผ่านแอปพลิเคชันซึ่งออกโดยธนาคารเพื่อการเกษตรของจีน และได้มีการเดินทางไปปรับแผนการทดลองใช้หยวนดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยแผนงานระยะที่ 2 เป็นการขยายพื้นที่ทดลองไปยังหลายเมืองใหญ่ทั่วจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ 3 ระเบียงเศรษฐกิจสำคัญของจีน และเพิ่มจำนวนผู้ใช้งาน จำนวนร้านค้าที่เข้าร่วม และเพิ่มประเภทธุรกรรมที่หลากหลายมากขึ้น อาทิ การชำระค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร บริการขนส่งสาธารณะ และการใช้จ่ายใช้สอยทั่วไป รวมถึงการจ่ายเงินเดือนและสวัสดิการให้พนักงานขององค์กรภาครัฐ และเอกชนในรูปเงินหยวนดิจิทัล อีกทั้งรัฐบาลจีนได้มีมาตรการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หยวนดิจิทัลในรูปแบบอื่น ๆ อาทิ โครงการแจกเงินหยวนดิจิทัลเป็นอั่งเปา (E-Angpao) ให้กับประชาชนผู้ใช้มือถือในหลายเมือง โดยสามารถนำไปใช้จ่ายได้จริงในร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการและภายในช่วงเวลาที่กำหนด โครงการนี้เริ่มมีตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 และถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ อาทิ ในช่วงเทศกาลตรุษจีนปี 2565 นครเซินเจิ้นได้แจกบัตรกำนัลเพื่อการบริโภคมูลค่ากว่า 25 ล้านหยวน (หรือประมาณ 130 ล้านบาท) ในรูปแบบสกุลเงินหยวนดิจิทัล เพื่อกระตุ้นการบริโภคในประเทศ โดยมีร้านค้าในเมืองเซินเจิ้นยอมรับการใช้งานหยวนดิจิทัลแล้วกว่า 3 แสนแห่ง

ในเดือนสิงหาคม 2564 ธนาคารกลางของจีนได้เริ่มให้ใช้หยวนดิจิทัลในตลาดซื้อขายล่วงหน้า (Futures) ภายในประเทศเป็นครั้งแรก ผ่านการชำระเงินระหว่างธนาคารด้วยระบบแบบ Real time ขณะที่สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการได้ขยายบริการเพื่อส่งเสริมการใช้เงินหยวนดิจิทัลและเปิดให้สามารถถอนเงินหยวนดิจิทัลเป็นเงินสดผ่านตู้ ATM ได้ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนได้ยกระดับการตรวจจับการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนเงินสกุลดิจิทัล อื่น ๆ (Cryptocurrency) และล่าสุดในเดือนกันยายน 2564 ได้ประกาศให้ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ Cryptocurrency ทั้งหมดผิดกฎหมายในประเทศจีน ซึ่งรวมไปถึง Bitcoin และ Tether และการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านผู้ให้บริการในต่างประเทศเพื่อซื้อสินค้าและบริการในประเทศจีนทุกชนิด

ในช่วงสัปดาห์แรกของเดือน มกราคม 2565 ธนาคารกลางประชาชนจีนได้เปิดตัวแอปพลิเคชันเงินสกุลหยวนดิจิทัลแบบนำร่อง ภายใต้ชื่อแอปพลิเคชัน “e-CNY (Pilot Version)” ซึ่งพัฒนาโดยสถาบันวิจัยเงินดิจิทัลของจีน สามารถดาวน์โหลดใช้งานได้ผ่านทั้งเพลย์สโตร์ของแอนดรอยด์ และแอปสโตร์ของแอปเปิล (ios) ในจีน และสามารถลงทะเบียนผูกแอปพลิเคชันกับบัญชีธนาคารใหญ่ของจีนได้ 9 แห่ง ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์แบบดั้งเดิม 7 แห่ง และธนาคารออนไลน์อีก 2 แห่ง คือ 1) ICBC 2) Agricultural Bank of China 3) Bank of China 4) China Construction Bank 5) Bank of Communications 6) Postal Savings Bank of China 7) China Merchant’s Bank 8) WeBank (WeChat Pay) และ 9) MyBank (Alipay) ปัจจุบันหยวนดิจิทัลมีการใช้งานนำร่องใน 12 เมืองของจีน อาทิ ปักกิ่ง จางเจียโข่ว เซียงไฮ้ เซินเจิ้น ซูโจว เฉิงตู สยงอัน ไห่

หนาน (ไหหลำ) ฉางชา ซื่ออัน ต้าเหลียน และชิงเต่า โดยสามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการได้ทั้งในร้านอาหาร ร้านขายของที่เข้าร่วม รวมถึงใช้ชำระค่าสาธารณูปโภค บริการจัดเลี้ยง การคมนาคม การทำธุรกรรมในตลาด ซื้อขายล่วงหน้า และใช้ในกิจการของรัฐบาล เป็นต้น นอกจากนี้ หยวนดิจิทัลยังได้รับแรงหนุนจาก 2 แอปพลิเคชันกระเป๋าเงินมือถือรายใหญ่ของจีนอย่าง Alipay และ WeChat Pay ที่ได้ร่วมมือกับภาครัฐในการ เปิดให้บริการรับชำระเงินด้วยเงินหยวนดิจิทัลแล้ว ทั้งนี้ ธนาคารกลางจีนเปิดเผยความคืบหน้าการทดลองใช้ หยวนดิจิทัลในวงกว้าง ณ สิ้นเดือน ธันวาคม 2564 ได้มีการเปิดใช้งานกระเป๋าเงินส่วนตัวแล้วประมาณ 261 ล้านกระเป๋า ด้วยมูลค่าการทำธุรกรรมรวมประมาณ 8.76 หมื่นล้านหยวน (หรือประมาณ 1.38 หมื่นล้าน ดอลลาร์สหรัฐ) และมีผู้ประกอบการมากกว่า 8 ล้านรายที่ยอมรับการใช้งานแอปพลิเคชัน e-CNY โดยจำนวน การเปิดใช้งานกระเป๋าเงินส่วนตัวเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวจากเมื่อเดือน ตุลาคม 2564 ที่มีการเปิดใช้งานกระเป๋า เงินส่วนตัวประมาณ 140 ล้านกระเป๋า ด้วยมูลค่าการทำธุรกรรมรวมประมาณ 6.2 หมื่นล้านหยวน (หรือ ประมาณ 9.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ภาพตัวอย่างแอปพลิเคชัน e-CNY (Pilot Version)

ที่มา: เว็บไซต์ CHINA INTERNET WATCH 19 มกราคม 2565 โดย CIW Team

งานแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวปี 2565 Beijing Games 2022 ที่เมืองปักกิ่งของจีน ในระหว่าง วันที่ 4-20 กุมภาพันธ์ 2565 ร้านค้าส่วนใหญ่รองรับการชำระค่าสินค้าและบริการด้วยเงินสด วีซ่า (VISA) และ

เงินหยวนดิจิทัล ขณะที่ผู้ใช้งานจะไม่สามารถชำระเงินผ่านแอปพลิเคชันอย่าง Alipay WeChat Pay และอื่น ๆ ภายในงานแข่งขันกีฬานี้ได้ เนื่องจากติดสัญญากับทาง Visa โดยภายในงานได้มีการติดตั้งเครื่องถอนเงินอัตโนมัติจำนวนมากที่อนุญาตให้ลูกค้าสามารถแลกเปลี่ยนเงินสด หรือเงิน Fiat ไปเป็นเงินหยวนดิจิทัลได้ ควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการป้องกันโควิด-19 ที่จะช่วยเพิ่มระยะห่างระหว่างบุคคล เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19

3. จุดเด่นของหยวนดิจิทัลที่จะดึงดูดให้คนหันมาใช้งาน

3.1) เงินหยวนดิจิทัลนี้ถูกสร้างขึ้นและควบคุมโดยธนาคารกลางของจีน จึงทำให้มีความน่าเชื่อถือ มีกฎหมายรองรับ ปลอดภัย และมีความผันผวนต่ำ โดยทางการจีนคาดว่าจะสามารถช่วยลดปัญหาการฟอกเงิน การพนัน การทุจริต และการจัดหาเงินทุนเพื่อการก่อการร้ายได้ ซึ่งแตกต่างจาก Cryptocurrency อื่น ๆ ที่สร้างขึ้นโดยกิจกรรมของปัจเจกบุคคล และมีความผันผวนของมูลค่าสูง

3.2) การใช้เงินหยวนดิจิทัลถือเป็นก้าวที่สำคัญในการที่จะนำไปสู่สังคมไร้เงินสดเต็มรูปแบบ (Cashless society) ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนของธนาคารกลางในการดูแลรักษาและพิมพ์เงินสดในรูปแบบกระดาษได้ รวมไปถึงลดต้นทุนในการขนส่งเงินสด และต้นทุนในการผลิตเงินสดที่อาจเสื่อมคุณภาพ และช่วยเพิ่มความเร็วในการทำธุรกรรม โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดที่การชำระเงินออนไลน์จะช่วยลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อผ่านการสัมผัสสิ่งของร่วมกันได้

3.3) หยวนดิจิทัลสามารถใช้งานผ่าน DCEP Wallet Application ซึ่งใช้ได้ทั้งแบบ online และ offline รวมถึงผ่านแพลตฟอร์มการชำระเงินอื่น ๆ เช่น Alipay หรือ WeChat Pay โดยทั่วไปการโอนเงิน E-Money ที่อยู่ใน E-wallet ของ WeChat หรือ Alipay กลับเข้าบัญชีธนาคารจะต้องเสียค่าธรรมเนียม ขณะที่การโอนเงินหยวนดิจิทัลกลับเข้าบัญชีธนาคารจะไม่มีค่าธรรมเนียมใด ๆ

3.4) ปัจจุบันประชากรจีนจำนวนมากใช้ระบบชำระเงินออนไลน์ผ่านมือถือ และร้านค้าจำนวนมากในจีนรับชำระเงินในรูปแบบ Digital Money อยู่แล้ว จึงคาดว่าจะทำให้การเปลี่ยนผ่านไปสู่เงินดิจิทัลแห่งชาติสามารถทำได้อย่างรวดเร็วต่อไป

3.5) ช่วยให้รัฐบาลมีช่องทางในการดำเนินมาตรการทางการคลังที่หลากหลายและสะดวกมากขึ้น

3.6) ในอนาคตเมื่อระบบเศรษฐกิจกลายเป็นสังคมไร้เงินสดแบบเต็มรูปแบบ รัฐบาลและธนาคารกลางจะสามารถเข้ามาแทรกแซงโดยใช้นโยบายการเงินแบบเฉพาะเจาะจงได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. บทบาทและความเป็นไปได้ของค่าเงินหยวนดิจิทัลต่อตลาดการเงินโลก

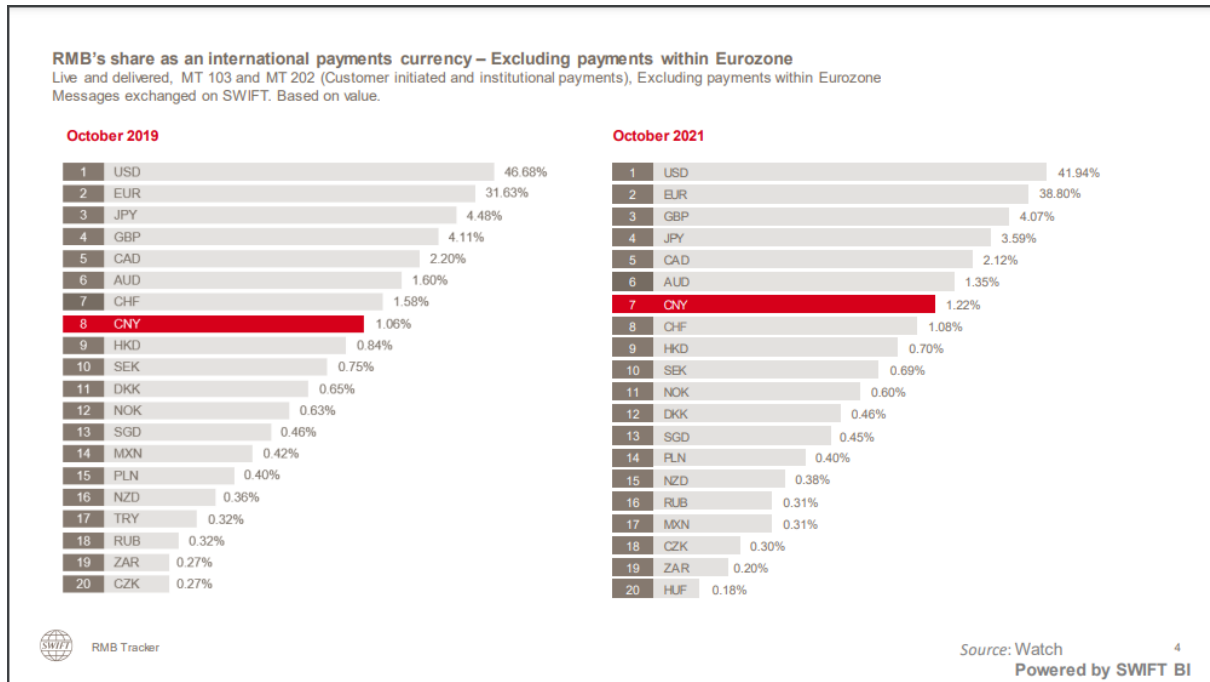
ในช่วงต้นปี 2564 ธนาคารกลางจีนได้ร่วมมือกับสมาคมเพื่อการสื่อสารทางการเงินระหว่างธนาคารทั่วโลก (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication: SWIFT) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการโอนเงินระหว่างประเทศ จัดตั้งบริษัท “ไฟแนนซ์ เกตเวย์ อินฟอร์เมชัน เซอร์วิส ลิมิเต็ด” มีการจดทะเบียนในกรุงปักกิ่งด้วยเงินทุนจัดตั้ง 12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ดิจิทัลหยวนสามารถรองรับการใช้งานข้ามประเทศได้ ทั้งนี้ ในอนาคตหากหยวนดิจิทัลสามารถนำมาใช้งานระหว่างประเทศได้จริงจะเป็นผลดีต่อประเทศคู่ค้าของจีน ทำให้สามารถทำธุรกรรมหรือข้อตกลงการค้าร่วมกันได้สะดวกและง่ายขึ้น เนื่องจากไม่ต้องแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลดอลลาร์ก่อน จึงเป็นการลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตรา

แลกเปลี่ยน อีกทั้งยังเพิ่มความรวดเร็วและช่วยลดต้นทุนจากขั้นตอนในการทำธุรกรรมที่ไม่ซับซ้อน ปัจจุบันการโอนเงินระหว่างประเทศหรือซื้อขายสินค้าจากต่างประเทศจะใช้เงินดอลลาร์เป็นหลัก ซึ่งบางครั้งก็ต้องผ่านตัวกลาง ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและต้องใช้เวลาในการดำเนินการ จึงถือเป็นโอกาสดีของจีนในการเพิ่มบทบาทและทำให้ทั่วโลกหันมาใช้เงินหยวนกันแพร่หลายมากขึ้นในเวทีการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่ต้องการเลี่ยงใช้เงินสกุลดอลลาร์ อย่างประเทศที่ถูกสหรัฐฯ คว่ำบาตรหรือกีดกันทางการค้า จะมีทางเลือกเพิ่มขึ้นในการทำการค้ากับจีนผ่านหยวนดิจิทัล

ความคืบหน้าและความสำเร็จในการออกหยวนดิจิทัลของธนาคารกลางจีน ส่งผลให้หลายฝ่ายจับตามองและตั้งข้อสังเกตถึงความเป็นไปได้ในการที่หยวนดิจิทัลจะเข้ามาแทนที่เงินเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นสกุลเงินสำรองหลักของโลก ขณะที่ ทางการจีนได้ประกาศว่า มีเป้าหมายเริ่มต้นที่จะนำเงินหยวนดิจิทัลมาใช้ในประเทศเป็นอันดับแรก และต้องการเพิ่มทางเลือกและความหลากหลายให้กับตลาดสกุลเงินโลก เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยการจะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปนั้นจะปล่อยให้เป็นไปตามกระบวนการทางธรรมชาติ โดย สศค. ประเมินว่า ขณะนี้ยังเป็นไปได้น้อยที่ดิจิทัลหยวนจะเข้ามาแทนที่ดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจาก

- 1) ระบบเทคโนโลยีทางการเงินดิจิทัลของจีนยังอยู่ในช่วงเริ่มทดลองใช้ได้ไม่นาน จึงอาจจะยังไม่เสถียร
- 2) ปัจจุบันเงินหยวนของจีนส่วนมากจะใช้ในกลุ่มประเทศเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศ และจำกัดอยู่ในกรอบธุรกรรมเพียงไม่กี่อย่าง เช่น การซื้อน้ำมันดิบจากอิหร่าน เพราะมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ได้สร้างอุปสรรคต่ออิหร่านในการรับชำระเงินในรูปแบบของดอลลาร์ โดยเงินสกุลหยวนมีสัดส่วนการทำธุรกรรมชำระเงินระหว่างประเทศ (International Payments Currency) ที่น้อยกว่าเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ อยู่มาก จากรายงาน RMB Tracker Monthly reporting and statistics on renminbi (RMB) progress towards becoming an international currency ของ SWIFT ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2564 พบว่า ในเดือนตุลาคม 2564 เงินหยวนมีสัดส่วนในการทำธุรกรรมชำระเงินระหว่างประเทศ (ไม่รวมการใช้จ่ายในสหภาพยุโรป) มากเป็นอันดับที่ 7 หรือคิดเป็นร้อยละ 1.22 ของเงินสกุลอื่น ๆ ทั้งหมด ขณะที่ เงินดอลลาร์สหรัฐมีสัดส่วนในการทำธุรกรรมชำระเงินระหว่างประเทศ (ไม่รวมการใช้จ่ายในสหภาพยุโรป) สูงเป็นอันดับ 1 ถึงร้อยละ 41.94 ของเงินสกุลอื่น ๆ ทั้งหมด

แผนภาพสัดส่วนการธุรกรรมชำระเงินระหว่างประเทศของเงินสกุลต่าง ๆ

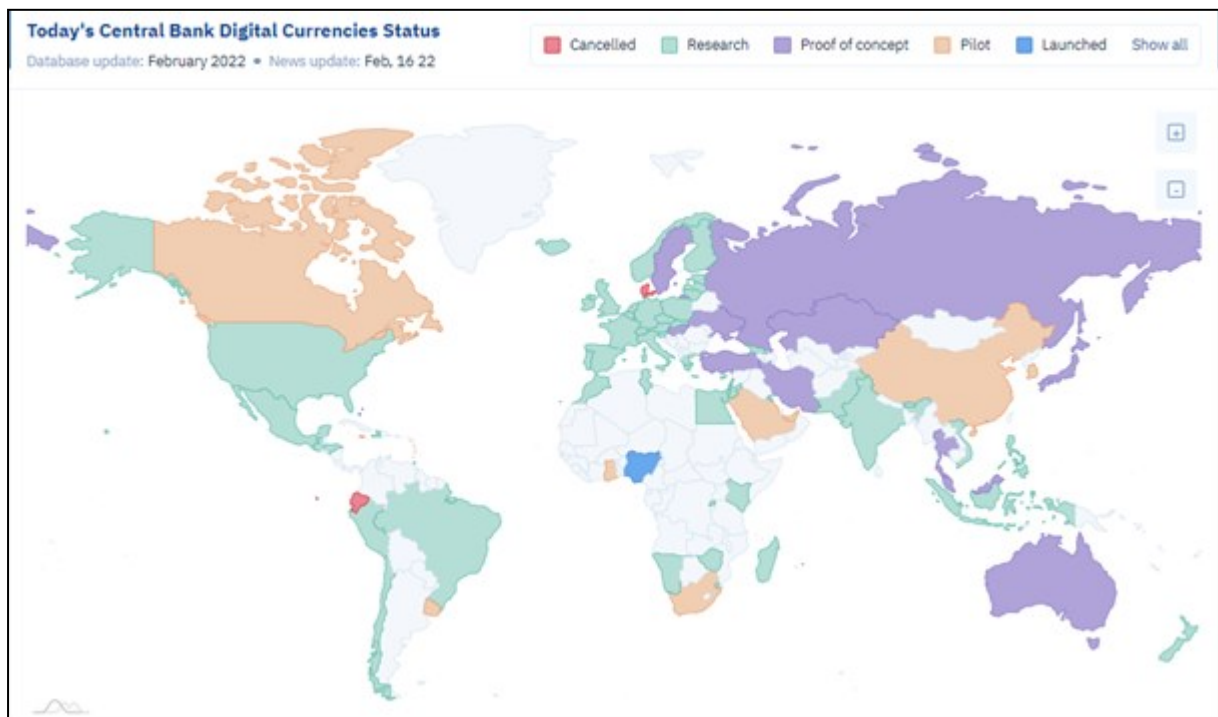
ที่มา: RMB Tracker Monthly reporting and statistics on renminbi (RMB) progress towards becoming an international currency ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2564

- 3) การที่หยวนดิจิทัลจะขึ้นมาเป็นศูนย์กลางทางการเงินของโลก จะต้องได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจของจีน เสถียรภาพของสกุลเงิน ความสามารถในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของเงินหยวน ความพร้อมในการให้บริการทางการเงิน มีกฎหมายรองรับ และมีความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ รวมถึงประเด็นการเมืองระหว่างประเทศ ความมั่นคงระดับภูมิภาค และอำนาจทางทหารของจีน เพื่อเตรียมพร้อมในการดูแลประเทศพันธมิตร ขณะที่ สถานการณ์การเมืองและการดำเนินนโยบายของรัฐบาลจีนในปัจจุบันยังมีความไม่แน่นอนสูง

5. สกุลเงินดิจิทัลของไทย

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาธนาคารกลางหลายประเทศทั่วโลกก็สนใจศึกษาพัฒนา CBDC เช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่เน้นพัฒนาใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการชำระเงินระหว่างสถาบันการเงิน (wholesale CBDC) ซึ่งปกติจะตัดชำระกันผ่านบัญชีเงินฝากที่ธนาคารกลาง จากผลสำรวจธนาคารกลางกว่า 60 ประเทศโดยธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) ในปี 2563 พบว่า กว่าร้อยละ 86 ของธนาคารกลางทั่วโลกมีความสนใจศึกษาพัฒนา CBDC ซึ่งเพิ่มขึ้นมากเกือบ 1 ใน 3 จากการสำรวจครั้งแรกในปี 2560

แผนภาพความคืบหน้าในการออกเงินสกุลดิจิทัลของธนาคารกลางแต่ละประเทศ

ที่มา: CBDCtracker ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2565

สำหรับประเทศไทย ทางธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีการศึกษาและพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง (CBDC) เช่นกัน โดยเริ่มต้นทดสอบระบบการชำระเงินต้นแบบในระดับสถาบันการเงิน (Wholesale) ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ 8 แห่งมาตั้งแต่ปี 2560 ภายใต้ชื่อโครงการ ‘อินทนนท์’ และภายหลังจากโครงการอินทนนท์สิ้นสุด ธปท. ได้ร่วมมือกับธนาคารกลางฮ่องกงในการพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลางในระดับสถาบันการเงิน เพื่อใช้ในการโอนเงินระหว่างประเทศ ภายใต้โครงการ Inthanon-LionRock และปัจจุบัน ธปท. มีการขยายขอบเขตการพัฒนาโครงการในระยะที่ 2 โดยร่วมมือกับธนาคารกลางแห่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสถาบันศึกษาสกุลเงินดิจิทัลของธนาคารกลางจีน ภายใต้โครงการ Multiple Currency CBDC Bridge Project (mCBDC Bridge) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการโอนเงินระหว่างประเทศ รวมถึงขยายรูปแบบดังกล่าวไปยังประเทศอื่น ๆ ในภายหลัง

นอกจากนี้ ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 ธปท. ได้เริ่มวางแผนทางการพัฒนาเงินดิจิทัลสำหรับประชาชนที่ออกโดยแบงก์ชาติ (retail CBDC) หรือที่เรียกว่าเงินบาทดิจิทัล และขณะนี้เริ่มทำ Pilot Test เพื่อทดสอบการใช้ CBDC สำหรับการใช้งานในภาคประชาชน หรือ Retail CBDC ในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2565 โดยเบื้องต้นจะเป็นการทดลองใช้งานภายใน ธปท. ก่อน โดยเน้นการทดสอบระบบกลาง ซึ่งจะมีผู้ให้บริการเข้าร่วมทดสอบด้วย เมื่อมั่นใจในเรื่องของระบบและรูปแบบต่าง ๆ แล้วจึงจะเริ่มขยายวงทดสอบออกไปภายนอกต่อไป ซึ่งจะเป็นการยกระดับระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของประเทศสู่โลกดิจิทัลในที่สุด

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในหลักการใช้งานต่าง ๆ ไม่ได้มีความแตกต่างกัน แต่อาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียด เงื่อนไข และข้อกำหนดการใช้งานตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ ซึ่งต้องรอดูติดตามจาก ธปท. ที่กำลังอยู่ในขั้นตอนการศึกษาและพัฒนาระบบ

บาทดิจิทัลเป็นการยกระดับเงินบาทจากเงินสดมาเป็นรูปแบบดิจิทัล เพื่อความสะดวกในการใช้งาน มีความปลอดภัย ไม่มีความเสี่ยง ไม่ต้องพกพาเงินสดจำนวนมาก ช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกรรม และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยี Innovation ใหม่ ๆ และการเชื่อมต่อข้ามพรมแดน รวมถึงช่วยให้ภาครัฐสามารถออกมาตรการต่าง ๆ ได้มีประสิทธิภาพและตรงตามกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น อีกทั้ง ในอนาคต ทั้งภาครัฐร่วมกับ ธปท. อาจมีการออกมาตรการหรือนโยบายต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อดึงดูดให้ประชาชนหันมาใช้บาทดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น และโดยเฉพาะหากเรามีการพัฒนาระบบการให้มีความเสถียรสูง สามารถใช้งานได้อย่างราบรื่น ปลอดภัย และต้นทุนต่ำ จะเป็นจุดเด่นสำคัญที่ช่วยดึงดูดให้คนมาใช้งาน ทั้งนี้ บาทดิจิทัลจะกลายเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของเรา อย่างไรก็ดี ยังต้องติดตามรอดูความพร้อมของระบบ และการปรับตัวของคนไทยต่อการใช้งานบาทดิจิทัลจริงในอนาคต

6. สรุป

จีนเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการออกสกุลเงินดิจิทัลโดยธนาคารกลาง (CBDC) มาใช้สำหรับประชาชน ซึ่งมีชื่อว่า หยวนดิจิทัล ธนาคารกลางจีนได้มีการศึกษาและพัฒนาหยวนดิจิทัลมาอย่างยาวนาน และได้ทดสอบการใช้งานมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 2564 และถูกนำมาใช้งานในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่จีนเป็นเจ้าภาพ เงินหยวนดิจิทัลมีมูลค่าเทียบเท่ากับเงินสดหยวน สามารถใช้ทดแทนกันได้ผ่านแอปพลิเคชันกระเป๋าเงินของทางการจีนและแพลตฟอร์มจ่ายเงินอื่น ๆ อาทิ Alipay หรือ WeChat Pay การเข้ามาของหยวนดิจิทัลเป็นการเพิ่มทางเลือกใหม่ให้กับประชาชนในการทำธุรกรรมที่มีความสะดวกเพิ่มมากขึ้น เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ Cashless Society ให้ก้าวหน้าขึ้นไปอีกขั้น จากปกติที่คนจีนมีความคุ้นเคยและนิยมทำธุรกรรมในรูปแบบออนไลน์หรือผ่านบัตรเครดิตรักกันอยู่แล้ว จะทำให้สามารถปรับตัวรับหยวนดิจิทัลได้ง่ายขึ้น อีกทั้งเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลที่มีความน่าเชื่อถือ ประกอบกับเป็นช่องทางให้รัฐบาลดำเนินมาตรการต่าง ๆ อาทิ มาตรการเพื่อช่วยเหลือประชาชนและกระตุ้นเศรษฐกิจได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ปัจจุบันมีผู้ใช้งานหยวนดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นในวงกว้าง และในระยะถัดไปรัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายยกระดับการใช้งานหยวนดิจิทัลให้แพร่หลายทั่วประเทศมากขึ้น รวมถึงจะพัฒนาไปสู่การทำธุรกรรมข้ามพรมแดน ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านครั้งใหญ่สู่ยุคเงินดิจิทัลอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม สศค. ประเมินว่า ปัจจุบันยังเป็นไปได้อย่างที่หยวนดิจิทัลจะเข้ามาแทนที่เงินเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นสกุลเงินสำรองหลักของโลก เนื่องจากหยวนดิจิทัลเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่เพิ่งเริ่มนำมาใช้งานจริง ยังต้องมีการติดตามผลและพัฒนาระบบให้มีเสถียรภาพ ให้ความมั่นใจ มีความน่าเชื่อถือ และมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน รวมถึงต้องอาศัยการยอมรับในระดับสากล เป็นต้น

บทวิเคราะห์ บทบาทของธุรกิจตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต่อเศรษฐกิจไทย²³

บทสรุปผู้บริหาร

- ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketplace) มีบทบาทที่สำคัญในฐานะเป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้าทั้งการค้าส่งและค้าปลีก และเป็นประเภทหนึ่งของธุรกิจ e-Commerce ซึ่งมีรูปแบบการค้า 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การค้าประเภท B2C หรือการค้าระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภค และการค้าประเภท C2C หรือการค้าระหว่างผู้บริโภคกับผู้บริโภคด้วยกัน บทบาทที่สำคัญดังกล่าวสะท้อนจากข้อมูลของ Priceza ในปี 2562 ที่คาดว่า ธุรกิจ e-Marketplace ครองส่วนแบ่งตลาดได้ถึงร้อยละ 47 ของธุรกิจการค้าส่งค้าปลีกทางอินเทอร์เน็ต
- จากข้อมูลของ ETDA ธุรกิจ e-Commerce ในกลุ่มการค้าส่งค้าปลีก มีการขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2563 ที่เติบโตอยู่ที่ร้อยละ 8.70 ถึงแม้ว่าจะมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 สะท้อนถึงศักยภาพและความสำคัญของธุรกิจ e-Commerce ของกลุ่มการค้าส่งค้าปลีก ในขณะที่จากข้อมูลของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า ภาพรวมธุรกิจค้าส่งค้าปลีกในปี 2563 หดตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ -3.73 ต่อปี
- ระบบนิเวศน์ของการประกอบธุรกิจ e-Marketplace ประกอบด้วย ผู้เล่นหลัก 6 ประเภท ประกอบด้วย 1) ผู้ขายสินค้า ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา 2) เครื่องมือการตลาด 3) ผู้ให้บริการขนส่ง 4) ผู้ให้บริการระบบชำระเงิน 5) ผู้ให้บริการ e-Marketplace Platform และ 6) ผู้ซื้อสินค้า โดยผู้ให้บริการ e-Marketplace Platform เป็นสื่อกลางในการซื้อขายสินค้า รวมถึงการเชื่อมโยงผู้ให้บริการชำระเงินและผู้ให้บริการขนส่งเข้าด้วยกัน
- ผู้เล่นรายใหญ่ของธุรกิจ e-Marketplace ในปัจจุบันมีทั้งสิ้น 3 แพลตฟอร์ม ได้แก่ Lazada Shopee และ JD Central ซึ่งยอดขายคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52 ร้อยละ 30 และร้อยละ 18 ของยอดขายรวม 3 แพลตฟอร์ม ตามลำดับ
- สถานการณ์ของธุรกิจ e-Marketplace ด้านรายได้ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจทุกรายมีรายได้รวมที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับแต่ปี 2560 จนถึงปี 2563 แม้ว่า ปี 2563 จะมีการแพร่ระบาดของ Covid-19 ธุรกิจยังสามารถรักษาการเติบโตของรายได้รวมได้ อย่างไรก็ดี ด้านผลประกอบการพบว่า ยังคงมีผลประกอบการขาดทุนสุทธิ จากการใช้จ่ายด้านงบประมาณและการส่งเสริมการขายต่างๆ ที่อยู่ในระดับสูง แต่เริ่มมีสัญญาณของการขาดทุนที่ชะลอลดลง
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและกำกับดูแลธุรกิจ e-Marketplace มี 5 ประการที่สำคัญ ได้แก่ 1) การกำกับดูแลการแข่งขันระหว่างธุรกิจอย่างใกล้ชิด 2) การปกป้องผู้ผลิตในประเทศจากการ

²³ นายสมิทธิ์ ชุตินา เศรษฐกรชำนาญการ ส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ขอขอบคุณ นายณัฐพล ศรีพจนารถ ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค นายพงศนกร โภชากรณ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหภาค และ ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับข้อเสนอแนะนี้ บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

ผู้ผลิตต่างประเทศ 3) การคุ้มครองผู้บริโภค 4) การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการชาวไทยใช้ e-Marketplace เป็นสื่อกลางในการขายสินค้าไปยังต่างประเทศ และ 5) การสนับสนุนการจัดตั้ง e-Marketplace ภาครัฐเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า เพื่อสนับสนุน SMEs วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อยของประเทศไทย

บทนำ

การขายสินค้าบนช่องทางตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketplace) ในปัจจุบันเป็นที่นิยมในสังคมไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการค้าส่งค้าปลีก ที่สามารถเข้ามาใช้บริการแพลตฟอร์มชนิดนี้ เป็นช่องทางที่สำคัญในจำหน่ายสินค้า โดยเป็นประเภทหนึ่งของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สะท้อนจากช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปี 2563 ซึ่งธุรกิจ e-Marketplace ยังคงสามารถเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ภาพรวมธุรกิจการค้าส่งค้าปลีกในปี 2563 กลับหดตัวที่ร้อยละ -3.73 ต่อปี

e-Marketplace แพลตฟอร์ม เป็นธุรกิจที่มีความน่าสนใจไม่น้อยจากสถานการณ์รายรับรวมที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะยังมีผลประกอบการที่ขาดทุน แต่ถือเป็นภาวะปกติของการเริ่มต้นธุรกิจดิจิทัลที่ต้องเร่งลงทุนเพื่อสร้างฐานลูกค้า และเริ่มมีสัญญาณของการขาดทุนที่ชะลอลง

ดังนั้น นอกจากการเติบโตของ e-Marketplace ที่มีนัยยะสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแล้ว ระบบนิเวศของการประกอบธุรกิจ e-Marketplace ที่มีผู้ให้บริการแพลตฟอร์มรายใหญ่เป็นผู้นำตลาด ก็มีความสำคัญในด้านการส่งเสริมการค้าส่งค้าปลีกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อยของประเทศไทย รวมถึงมีความสำคัญในด้านการส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ผู้ให้บริการขนส่ง และผู้ให้บริการระบบการชำระเงิน เป็นต้น จึงเป็นที่มาของการศึกษานี้ โดยมีขอบเขตการศึกษาที่สำคัญประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ e-Marketplace ภาพรวมของการประกอบธุรกิจในตลาด e-Marketplace สถานการณ์ของธุรกิจ e-Marketplace และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ e-Marketplace

1.1 ความหมาย

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) ได้กำหนดความหมายของ e-Commerce และ e-Marketplace สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

(1) e-Commerce²⁴ หรือพาณิชย์กรรมธุรกิจ หมายถึง การทำธุรกรรมซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการบนอินเทอร์เน็ต โดยใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันเป็นสื่อในการนำเสนอสินค้าและบริการ

²⁴ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2563). ศัพท์ชวนรู้, สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.etda.or.th/Useful-Resource/terminology/%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B8%AB%E0%B8%A1-E/252.aspx>

ต่างๆ รวมถึงการติดต่อระหว่างผู้ซื้อผู้ขาย ทำให้ผู้เข้าใช้บริการจากที่ที่ทุกประเทศ หรือทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงร้านค้าได้ง่ายและตลอด 24 ชั่วโมง

(2) e-Marketplace²⁵ หมายถึง แพลตฟอร์มกลางสำหรับการซื้อขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ที่ให้บริการในการเป็นศูนย์กลางระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคเพื่อทำการซื้อขายระหว่างกันอีกทั้งยังสามารถชำระเงินและเลือกบริการจัดส่งสินค้าได้อย่างครบวงจร

ธุรกิจ e-Marketplace เป็นหนึ่งในประเภทธุรกิจของ e-Commerce โดยเป็นช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Website และ Application เป็นต้น ที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเปิดตลาด นำเสนอสินค้า และจำหน่ายสินค้าทั้งการค้าปลีกและค้าส่งให้กับผู้บริโภคได้ โดยมีตัวอย่างแพลตฟอร์ม e-Marketplace ระดับโลกที่มีชื่อเสียง เช่น Alibaba Amazon และ eBay เป็นต้น

ทั้งนี้ ETDA เป็นหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลยอดขายของธุรกิจ e-Commerce ผ่านช่องทางในการจัดจำหน่ายต่างๆ เช่น ตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketplace) และการค้าปลีกอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ต้องผ่านคนกลาง (Electronic retailing: e-tailing) เป็นต้น โดยจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลจากฝั่งผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงช่องทาง e-Marketplace โดยสำรวจข้อมูลเป็นรายปีและมีแนวคิดที่จะสำรวจข้อมูลเป็นรายไตรมาส โดยไม่ได้จัดเก็บข้อมูลจากฝั่งผู้ประกอบการที่เป็น Platform ช่องทางการจำหน่าย และยังไม่สามารถจัดเก็บข้อมูล Social Commerce ผ่านช่องทาง Social Media ต่างๆ ได้

สำหรับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลจากฝั่งผู้ประกอบการที่เป็น e-Marketplace Platform โดยแบ่งประเภทของธุรกิจออกตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC) โดยมีรหัสประเภทธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ e-Marketplace Platform จำนวน 3 รหัสประเภทธุรกิจ ดังนี้

(1) รหัสประเภทธุรกิจ 63113 ซึ่งเป็นประเภทธุรกิจการบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่ง ณ วันที่ 22 ก.พ. 2565 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าระบุว่ามียอดบุคคลที่เปิดดำเนินการอยู่ 858 รายทุนจดทะเบียน 10,431 ล้านบาท รายได้รวม 13,080.26 ล้านบาท

(2) รหัสประเภทธุรกิจ 47912 ซึ่งเป็นประเภทธุรกิจการขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต ณ วันที่ 22 ก.พ. 2565 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าระบุว่ามียอดบุคคลที่เปิดดำเนินการอยู่ 4,362 รายทุนจดทะเบียน 33,321 ล้านบาท รายได้รวม 116,542.48 ล้านบาท โดยในจำนวนดังกล่าวนี้ก็มีผู้ประกอบการธุรกิจ e-Marketplace รายใหญ่ 2 แพลตฟอร์ม ได้แก่ Lazada และ JD Central

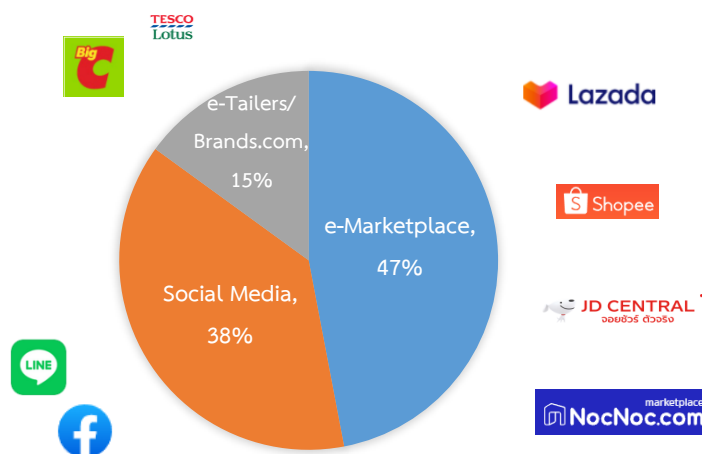
²⁵ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2563). #รู้เรื่องศัพท์อีคอมเมิร์ซ.

(3) รหัสประเภทธุรกิจ 61109: กิจกรรมการโทรคมนาคมแบบใช้สายอื่นๆซึ่งมิได้จัดไว้ในประเภทอื่น ณ วันที่ 22 ก.พ. 2565 กรมพัฒนาธุรกิจการค้าระบุว่ามียุติบุคคลที่เปิดดำเนินการอยู่ 75 ราย ทุนจดทะเบียน 145,428 ล้านบาท รายได้รวม 106,184.50 ล้านบาท โดยในจำนวนดังกล่าวนี้มีผู้ประกอบการธุรกิจ e-Marketplace รายใหญ่ 1 แพลตฟอร์ม คือ Shopee

1.2 ความสำคัญ

ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketplace) มีบทบาทที่สำคัญในฐานะเป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้าทั้งการค้าส่งและค้าปลีก และเป็นประเภทหนึ่งของธุรกิจ e-Commerce ซึ่งมีรูปแบบการค้า 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การค้าประเภท B2C หรือการค้าระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภค และการค้าประเภท C2C หรือการค้าระหว่างผู้บริโภคกับผู้บริโภคด้วยกัน บทบาทที่สำคัญดังกล่าวสะท้อนจากข้อมูลของ Priceza²⁶ ในปี 2562 ที่คาดว่า ธุรกิจ e-Marketplace ครองส่วนแบ่งตลาดได้ถึงร้อยละ 47 ของธุรกิจการค้าส่งค้าปลีกทางอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 40 แสดงการคาดการณ์ส่วนแบ่งตลาด e-Commerce ปี 2019 ประเภท B2C และ C2C

ข้อมูลจาก Priceza, ภาพจาก Facebook Line Big C, Tesco Lotus, Lazada, Shopee, NocNoc, JD Central

ในภาพรวมธุรกิจ e-Commerce กลุ่มค้าส่งค้าปลีก มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 - 2563 โดยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจผ่านการเป็นช่องทางในการค้าส่งค้าปลีกที่สำคัญของประเทศ ดังจะเห็นได้จากปี 2563 ที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ธุรกิจค้าส่งค้าปลีกในภาพรวม สะท้อนจาก GDP สาขาค้าส่งค้าปลีกที่แม้จะหดตัวร้อยละ - 3.83 ในปี 2563 แต่ธุรกิจค้าส่งค้าปลีกผ่านช่องทาง e-Commerce ซึ่งรวมถึงช่องทาง e-Marketplace กลับมีการเติบโตถึงร้อยละ 8.70 สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจค้าส่งค้าปลีกแบบดั้งเดิม (Traditional Retail and Wholesale) ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ Covid-19

²⁶ สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). ไพรัชชา (Priceza) สรุปภาพรวมตลาดอีคอมเมิร์ซไทยปี 2019 พร้อมชี้ทิศทางปี 2020 ในช่วงสถานการณ์โควิด-19.

อย่างหนัก จนทำให้ e-Commerce ในปัจจุบันได้กลายมาเป็นช่องทางสำคัญในการพยุธรกิจค้าส่งค้าปลีกในภาพรวมไม่ให้เกิดผลกระทบที่รุนแรง (รายละเอียดตามตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ตารางแสดงมูลค่า GDP หมวดบริการ สาขาการค้าส่ง ค้าปลีก และมูลค่า e-Commerce
กลุ่มธุรกิจค้าส่งค้าปลีก ระหว่างปี 2560 – 2563

หน่วย: ล้านบาท

	2560	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	2561	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	2562	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง	2563
GDP สาขาค้าส่งค้าปลีก	2,379,660.00	8.50	2,581,763.00	6.30	2,744,347.00	-3.83	2,639,317.00
e-Commerce กลุ่มธุรกิจค้าส่งค้าปลีก	660,063.78	90.44	1,256,976.28	5.01	1,319,852.00	8.70	1,434,658.54
สัดส่วน e-Commerce กลุ่มธุรกิจค้าส่งค้าปลีกต่อ GDP สาขาค้าส่งค้าปลีก	27.74	75.53	48.69	-1.22	48.10	13.02	54.36

ที่มา: 1. ข้อมูล GDP จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. ข้อมูล e-Commerce จาก ETDA

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาของผู้ประกอบการแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้ประกอบการแพลตฟอร์มขนาดใหญ่มีบทบาทสำคัญในส่งเสริมสนับสนุนให้การค้าส่งค้าปลีกสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ ผ่านการอำนวยความสะดวกและการกำหนดกฎกติกาให้กับผู้ประกอบการอื่นๆ ที่เข้ามาใช้บริการ อาทิ ผู้ซื้อสินค้า ผู้ผลิตสินค้ารายย่อย ผู้ให้บริการขนส่ง ผู้ให้บริการระบบการชำระเงิน โดยพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการแพลตฟอร์มรายใหญ่จากเกณฑ์ระดับรายได้ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)²⁷ ที่กำหนดให้วิสาหกิจขนาดย่อมมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 50 ล้านบาท วิสาหกิจขนาดกลาง มีรายได้ต่อปี ตั้งแต่ 50 – 300 ล้านบาท และวิสาหกิจขนาดใหญ่ มีรายได้ต่อปีมากกว่า 300 ล้านบาทขึ้นไป ดังนั้น ผู้ประกอบการ e-Marketplace ที่มีรายได้มีรายได้เกินกว่า 300 ล้านบาทขึ้นไป

นอกจากนี้ การศึกษานี้กำหนดกรณีศึกษาผู้ประกอบการที่มีลักษณะและเหตุผลอีก 2 ประการประกอบด้วย (1) มีผู้ขายหรือสามารถส่งซื้อสินค้าจากผู้ขายต่างประเทศได้ เพื่อพิจารณาประเด็นการปกป้องผู้ผลิตในประเทศจากการท่วมตลาดของผู้ผลิตต่างประเทศ และ (2) มีแอปพลิเคชันให้บริการบน Smart

²⁷ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2562). นิยาม SMEs, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก

device ต่างๆ เพื่อพิจารณาประเด็นช่องทาง e-Marketplace ที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคจำนวนได้ง่ายขึ้น และมีความสะดวกมากกว่าช่องทางเว็บไซต์

2. ภาพรวมของการประกอบธุรกิจในตลาด e-Marketplace

2.1 ผู้เล่นที่สำคัญในธุรกิจ e-Marketplace

จากการศึกษาของ Priceza²⁸ สามารถจำแนกผู้เล่นในธุรกิจ e-Marketplace เป็น 6 ผู้เล่นหลัก ดังนี้

(1) ผู้ขายสินค้า ซึ่งอาจเป็นมีลักษณะเจ้าของกิจการของธุรกิจค้าส่งค้าปลีกแบบดั้งเดิม ตั้งแต่ร้านค้าจนถึง เจ้าของสินค้าชนิดต่างๆ ก็ได้ แต่ต้องการเข้ามานำเสนอขายสินค้าใน ระบบ e-Marketplace เพื่อเพิ่มช่องทางขายหรือเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีความตั้งใจในการนำสินค้าและบริการของตนเข้ามา

(2) เครื่องมือการตลาด/การสนับสนุนอื่นๆ เป็นเครื่องมือส่งเสริมการขายที่ผู้ประกอบการเลือกใช้เพื่อสนับสนุนการขายได้ ซึ่งมีหลายลักษณะหลายช่องทาง search engine, social media หรือ e-mail เป็นต้น

(3) e-Marketplace Platform เป็นช่องทางหนึ่งในการซื้อขายในระบบ e-Commerce เหมือนกับช่องทางอื่นๆ เช่น social media หรือเว็บไซต์ ต่างๆ ซึ่งเจ้าของกิจการจำเป็นต้องศึกษาและพิจารณาในการเลือกใช้ช่องทางขายเหล่านี้ว่าจะใช้ช่องทางใด หรือในหลายกรณีสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ช่องทางก็ได้ เช่น จำหน่ายสินค้าทั้งใน social media และ e-Marketplace เป็นต้น

(4) ผู้ให้บริการชำระเงิน เป็นกระบวนการสำคัญในการดำเนินการทำธุรกรรมซื้อขายให้สมบูรณ์ ซึ่งอาจทำผ่าน บัตรเครดิต หรือการโอนเงินระหว่างธนาคารก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันผู้ให้บริการจัดส่งสินค้าบางรายสามารถให้บริการรับชำระเงินได้ในรูปแบบของการเก็บเงินปลายทาง หรือ (Cash on Delivery) เป็นต้น

(5) ผู้ให้บริการจัดส่งสินค้า ทำหน้าที่รับจัดส่งสินค้าจากผู้ขายไปนำเสนอให้ผู้สั่งซื้อ ซึ่งอาจเป็นนิติบุคคลที่ทำธุรกิจนี้โดยตรง เช่น ไปรษณีย์ไทย เป็นต้น ซึ่งในบางกรณีผู้ให้บริการจัดส่งสินค้าอาจทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการชำระเงินรูปแบบเก็บเงินปลายทางด้วยก็ได้

(6) ผู้บริโภค เป็นผู้สั่งซื้อสินค้าและบริการ

ภาพที่ 41 แสดงผู้เล่นหลักใน e-Marketplace

ที่มา: Priceza ภาพจาก flaticon

2.2 ผู้ประกอบการรายใหญ่

ผู้ประกอบการแพลตฟอร์มรายใหญ่ ที่มีรายได้เกิน 300 ล้านบาทต่อปี มีทั้งสิ้น 4 ราย โดยวิเคราะห์จากข้อมูลปรากฏในเว็บไซต์ของแต่ละราย ประกอบกับข้อมูลของกรมธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีรายละเอียด

(1) Lazada เข้ามาทำธุรกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่ปี 2555 โดยนอกจากจะดำเนินธุรกิจในประเทศไทยแล้วยังมีการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศด้วย เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม นอกจากนี้ Lazada ยังได้รับการสนับสนุนในด้านโครงสร้างเทคโนโลยีจากกลุ่มธุรกิจ Alibaba²⁹ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของ Lazada โดยมีนำเสนอการให้บริการผ่านเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน โดยการขายสินค้ามีลักษณะทั้ง B2C และ C2C

(2) Shopee เข้ามาทำธุรกิจในปี 2558 พร้อมกันในหลายประเทศได้แก่ สิงคโปร์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศไต้หวัน ประเทศเวียดนาม ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศไทย³⁰ โดยมีนำเสนอการให้บริการผ่านเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน โดยการขายสินค้ามีลักษณะทั้ง B2C และ C2C

(3) JD Central เริ่มดำเนินธุรกิจในปี 2560 โดย JD Central เกิดจากความร่วมมือของบริษัท เซ็นทรัลกรุ๊ป จำกัด ของประเทศไทย กับ JD.com ของประเทศจีน³¹ โดยมีนำเสนอการให้บริการผ่านเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน โดยการขายสินค้ามีลักษณะทั้ง B2C และ C2C

²⁹ Lazada.(ม.ป.ป.). เกี่ยวกับ ลาซาด้า กรุ๊ป, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://pages.lazada.co.th/wow/i/th/corp/press?hybrid=1>

³⁰ Shopee. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับ, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://careers.shopee.co.th/about>

(4) Weloveshopping³² เป็นแพลตฟอร์มที่มีการดำเนินการมาอย่างยาวนานกว่า 10 ปี โดยทางแพลตฟอร์มนอกจากจะมีร้านค้าร่วมด้วยกว่า 4 หมื่นร้าน ยังมีระบบการชำระค่าสินค้าที่สามารถสร้างความมั่นใจว่าผู้ซื้อจะได้รับสินค้า โดยมีนำเสนอการให้บริการผ่านเว็บไซต์ โดยการขายสินค้ามีลักษณะทั้งเป็น B2C และ C2C

ทั้งนี้ ธุรกิจที่เป็นผู้ให้บริการแพลตฟอร์มทั้ง 4 บริษัทมีการจดทะเบียนรหัสประเภทธุรกิจที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดของรหัสประเภทธุรกิจ ปีที่เริ่มดำเนินการ และรายรับรวมปี 2563 ปรากฏตามตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ตารางแสดงรายละเอียดผู้ประกอบการธุรกิจ e-Marketplace รายใหญ่ ปี 2563

Platform	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจตาม TSIC	ปีที่เริ่มกิจการ	รายรับรวม (หน่วย: ล้านบาท)
Lazada	บริษัท ลาซาด้า จำกัด	47912 การขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต	2555	10,011.77
Shopee	บริษัท ช้อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด	61109: กิจกรรมการโทรคมนาคมแบบใช้สายอื่นๆซึ่งมิได้จัดไว้ในประเภทอื่น	2558	5,812.79
JD Central	บริษัท เจดี คอมเมิร์ซ จำกัด	47912 การขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต	2560	3,491.69
Weloveshopping	บริษัท แอสเซนด คอมเมิร์ซ จำกัด	63113 การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	2558	449.72

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

หมายเหตุ: ประเภทธุรกิจตาม TSIC ยึดตามที่แจ้งในงบการเงินปี 2563

จะเห็นได้ว่า จากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า นอกจากรหัสประเภทธุรกิจ 63113 ซึ่งเป็นรหัสธุรกิจประเภท การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นประเภทธุรกิจที่สอดคล้องกับลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ e-Marketplace อย่างไรก็ดี รหัสประเภทธุรกิจ 47912 การขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต และรหัสประเภทธุรกิจ 61109: กิจกรรมการโทรคมนาคมแบบใช้สายอื่นๆ ซึ่งมีได้จัดไว้ในประเภทอื่น มีลักษณะการประกอบธุรกิจที่กว้าง ผู้ประกอบการธุรกิจ e-Marketplace สามารถจดทะเบียนรหัสประเภทธุรกิจ 47912 และ 61109 ได้เช่นกัน

จากการกำหนดขอบเขตการศึกษาในหัวข้อ 1.3 กรณีศึกษาในการศึกษานี้ จะครอบคลุมผู้ประกอบการขนาดใหญ่เพียง 3 รายได้แก่ Lazada Shopee และ JD Central เนื่องจาก Weloveshopping ไม่มี Application บน Smart device ต่างๆ ทำให้เข้าถึงผู้บริโภคได้น้อยกว่า

³¹ JD Central. (ม.ป.ป.). ประวัติและความเป็นมาของ JD CENTRA, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <http://helpcenter.jd.co.th/issue/detail?issueId=5244>

³² Weloveshopping. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับ Weloveshopping, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก [https://portal.weloveshopping.com/content/202-](https://portal.weloveshopping.com/content/202-%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A-weloveshopping)

<https://portal.weloveshopping.com/content/202-%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A-weloveshopping>

2.3 ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก

นอกจากผู้ประกอบการ e-Marketplace platform ขนาดใหญ่ ยังมีผู้ประกอบการ platform ขนาดกลางและขนาดเล็ก ตัวอย่างเช่น Kaidee NocNoc และ TARAD.com เป็นต้น โดยผู้ประกอบการแต่ละรายมีลักษณะการประกอบธุรกิจโดยวิเคราะห์จากข้อมูลปรากฏในเว็บไซต์ของแต่ละราย ประกอบกับข้อมูลของกรมธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีรายละเอียด ดังนี้

(1) Kaidee³³ เริ่มดำเนินธุรกิจตั้งแต่ปี 2554 โดยมีจุดเด่นที่สำคัญคือมีสินค้าแนะนำเสนอที่หลากหลายทั้งสินค้ามือหนึ่งและมือสอง โดยในปัจจุบัน Kaidee มีการนำเสนอการให้บริการทั้งผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน โดยการขายสินค้ามีทั้งแบบ C2C และ B2C

(2) NocNoc³⁴ เริ่มดำเนินธุรกิจตั้งแต่ปี 2548 เป็น e-Marketplace ที่มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอขายสินค้าในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ และการตกแต่งภายในบ้านพร้อมบริการติดตั้ง โดยในปัจจุบัน NocNoc นำเสนอการให้บริการผ่านเว็บไซต์ โดยการขายสินค้ามีลักษณะเป็น B2C ส่วนใหญ่

(3) TARAD.com³⁵ เริ่มดำเนินธุรกิจตั้งแต่ปี 2561 โดยนอกจากให้บริการแพลตฟอร์ม e-Marketplace แล้ว ยังมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ e-Commerce อีกด้วย โดย TARAD.com ให้บริการผ่านเว็บไซต์ โดยการขายสินค้ามีทั้ง B2C และ C2C

ทั้งนี้ ข้อมูลธุรกิจผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม 3 รายข้างต้นมีรายละเอียดของรหัสประเภทธุรกิจ ปีที่เริ่มดำเนินการ และรายรับรวมปี 2563 ปรากฏตามตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ตารางแสดงรายละเอียดผู้ประกอบการธุรกิจ e-Marketplace รายเล็ก ปี 2563

Platform	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจตาม TSIC	ปีที่เริ่มกิจการ	รายรับรวม (หน่วย: ล้านบาท)
Kaidee	บริษัท ดีเอฟ มาร์เก็ตเพลส จำกัด	47912: การขายปลีกทางอินเทอร์เน็ต	2550	116.25
NocNoc	บริษัท เบ็ตเตอร์บี มาร์เก็ตเพลส จำกัด	63113: การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	2548	82.54
TARAD.com	บริษัท ตลาด ดอท คอม กรู๊ป จำกัด	62012: กิจกรรมการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ (ยกเว้น	2561	24.51

³³ Kaidee. (ม.ป.ป.). รู้จัก Kaidee, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://support.kaidee.com/hc/th/articles/115013321848-%E0%B8%A3%E0%B8%B9-%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81-Kaidee>

³⁴ NocNoc. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับ NocNoc, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://nocnoc.com/sc/aboutus>

³⁵ TARAD.com. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับองค์กร, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก https://www.tarad.com/corp?utm_source=toppage&utm_medium=footer&utm_campaign=company-aboutus

Platform	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจตาม TSIC	ปีที่เริ่มกิจการ	รายรับรวม (หน่วย: ล้านบาท)
		โปรแกรมเว็บเพจและเครือข่าย)		

หมายเหตุ: ประเภทธุรกิจตาม TSIC ยึดตามที่แจ้งในงบการเงินปี 2563

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในธุรกิจที่จดทะเบียนประเภท 63113 ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565 พบว่า หลายธุรกิจไม่ได้ดำเนินธุรกิจในลักษณะของ e-Marketplace ในลักษณะเดียวกับประเภทธุรกิจที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสามารถยกตัวอย่าง 5 นิติบุคคลที่มีรายได้สูงที่สุดในประเภท 63113 ดังนี้

- 1) เอกอมเมิร์ซ จำกัด ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับ BrandIQ :ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับ Big data ของ e-Commerce เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำธุรกิจ e-Commerce³⁶
- 2) ไลน์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ให้บริการเกี่ยวกับ application line³⁷ ต่างๆ เช่น Line messenger และ Line TV เป็นต้น
- 3) เมพ คอร์ปอเรชั่น จำกัด เป็นเจ้าของเว็บไซต์ mebmarket.com ซึ่งให้บริการซื้อและขาย e-book³⁸
- 4) แอสเซนด ฟู้ด จำกัด ให้บริการแอปพลิเคชัน WeFresh ซึ่งเป็น แพลตฟอร์มในการซื้อสินค้าจากร้าน 7-11 และ CP Freshmart³⁹
- 5) แอสเซนด คอมเมิร์ซ จำกัด เป็นเจ้าของแพลตฟอร์มหลากหลายประเภททั้ง emarketplace ชื่อ Weloveshopping และ wemall ซึ่งลักษณะเป็นห้างสรรพสินค้าออนไลน์ให้บริการทั้งเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน ซึ่งต่อมาได้เข้าซื้อกิจการ Chilindo ที่เป็นแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าโดยการประมูลอีกด้วย⁴⁰

³⁶ TECHSAUCE. (2018). aCommerce เปิดตัว BrandIQ ใช้ Data ช่วยแบรนด์เข้าใจพฤติกรรมนักช้อปออนไลน์และเพิ่มยอดขาย,สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://techsauce.co/news/acommerce-launches-brandiq-to-leverage-big-data>

³⁷ Brand Inside.คุยกับ.(2020) พิเชษฐ ฤกษ์ปรีชา CEO LINE ประเทศไทย กับการบริหารธุรกิจที่มีผู้ใช้บริการ 47 ล้านราย,สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://brandinside.asia/interview-with-line-thailand-ceo/>

³⁸ Meb. (ม.ป.ป.). วิธีการใช้งาน,สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก . https://www.mebmarket.com/?action=how_to

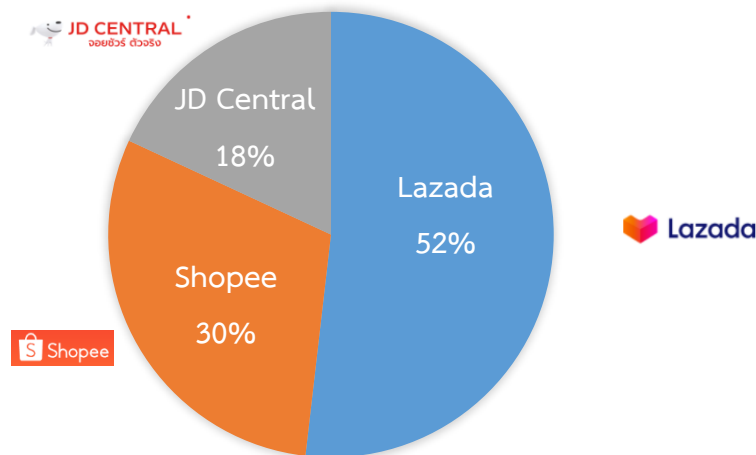
³⁹ Trueld. (2563). WeFresh อัปเดตโฉมใหม่ ล้ำสมัย ช้อปง่ายกว่าเดิม,สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://news.trueid.net/detail/M52kG3RnJaEQ>

⁴⁰ TECHSAUCE. (2020). Ascend เข้าซื้อกิจการ Chilindo มูลค่า 558 ล้านบาท ผลักดันธุรกิจ E-Commerce,สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://techsauce.co/news/cp-acquisition-chilindo>

2.4 โครงสร้างตลาด

จากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ผู้ประกอบการ e-Marketplace platform ขนาดใหญ่ตามขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากรายรับรวม (Gross Merchandise Value: GMV)⁴¹ ของผู้ประกอบการขนาดใหญ่ 3 ราย พบว่า Lazada มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 52 รองลงมาได้แก่ Shopee มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 30 และ JD Central มีส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 18

ภาพที่ 42 โครงสร้างตลาด e-Marketplace ของประเทศไทยปี 2563

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, ภาพจาก Lazada, JD Central, Shopee

3. สถานการณ์ของธุรกิจ e-Marketplace

การศึกษาสถานการณ์ของธุรกิจ e-Marketplace จะพิจารณาข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ใน 2 มิติ ได้แก่ รายได้ และผลประกอบการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 รายได้

ผู้ประกอบการทั้ง 3 ราย มีรายได้ระหว่างปี 2560 – 2563 ดังนี้

- Lazada มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,757.21 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 10,011.77 ล้านบาทในปี 2563 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 78.61 ต่อปี
- Shopee มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 139.76 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 5,812.79 ล้านบาท ในปี 2563 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 246.47 ต่อปี
- JD Central มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 0.52 ล้านบาทในปี 2560 เป็น 3,491.69 ล้านบาทในปี 2563 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1,783.82 ต่อปี

⁴¹ ผู้ประกอบการรายใหญ่มักให้บริการหลายประเภท เช่น Shopee ให้บริการ Food Delivery หรือ SPayLater เป็นต้น ซึ่งมีข้อจำกัดในการจำแนกเฉพาะรายได้ที่เกิดจากการให้บริการ e-Marketplace

ตารางที่ 24 ตารางแสดงรายรับรวมของผู้ประกอบการรายใหญ่ 3 ราย ปี 2563 หน่วย: ล้านบาท

	2560		2561		2562		2563	
บริษัท	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อน
Lazada	1,757.21	-58.81	8,162.77	364.53	9,413.22	15.31	10,011.77	6.35
Shopee	139.76	246,798.56	165.30	18.27	1,986.02	1,101.49	5,812.79	192.68
JD Central	0.52	N/A	458.42	87,669.61	1,284.83	180.27	3,491.69	171.76

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

3.2 ผลประกอบการ

ผู้ประกอบการทั้ง 3 ราย มีผลประกอบการระหว่างปี 2560 – 2563 ดังต่อไปนี้

- Lazada มีผลประกอบการขาดทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 568.27 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 3,988.77 ล้านบาท ในปี 2563 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 91.47 ต่อปี
- Shopee มีผลประกอบการขาดทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,404.20 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 4,170.17 ล้านบาท ในปี 2563 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 43.74 ต่อปี
- JD Central มีผลประกอบการขาดทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 3.8 ล้านบาท ในปี 2560 เป็น 1375.51 ล้านบาท ในปี 2563 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 612.68 ต่อปี

ตารางที่ 25 ตารางแสดงกำไรสุทธิของผู้ประกอบการรายใหญ่ 3 ราย ปี 2560-2563 หน่วย: ล้านบาท

	2560		2561		2562		2563	
บริษัท	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบ จากปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบ จากปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบ จากปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบ จากปีก่อน
Lazada	-568.27	-73.13	-2,645.23	365.48	-3,707.37	40.15	-3,988.77	7.59
Shopee	-1404.20	165.64	-4,113.96	192.97	-4,745.72	15.35	-4,170.17	-12.12
JD Central	-3.80	N/A	-944.12	24,748.76	-1,342.61	42.2	-1,375.51	2.45

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

3.3 แนวโน้มของธุรกิจ e-Marketplace platform ในระยะต่อไป

1) **แนวโน้มการขยายขอบเขตของการประกอบธุรกิจ** ผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะขยายประเภทการให้บริการ เพื่อให้มีบริการที่ครบวงจรมากยิ่งขึ้นและเพื่อสร้างระบบนิเวศน์ทางธุรกิจของตนเอง โดยจะเห็นได้จากการให้บริการจัดส่งสินค้าของแพลตฟอร์มเอง เช่น Lazada Express (LEX) Shopee Express (SPX) การให้บริการรับส่งอาหาร เช่น ShopeeFood เป็นต้น และการให้บริการสินเชื่อเพื่อซื้อสินค้า เช่น SPayLater เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันของธุรกิจแบบ Multi-market platform โดยเพิ่มคู่แข่งจากหลายตลาด และเป็นประโยชน์กับผู้บริโภค

2) **อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่** ผู้ประกอบการรายใหม่มีแนวโน้มที่จะต้องเป็นผู้ประกอบการมีเงินทุนจำนวนมาก ซึ่งมีข้อได้เปรียบจาก Economies of Scale เนื่องจากมีฐานผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มที่มีจำนวนมากอยู่ก่อน ข้อได้เปรียบจาก Economies of Scope จากข้อมูลเชิงพฤติกรรมของลูกค้าจำนวนมาก ที่ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การแข่งขันในตลาดและขยายบริการไปยังธุรกิจอื่น และข้อได้เปรียบจาก Network Externality จากจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้น การบอกต่อและความนิยมจะเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ผู้ใช้งานอื่นเข้ามาร่วมใช้บริการแพลตฟอร์มมากยิ่งขึ้น และสุดท้ายจะส่งผลให้เกิดการสร้างเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ซื้อจำนวนมากและผู้ขายจำนวนมาก รวมถึงการขยายเครือข่ายให้เชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้ Platform แบบต่อยอด โดยผู้ขายรายอื่นจะตามมาใช้ Platform เดียวกันตามๆ กัน

3) **การขายตัวของสินค้าจากต่างประเทศ** โดยจากการศึกษาของ Priceza⁴² ในปี 2020 พบว่า ผู้ให้บริการ e-Marketplace ได้แก่ Lazada Shopee JD Central มีสัดส่วนสินค้าต่างชาติสูงถึงร้อยละ 63 ในขณะที่สัดส่วนสินค้าท้องถิ่นมีเพียงร้อยละ 37

4) **ผู้ผลิตสินค้าและบริการมีแนวโน้มในการนำเสนอสินค้าและบริการต่อผู้บริโภคโดยตรง** จากข้อมูลของ Priceza⁴³ ผู้ผลิตสินค้าเจ้าของแบรนด์ต่างๆ ปรับแนวคิดด้านการตลาดโดยหันมาใช้แนวคิด Direct to Customer ซึ่งเป็นแนวคิดการขายที่เน้นการขายสินค้าถึงมือผู้บริโภคโดยตรง แทนที่การกระจายสินค้าผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งแนวคิดนี้สะท้อนจากการที่แบรนด์สินค้าต่างพากันเปิดร้านค้าของตนเอง (Brand Official Shop) ใน LazMall และ Shopee Mall เพื่อขายสินค้าของตนให้ผู้บริโภคโดยตรง มากขึ้นถึงร้อยละ 46

⁴² TECHSAUCE. (2021). Priceza เผยข้อมูลแพลตฟอร์ม E-Commerce 2021 ขยายตัวเกินรบบตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำ,สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://techsauce.co/tech-and-biz/priceza-reveals-e-Commerce-platform-data-2021>

⁴³ TECHSAUCE. (2021). Priceza เผยข้อมูลแพลตฟอร์ม E-Commerce 2021 ขยายตัวเกินรบบตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำ,สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://techsauce.co/tech-and-biz/priceza-reveals-e-Commerce-platform-data-2021>

ตารางที่ 26 ตารางค่าใช้จ่ายในการขายและบริการของผู้ประกอบการรายใหญ่ 3 ราย ปี 2560-2563 หน่วย: ล้านบาท

	2560		2561		2562		2563	
บริษัท	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบจากปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบจากปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบจากปีก่อน	จำนวนเงิน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบจากปีก่อน
Lazada	1,456.27	-65.80	5,957.05	309.06	7,493.47	25.79	8,595.40	14.70
Shopee	1,543.96	192.05	3,013.51	95.18	4,636.44	53.85	5,881.39	26.85
JD Central	4.32	N/A	915.05	21,078.03	1,443.63	57.76	1,699.36	17.71

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและกำกับธุรกิจ e-Marketplace platform ในการศึกษาครั้งนี้ มี 5 ประเด็น ดังนี้

4.1 การกำกับดูแลการแข่งขันระหว่างธุรกิจอย่างใกล้ชิด

การขยายขอบเขตของการประกอบธุรกิจ อาจเป็นผลดีในแง่ทำให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น แต่ทำให้การแข่งขันมีลักษณะของ Multi Market Competition จึงจำเป็นต้องกำกับดูแลการแข่งขันอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของแพลตฟอร์มซึ่งเป็นธุรกิจรายใหญ่ในการกำหนดข้อตกลง/สัญญากับผู้ประกอบการระหว่างที่เป็นคู่ค้า ซึ่งจำหน่ายสินค้าผ่านแพลตฟอร์ม รวมถึงผู้ประกอบการอื่นในระบบนิเวศ เช่น ขนส่ง และเป็นความท้าทายของหน่วยงานรัฐในการทบทวนหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ ให้มีความเป็นธรรม เช่น การให้สินค้าผ่านแพลตฟอร์ม ที่อาจกระทบธุรกิจสินค้าส่วนบุคคลและบัตรเครดิต เป็นต้น

4.2 การปกป้องผู้ผลิตในประเทศจากการท่วมตลาดของผู้ผลิตในต่างประเทศ

กรณีที่ผู้ประกอบการไทยนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศประสบปัญหากรณีผู้ผลิตจากต่างประเทศเข้ามาขายสินค้าเองในแพลตฟอร์ม โดยเป็นสินค้าเดียวกันในราคาที่ถูกลงกว่า หรือเท่ากัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยไม่มีกำไร และต้องปิดตัวไป ซึ่งแม้ว่าจะติดกับผู้บริโภคในแง่การได้สินค้าราคาต่ำที่สุด อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรพิจารณามาตรการการคุ้มครองผู้ประกอบการในประเทศ เช่น การทบทวนการยกเว้นอากรขาเข้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่สั่งซื้อสินค้าทางออนไลน์ และจัดส่งทางไปรษณีย์มาจากต่างประเทศที่มีราคาต่ำกว่า 1,500 บาท และมาตรการด้านมาตรฐานสินค้าต่างๆ เป็นต้น

4.3 การคุ้มครองผู้บริโภค

หน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับผู้บริโภคให้มีความรู้เท่าทันกลไกของผู้ขายในกรณีต่างๆ เช่น กรณีที่สินค้าที่มีราคาต่ำกว่าราคาตลาดอย่างผิดปกติ สินค้าไม่ตรงตามที่ตกลงก่อนซื้อขาย และกรณีผู้ขายที่ไม่มีความน่าเชื่อถือ เป็นต้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภค และป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน รวมถึงควรมีบทบาทในการกำกับดูแลแพลตฟอร์ม โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการคุ้มครองผู้บริโภคด้านมาตรฐานสินค้าต่างๆ เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) หรือ มาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) สำหรับกลุ่มอาหารและยา เป็นต้น

4.4 การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการชาวไทยใช้ e-Marketplace เป็นสื่อกลางในการขายสินค้าไปยังต่างประเทศ

รัฐบาลควรเป็นสื่อกลางช่วยเจรจากับ e-Marketplace ในต่างประเทศ เช่น Taobao ในจีน Amazon ในสหรัฐอเมริกา Rakuten ในประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการชาวไทยสามารถนำสินค้าเข้าไปขายได้สะดวกขึ้น รวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกำหนดด้านการค้า และนโยบายด้านภาษีศุลกากรของแต่ละประเทศให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจด้วย

4.5 การสนับสนุนการจัดตั้ง e-Marketplace ภาครัฐเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า เพื่อสนับสนุน SMEs วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อยของประเทศไทย

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนการจัดตั้งแพลตฟอร์มเพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจของไทยที่สำคัญดังนี้

1) D-Market⁴⁴ ซึ่งเป็นหนึ่งในความร่วมมือระหว่างธนาคารกรุงไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในโครงการความร่วมมือ Sustainable Synergy ประสานพลังสถาบันการเงินแห่งรัฐ พัฒนาไทยสู่ความยั่งยืน" โดย D-Market เป็นฟีเจอร์หนึ่งในแอปพลิเคชันเป๋าตัง เพื่อเป็นช่องทางการสนับสนุนให้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน นำสินค้ามาขายได้

2) National Digital Trade Platform (NDTP)⁴⁵ เป็นแพลตฟอร์มกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างผู้ค้า กับหน่วยงานต่างๆ ระบบราชการ การขนส่ง ธนาคาร กับแพลตฟอร์มดิจิทัลอื่นทั่วโลก โดยจุดประสงค์ของ NDTP คืออำนวยความสะดวกให้ผู้ค้าสามารถขายสินค้านำเข้าระหว่างประเทศได้สะดวก และประหยัดต้นทุนขึ้น โดยหน่วยงานที่ดูแลมีหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การ

⁴⁴ กรมประชาสัมพันธ์. (2564). ธนาคารกรุงไทย ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผนึกกำลัง 5 โครงการ ยกระดับบริการ พัฒนาและเสริมความเข้มแข็งสู่เศรษฐกิจฐานราก, สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://www.prd.go.th/content/category/detail/id/39/id/22339>

⁴⁵ สำนักงาน ก.พ.ร. (9 พฤศจิกายน 2564). แพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลระหว่างประเทศของไทย (Thailand National Digital Trade Platform : NDTP) [video] สืบค้นเมื่อ 16 ก.พ. 2565 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=1IFWpa0QIM>

มหาชน) (DGA) ที่ดูแลโครงสร้างด้านดิจิทัล เช่น Government Data Exchange Center (GDx) ซึ่งเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางของภาครัฐ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็น one stop service center ในอนาคต หรือ ETDA ที่เป็นหน่วยงานหนึ่งในการขับเคลื่อน Digital ID⁴⁶ เป็นต้น

ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการพัฒนา e-Marketplace แพลตฟอร์มของไทย เห็นควรให้มีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ประกอบการเข้ามาใช้แพลตฟอร์มเพิ่มขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์ควรยึดหลักการตลาดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยโดยแนวคิดที่น่าสนใจมีหลายแนวคิด อาทิ Sale Funnel⁴⁷ที่สามารถสรุปแนวคิดมาได้ดังนี้ คือ การทำให้แพลตฟอร์มเป็นที่รู้จักและสามารถสร้างความเข้าใจในแพลตฟอร์มแก่คนทั่วไปได้ (Awareness) สนใจและอย่างใช้บริการ (Consideration) และสามารถสื่อสารให้ตัดสินใจใช้บริการทันที (Conversion)

(2) สนับสนุนให้ธุรกิจทำ Digital Transformation เพื่อสามารถยกระดับธุรกิจของคนเข้าสู่การค้าในระบบ e-Commerce ได้ โดยสามารถนำแนวคิด โครงการ E-Commerce Booster Package⁴⁸ ของประเทศสิงคโปร์มาประยุกต์ใช้ได้ โดยการที่รัฐสนับสนุนผู้ประกอบการให้ได้รับการอบรมการใช้เทคโนโลยี และเทคนิคที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจ e-Commerce ในช่องทางที่ตนสนใจ เช่น กรณี e-Marketplace ที่รัฐอาจจ้างให้ แพลตฟอร์มรายใหญ่เป็นคนสอนเทคนิคการใช้งาน การขาย การตลาด และนำธุรกิจของตนเข้าสู่แพลตฟอร์มนั้นๆได้ เป็นต้น

(3) เร่งพัฒนาฐานข้อมูลกลาง (Open data) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะภาครัฐบาลหากมีการเปิดเผยข้อมูลแล้วย่อมเกิดประโยชน์แก่เอกชนหลายประการ⁴⁹ อาทิ ความโปร่งใสที่ประชาชนสามารถติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานได้ รวมถึงสามารถนำข้อมูลของรัฐไปประยุกต์ใช้ให้เกิดนวัตกรรม หรือร่วมเสนอแนะนโยบายที่สำคัญได้ เป็นต้น

⁴⁶ กรุงเทพธุรกิจ. (2564). Digital ID ไทยพร้อมแคไหน? เมื่อชีวิตในโลกยุคใหม่ต้องง่ายขึ้น,สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/tech/976742>

⁴⁷ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2563). 6 กลยุทธ์ต้องรู้ในการทำ E-Commerce Marketing, สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://wdev.smebank.co.th/2021/09/22/6-strategies-e-Commerce-marketing/>

⁴⁸ Enterprise Singapore.(n.d.). E-Commerce Booster Package, Retrieved 23 Feb. 2022 from <https://www.enterprisesg.gov.sg/industries/type/retail/e-Commerce-booster-package>

⁴⁹ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (ม.ป.ป.). Open Data ช่วยสร้างประโยชน์ให้กับประเทศได้อย่างไร, สืบค้นเมื่อ 23 ก.พ. 2565 จาก <https://www.dga.or.th/document-sharing/infographic/49464/>

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์: pisitp@mof.go.th

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหภาค

นายพงศ์นคร โภชากรณ์: p_pochakorn@hotmail.com

ผู้อำนวยการส่วนแบบจำลองและประมาณการ

เศรษฐกิจการคลัง

ดร.ยุทธิภูมิ จารุเศรณี: iam5111@msn.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค

นายณัฐพล ศรีพจนารถ: kuhnju@gmail.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเงินและต่างประเทศ

-

ผู้อำนวยการส่วนนวัตกรรมข้อมูลเศรษฐกิจและ งานวิจัย

ดร.นรพัชร อัสวาลลภ: norabajra@hotmail.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจภูมิภาค

นางสาวสิริกัลยา เรืองอำนาจsirigunlaya@yahoo.com

ผู้รับผิดชอบรายภาคเศรษฐกิจ

ภาคการคลัง

นายสมิทธิ์ ชุตินา : smith208555@gmail.com

ณัฐธิดา จันภักดี: fongnutdee@hotmail.com

อัญลักษณ์ โภชาเสวียง: netfpo@gmail.com

ภาคการค้าระหว่างประเทศ

ภัทรพร คุ้มสะอาด: phattraporn088@gmail.com

ตลาดน้ำมัน

ภัทร จารุวัฒนมงคล: patharac@fpo.go.th

เศรษฐกิจต่างประเทศ

ศิริพล ฤทธิประศาสน์: sirapol@jhu.edu

กันตา สุขสาตร: holykanta@gmail.com

ศักดิ์สิทธิ์ สว่างสุข: saksit.ssuk@gmail.com

ภาคการเงิน

พุทธิสมบัติ ปานกุล: puttisombat.p@gmail.com

อัตราแลกเปลี่ยน

กันตา สุขสาตร: holykanta@gmail.com

พุทธิสมบัติ ปานกุล: puttisombat.p@gmail.com

ภาคอุตสาหกรรม

ศิวัจน์ จิรภัทยาพัฒน์: siwat.ji@gmail.com

ภาคแรงงาน

ธนพล กาลเนาวกุล : thanaphonkarn@gmail.com

ภาคเกษตรกรรม

ภัทร จารุวัฒนมงคล: patharac@fpo.go.th

ภาคการท่องเที่ยว

พิมพ์ภาภรณ์ สุทธหลวง: pimpapon2_403@hotmail.com

ภาคการบริโภค การลงทุน และอสังหาริมทรัพย์

ศิวัจน์ จิรภัทยาพัฒน์: siwat.ji@gmail.com

ธนิต เกตุปรังค์: tanit.kgetprank@gmail.com

ด้านเสถียรภาพ

ญาณพัฒน์ สุขสำราญ : yanapat.ssr@gmail.com

เศรษฐกิจรายภูมิภาค

คงขวัญ ศิลา: nu_nub@yahoo.com

กวิน เอี่ยมตระกูล: kawin.iamtrakul@gmail.com

สันทันธุ์ เศรษฐศีกดาศิริ : J.Sanhanat@gmail.com

ประกอบ สุริเยนทรากร: prakob.suriyentrakorn@gmail.com

กานต์ แจ้งชัดใจ: kant52664@gmail.com

นางสาวบุณทริกา ชลพิทักษ์วงศ์: puiboondhariga@gmail.com

ออกแบบหน้าปกและจัดรูปเล่ม

กุสุมา จารุมนี: kusumaj@fpo.go.th

สุตาพันธุ์ ลำลี: sudaphans@fpo.go.th

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0-2273-9020 โทรสาร 0-2298-5602

www.fpo.go.th